

CEL MAI VÂNDUT SCRITOR AL TUTUROR TIMPURILOR

SERIA MISS MARPLE

Agatha Christie

MISTERUL CRIMEI
FĂRĂ CADAVRU

LITERA

CEL MAI VÂNDUT SCRITOR AL TUTUROR TIMPURILOR

SERIA MISS MARPLE

Agatha Christie

MISTERUL CRIMEI
FĂRĂ CADAVRU

LITERA

CEL MAI VÂNDUT SCRITOR AL TUTUROR TIMPURILOR

SERIA MISS MARPLE

Agatha Christie

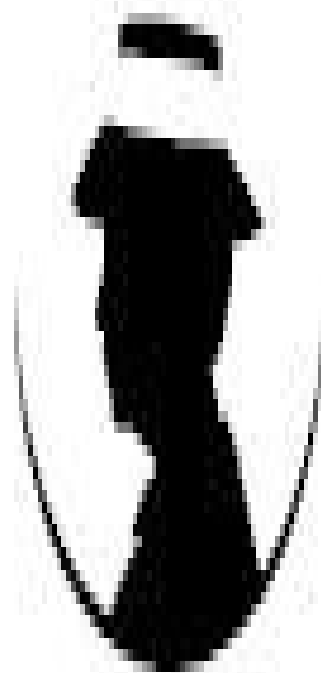
MISTERUL CRIMEI
FĂRĂ CADAVRU

LITERA

SERIA MISS MARPLE

Sleeping Murder

Agatha Christie

Sleeping Murder Copyright © 1976 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE, Marple and the Agatha Christie Signature
are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere.

All rights reserved.

The Agatha Christie Roundel Copyright © 2013 Agatha Christie Limited.

Used by permission.

www.agathachristie.com

LITERA®

Editura Litera

Tel.: 0374 82 66 35, 021 319 63 90; 031 425 16 19

Mobil: 0770 408 924

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Misterul crimei fără cadavru

Agatha Christie

Copyright © 2021 Agatha Christie Limited

pentru versiunea în limba română

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Corector: Ionel Palade

Copertă: Ana Maria Gordin Marinescu

Tehnoredactare și prepress: Ana Vârtosu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHRISTIE, AGATHA

Misterul crimei fără cadavru / Agatha Christie;

trad. din lb. engleză de Andreea Năstase. –

București: Litera, 2021

ISBN 978-606-33-7081-6

ISBN EPUB 978-606-33-4921-8

I. Năstase, Andreea (trad.)

821.111

Agatha Christie®

MISTERUL CRIMEI FĂRĂ CADAVRU

Traducere din limba engleză
de ANDREEA NĂSTASE

LITERA

București

Capitolul I. O casă

Gwenda Reed stătea lângă debarcader, tremurând ușor în răcoarea dimineții.

Docurile, magaziile și tot pământul Angliei, până în zare, se unduiau domol sub privirile ei.

În acele clipe luă hotărârea care avea să provoace ulterior un șir întreg de evenimente extraordinare.

Nu avea să se ducă la Londra cu trenul care pleca din port, după cum intenționase.

În definitiv, de ce ar fi făcut-o? N-o aștepta nimeni. De-abia coborâse de pe un vas care se hâțâna și gemea din toate încheieturile (cele trei zile de călătorie prin golf, până la Plymouth, fuseseră deosebit de grele), și ultimul lucru pe care îl dorea era să urce într-un tren hodorogit. Avea să se ducă la un hotel agreabil și perfect neclintit de pe uscat, unde urma să doarmă într-un pat agreabil și perfect neclintit, fără să aibă parte de legănări și scârțâituri. Avea să doarmă neîntoarsă, iar dimineată – ce idee minunată! – intenționa să închirieze o mașină cu care să străbată încet, fără zor, sudul Angliei în căutarea unei case, a casei de vis pe care, împreună cu Giles, spera s-o găsească. Într-adevăr, era o idee minunată.

În felul acela ar fi văzut câte ceva din Anglia – din acea Anglie despre care Giles îi povestise atâtea și pe care n-o vizitase niciodată, deși, asemenea majorității neozeelandezilor, o socotea casa ei. În acel moment, Anglia nu părea foarte atrăgătoare. Era o zi cenușie, stătea să plouă și vântul tăios sufla enervant. Probabil că Plymouth nu era cel mai frumos loc din țară, își zise Gwenda în timp ce stătea cuminte la rând în fața biroului vamal.

A doua zi de dimineată, sentimentele ei cunoscuseră o schimbare spectaculoasă. Soarele strălucea, peisajul de la fereastră era superb, iar universul, în general, nu se mai balansa în toate părțile. Se liniștise. Aceasta era Anglia, gata în sfârșit s-o primească pe Gwenda Reed, tânăra de douăzeci și unu de ani, căsătorită, aflată în vilegiatură. Nu știa când avea să i se alăture și Giles. Ar fi putut veni în câteva săptămâni sau după șase luni. Îi propusese să plece spre Anglia înaintea lui și să

caute o locuință convenabilă. Amândoi socoteau că ar fi fost bine să aibă undeva o reședință permanentă. Profesia lui Giles avea să presupună întotdeauna călătorii frecvente. Uneori, Gwenda ar fi putut să-l însoțească, dar alteori condițiile urmau să fie neprielnice. În plus, amândurora le plăcea ideea de a fi proprietarii unei case. Giles moștenise recent niște mobilă de la o mătușă, astfel că toate elementele duceau la concluzia că ideea era practică și de bun-simț.

De vreme ce erau destul de înstăriți, nu aveau să întâmpine dificultăți financiare.

La început, Gwenda avusese rețineri în privința alegerii unei case de una singură. „Ar trebui să mergem împreună“, spusese ea, însă Giles izbucnise în râs: „Nu mă pricep la case. Dacă ție o să-ți placă, o să-mi placă și mie. Un petic de grădină, bineînțeles, și nu o urâtenie nouă-nouă – de asemenea, nu prea mare. Mă gândeam la ceva pe coasta de sud. Oricum, nu prea departe în interior.“

Gwenda îl întrebase dacă avea în minte o situație anume, dar Giles răspunsese negativ. Rămăsese orfan de mic (amândoi erau orfani) și fusese pasat de la o rudă la alta pe timpul vacanțelor, astfel că nici un loc nu avea pentru el o însemnătate specială. Urma să fie casa Gwendei; cât despre sugestia de a aștepta până când ar fi putut-o alege împreună, cum ar fi fost dacă el ar fi venit abia după șase luni? Ce-ar fi făcut Gwenda în toată această perioadă? Ar fi stat prin hoteluri? Nu, trebuia să-și găsească o locuință și să se instaleze în ea.

„Adică să fac eu toată treaba!“, comentase Gwenda.

În realitate, o atrăgea ideea de a găsi o casă și de a-i conferi intimitate și stil până la întoarcerea lui Giles.

Erau căsătoriți de numai șase luni și îl iubea nebunește.

După ce a cerut ca micul dejun să-i fie adus în cameră, Gwenda a început să se organizeze. Prima zi a petrecut-o vizitând Plymouth-ul, care i-a plăcut, iar a doua zi, a închiriat o mașină confortabilă, un Daimler, cu șofer, și a pornit la drum prin Anglia.

Vremea era frumoasă, iar călătoria o entuziasma. A văzut câteva case în Devonshire, dar nici una nu i-a convenit întru totul. Nu era nici o grabă. Avea să-și continue explorarea. În urma contactelor cu agenții imobiliari a învățat să citească printre rândurile descrierilor hiperbolice și s-a scutit astfel de câteva

vizite zadarnice.

Cam după o săptămână, într-o seară de marți, automobilul cobora încet pe drumul sinuos către Dillmouth, când, la marginea acelei stațiuni încă fermecătoare de pe litoral, trecu pe lângă un panou cu inscripția „De vânzare“. Printre copaci se putea întrezări o mică vilă din epoca victoriană, zugrăvită în alb.

Pe dată, Gwenda tresări plină de încântare. Aceasta era casa ei! Nu încăpea nici o îndoială. Își putea imagina grădina, ferestrele înalte – avea convingerea că era exact ceea ce-și dorea.

Era destul de târziu, așa că se cază la hotelul Royal Clarence; a doua zi, dimineață, se prezentă la biroul agenției imobiliare al cărei nume îl luase de pe panou.

În acest moment, înarmată cu aprobarea de vizionare, stătea în salonul lung, de modă veche, ale cărui uși vitrate dădeau spre o terasă pavată cu dale de piatră. Dincolo de aceasta, un aranjament de stânci și arbuști înfloriți cobora într-o pantă abruptă spre o pajiște. Printre copacii de la capătul grădinii se putea întrezări marea.

„Asta e casa mea“, își zise Gwenda. „E acasă. Mi se pare deja că îi cunosc fiecare colțișor.“

Ușa se deschise și o femeie înaltă, cu un aer trist din cauza răcelii care o chinuia, intră în încăpere.

– Doamna Hengrave? Am o aprobare de vizită de la domnii Galbraith și Penderley. Mă tem că este o oră cam matinală.

Doamna Hengrave o asigură, suflându-și nasul, că nu era nici o problemă. Turul casei începu.

Era perfectă. Nu prea mare. Puțin cam demodată, însă ea și Giles ar fi putut adăuga o baie sau două. Bucătăria putea fi modernizată. Din fericire, avea deja un aragaz. Cu o chiuvetă nouă și echipamente moderne, ar fi fost în regulă.

Cât timp își făcu ea toate aceste planuri, vocea doamnei Hengrave depăna molcom amănuntele referitoare la ultima boală a răposatului maior Hengrave.

Jumătate din mintea Gwendei era atentă să genereze sunetele adecvate de condoleanțe, înțelegere și compasiune. Toate neamurile doamnei Hengrave trăiau în Kent – era nerăbdătoare să se mute acolo, la rândul ei. Maiorul adorase orașul Dillmouth, fusese mulți ani secretarul clubului de golf, însă ea...

– Da... Desigur... Cumplit... Firește... Da, așa sunt azilurile... Evident... Trebuie să fiți...

Iar cealaltă jumătate a minții Gwendei era năpădită de gânduri: „Dulapul de lenjerie aici, presupun... Da. Dormitorul e spațios, cu o vedere splendidă spre mare, lui Giles o să-i placă. Iată o cămăruță utilă, Giles ar putea-o folosi pe post de dressing. Baia – cada este, sper, încastrată în mahon. Extraordinar, așa e! Minunat, mai ales că se află în mijlocul încăperii! N-o să modific nimic, e o piesă de epocă!

O baie atât de încăpătoare!

Aș putea să pun mere pe marginea căzii. Și vaporase, și rătuște. Ai zice că ești pe mare... Știu: o să transformăm camera de oaspeți din spate, care e cam întunecoasă, în două băi ultimul răcnet, zugrăvite în verde și cu instalații cromate. Țevile ar traversa bucătăria, ar trebui să fie în regulă – iar restul o să-l păstrăm așa cum e.“

– Pleurezie, spunea doamna Hengrave. A treia zi a dat în dublă pneumonie.

– Îngrozitor, o compătimi Gwenda. Nu cumva mai e un dormitor la capătul coridorului?

Ba da, și era exact genul de cameră la care se gândise, aproape circulară, cu un imens bovindou. Ar trebui s-o renoveze, desigur. Era într-o stare destul de bună, dar de ce oamenii precum doamna Hengrave aveau o asemenea pasiune pentru pereții de culoarea muștarului?

Se întoarseră pe coridor. Gwenda murmură conștiincioasă:

– Șase, nu, șapte dormitoare, punându-l la socoteală pe cel mic, plus mansarda.

Podeaua scârțâia ușor sub picioarele lor. Avea deja sentimentul că ea, și nu doamna Hengrave, era stăpâna casei. Doamna Hengrave era o intrusă care zugrăvea pereții în nuanțe muștar și își împodobise salonașul cu o friză

bătrânicioasă cu glicine. Gwenda aruncă o privire peste hârtia bătută la mașină care cuprindea informațiile despre proprietate și prețul cerut.

În câteva zile, ajunsese să se priceapă bine la piața imobiliară. Suma pretinsă nu era mare – desigur, casa necesita unele lucrări de modernizare –, dar chiar și așa... Remarcă termenul „negociabil“. Doamna Hengrave era probabil foarte nerăbdătoare să se ducă în Kent pentru a locui aproape de „neamurile“ ei.

Tocmai se pregăteau să coboare scările, când Gwenda se simți năpădită de o spaimă irațională. Era o senzație bulversantă care dispăru la fel de repede cum se ivise, dând însă naștere unei idei noi.

– Casa nu e bântuită, presupun? se interesă ea.

Aflată o treaptă mai jos, doamna Hengrave, care exact în acel moment ajunsese cu povestirea la agonia maiorului, o săgetă ofensată cu privirea.

– Nu, din câte am știință, doamnă Reed. De ce, ați auzit ceva în acest sens?

– Dumneavoastră n-ați simțit și n-ați văzut nimic? Nu a murit nimeni aici?

O întrebare cam nefericită, se gândi ea o fracțiune de secundă prea târziu, întrucât era de presupus că maiorul Hengrave...

– Soțul meu a murit la azilul Santa Monica, o informă doamna Hengrave cu demnitate.

– Ah, bineînțeles. Doar mi-ați spus asta.

Doamna Hengrave continuă cu aceeași răceală:

– Într-o casă construită acum un secol, este firesc să se fi produs decese. Domnișoara Elworthy, de la care scumpul meu soț a cumpărat-o în urmă cu șapte ani, era perfect sănătoasă, ba chiar intenționa să plece în străinătate pentru activități misionare, și nu a menționat nici o moarte recentă în familia sa.

Gwenda se grăbi să-și aline gazda mâhnită. Ajunseseră iarăși în salon. Era o încăpere liniștită și fermecătoare, emanând tocmai atmosfera la care râvnea ea. Puseul de panică i se părea acum de neînțeles. Ce o apucase? Nu era nimic în neregulă cu acea casă.

Cerându-i voie doamnei Hengrave să arunce o privire în grădină, deschise ușa vitrată și ieși pe terasă.

„Ar trebui să fie niște trepte“, își zise Gwenda în drum spre pajiște.

În loc de asta, dădu peste un desiș de forșiția care crescuse alandala, blocând vederea spre mare.

Gwenda își făgădui că avea să schimbe această situație supărătoare.

Condusă de doamna Hengrave, străbătu terasa și coborî cele câteva trepte de la capătul peluzei. Observă că grădina alpină fusese neglijată și majoritatea arbuștilor cu flori trebuiau să fie tunși.

Doamna Hengrave își ceruse scuze murmurând că nu se putuse ocupa de grădină. Își permisese să plătească un om numai de două ori pe săptămână, iar acesta trăgea chiulul destul de des.

Inspectoră grădina de zarzavaturi, mică, dar bine întreținută, și se întoarseră în casă. Gwenda îi spuse că mai avea de vizitat și alte case și, cu toate că-i plăcea foarte mult Hillside (ce nume banal!), nu se putea hotărî pe loc.

Doamna Hengrave își luă rămas-bun trăgându-și nasul cu un aer oarecum melancolic.

Gwenda se întoarse la agenția imobiliară, depuse o ofertă fermă și își petrecu restul dimineții plimbându-se prin Dillmouth. Era un orașel încântător și demodat de pe malul mării. La capătul „modern“ se construiseră două hoteluri noi și câteva bungalow-uri rustice, însă forma coastei și dealurile care străjuiau localitatea o feriseră de o extindere nedorită.

După prânz, Gwenda primi un telefon de la agenția imobiliară, care o anunță că doamna Hengrave îi acceptase oferta. Cu un zâmbet jucăuș pe buze, Gwenda se duse la oficiul poștal și-i trimise lui Giles o telegramă.

Cumpărat casă. Te iubesc. Gwenda.

„Asta o să-l incite“, își zise în sinea ei. „Să vadă că eu nu pierd vremea!“

Capitolul II. Tapetul

I

Trecuse o lună, iar Gwenda se mutase deja la Hillside. Mobila mătușii lui Giles sosise de la depozit și fusese instalată în diverse camere. Erau lucruri bune, de modă veche. Gwenda vânduse două șifoniere supradimensionate, însă celelalte piese de mobilier se potriveau de minune, armonizându-se cu aspectul casei. În salon așezase niște măsuțe vesele de papier mâché, încrustate cu sidef și pictate cu trandafiri și castele. Mai primise un secrétaire cochet cu falduri de mătase în partea inferioară, un birou din lemn de trandafir și o măsuță de mahon.

Fotoliile le răspândise prin dormitoare și cumpărase două jilțuri confortabile pentru ei doi, așezându-le de o parte și de alta a șemineului. Canapeaua capitonată se afla lângă fereastră. Pentru draperii, Gwenda alesese un creton clasic de culoarea oului de rață, imprimat cu vase de trandafiri și păsări galbene. Încăperea arăta acum perfect.

Muncitorii încă mai erau în casă; ar fi trebuit să fie deja plecați, însă Gwenda presupusese, pe bună dreptate, că nu aveau să o facă până când ea nu se muta cu totul.

Modificările din bucătărie fuseseră executate, doar la noile băi mai era puțin de lucru. Decorarea restului casei putea să mai aștepte, întrucât Gwenda voia să-și admire achiziția pe îndelete și să aleagă atent coloritul dormitoarelor. Acum, locuința arăta foarte bine și, la urma urmei, nu trebuia să facă totul dintr-odată.

Bucătăria fusese luată în stăpânire de o anume doamnă Cocker, o doamnă de o grație condescendentă care inițial respinsese tendința mult prea democratică a Gwendei de a se împrieteni cu ea, dar, odată pusă la punct corespunzător, începuse să se înmoaie.

În acea dimineață, puse tava cu micul dejun pe genunchii Gwendei, care era așezată pe pat în capul oaselor.

„Când nu e nici un domn acasă, o lady preferă să-și ia micul dejun la pat“, afirmase doamna Cocker. Iar Gwenda se înclinase în fața acestei reguli presupus englezești.

– Azi aveți omletă, o anunță cu un aer solemn. Spuneți ceva despre niște batog, dar nu v-ar plăcea în dormitor. Lasă miros. O să vi-l pregătesc la cină, cu pâine prăjită.

– O, vă mulțumesc!

Doamna Cocker surâse binevoitor și se pregăti să iasă.

Gwenda nu ocupa marele dormitor matrimonial, îl rezerva pentru momentul întoarcerii lui Giles. În schimb, optase pentru încăperea de la capătul coridorului, aceea cu pereții rotunjiți și bovindou. Se simțea de-a dreptul fericită acolo.

Uitându-se în jur, exclamă pe negândite:

– Chiar îmi place camera asta!

Doamna Cocker aruncă și ea o privire indulgentă.

– E o încăpere foarte frumoasă, doamnă, deși cam mică. După gratiile de la ferestre, aș spune că pe vremuri a fost camera copiilor.

– Nu m-am gândit niciodată la asta. Poate că așa a fost.

– Păi, da, rosti doamna Cocker cu subînțeles și se retrase.

„Odată ce va veni domnul“, părea ea să spună, „cine știe? S-ar putea să fie nevoie de o cameră a copiilor.“

Gwenda roși. Privi împrejur. Camera copiilor? Da, ar fi foarte potrivită. Începu s-o mobileze în minte. Lângă perete, o mare casă de păpuși. Și dulapuri joase, pline de jucării. Focul arzând voios în cămin și un circuit pe care să gonească trenulețe păzite de un impiegat semeț. În nici un caz zugrăveala aceasta de culoarea muștarului. Nu, avea să pună un tapet vesel. Ceva luminos și simpatic. Buchețele de maci în alternanță cu buchețele de albăstrele... Da, ar fi fost adorabil. Avea să caute un tapet de felul acesta. Era sigură că văzuse pe undeva.

Nu avea nevoie de prea multă mobilă. Existau deja două dulapuri încastrate, dar unul din ele, cel din colț, era încuiat și cheia se pierduse. Se zugerăvise peste el, deci era de presupus că nu se umblase în el de ani buni. Trebuia să-i pună pe muncitori să-l deschidă înainte de a pleca; altfel, nu avea destul spațiu pentru toate hainele ei.

Cu fiecare zi ce trecea, se simțea tot mai bine la Hillside. Auzind la fereastră un hârâit zgomotos din gât și o tuse seacă, se grăbi să-și ia micul dejun. Foster, temperamentalul grădinar cu ziua, care nu-și ținea prea des promisiunile, venise probabil de data aceasta, așa cum anunțase.

Gwenda făcu o baie, își puse o fustă de tweed și o bluză cu mâneci lungi și ieși pe terasă. Foster lucra în dreptul ferestrei salonului. Prima măsură a Gwendei fusese să ceară trasarea unei poteci prin grădina alpină. Foster se opusese, afirmând că aveau să dispară atât forșiția, cât și weigela și liliacul, dar stăpâna casei fusese de neclintit, astfel că el sfârșise prin a-și duce la îndeplinire sarcina cu entuziasm.

O întâmpină chicotind.

– Se vede că vă întoarceți în vremurile de demult, donșoară. (Insista să-i spună „donșoară“.)

– Vremurile de demult? Cum așa?

Foster bătu în pământ cu hârlețul.

– Am dat de vechile trepte – uitați-vă, într-acolo duceau – și erau întocmai așa cum le vreți Domnia Voastră acum. Apoi, careva a plantat peste ele și le-a acoperit.

– A fost o prostie, observă Gwenda. De la fereastra salonului vrei să ai perspectivă înspre pajiște și mare.

Foster nu era prea lămurit ce înseamnă perspectivă, însă o aprobă cu prudență.

– De bună seamă, nu spun că n-o să fie mai bine... O să aveți priveliște – și, oricum, tufele făceau umbră în salon. Cu toate astea, creșteau tare frumos, niciodată n-am văzut niște forșiții așa de sănătoase. Liliacul nu e mare brânză, dar weigela costă bani grei și, pe deasupra, e prea bătrână ca s-o mai mutăm.

– Știu, dar așa e mult, mult mai bine.

– Păi, așa o fi, mormăi Foster scărpinându-se în cap.

– Chiar așa e, insistă Gwenda. Dintr-odată, se gândi să-l întrebe: Cine a locuit aici înainte de familia Hengrave? Ei n-au stat prea mult, nu-i așa?

– Vreo șase ani, să zic. Nu le-a priit. Înaintea lor? Don’șoarele Elworthy. Tare bisericoase. Și tare modeste. Se duceau la păgâni să-i aducă pe calea cea bună. Odată au găzduit aici un preot negru, zău! Erau patru la număr, plus fratele lor, dar el nu prea avea un cuvânt de spus din cauza tuturor muierilor. Înaintea lor... stați să mă gândesc, a fost doamna Findeyson. Ei, da, o adevărată cucoană. Casa asta i se potrivea mănușă. Când m-am născut eu, locuia deja aici.

– A murit aici? întrebă Gwenda.

– Nu, în Egipt sau pe-acolo, pe undeva. Însă au adus-o acasă. E îngropată în cimitirul bisericii. Ea a pus magnolia și salcâmi galbeni. Și tufele acelea de pittosporum. Tare-i mai plăceau arbuștii! Foster continuă: Pe atunci nu era nici una dintre casele astea noi de pe deal. Și nici magazinele de acum ori promenada de pe țarm. Tonul său exprima dezaprobarea vârstnicului față de orice inovație. Schimbări, pufni el. Tot timpul schimbări.

– Presupun că lucrurile sunt sortite să se schimbe, remarcă Gwenda. Și, în definitiv, avem o sumedenie de îmbunătățiri, nu?

– Așa se zice, eu n-am băgat de seamă. Schimbări! Arătă spre gardul viu din stânga lui, prin care se întrezărea o clădire. Pe vremuri era spitalul sătesc. Ne convenea, era la îndemână. După aceea au ridicat o hardughie la doi kilometri în afara orașului. Douăj’ de minute de mers pe jos dacă vrei să te duci în ziua de vizite, ori trei pence biletul de autobuz. Gesticulă iarăși înspre gardul viu. Acum e școală de fete. S-a mutat aici în urmă cu zece ani. Se schimbă tot timpul. În zilele noastre, oamenii își iau o casă, stau în ea zece ori douăzeci ani și apoi pleacă. N-au stare. Ce-i bun în toate astea? Nu poți să grădinărești cum trebuie decât dacă poți face planuri pe multă vreme de acum înainte.

Gwenda privi magnolia cu afecțiune.

– Ca doamna Findeyson, spuse ea.

– Ei, da! Dânsa era de viță. A venit aici mireasă. Și-a crescut copiii și i-a înșurat, și-a îngropat bărbatul, și-a primit nepoții în fiecare vară și s-a dus pe lumea cealaltă când avea aproape optzeci de ani.

Din glasul lui Foster răzbătea o apreciere călduroasă.

Gwenda intră în casă zâmbind.

Discută cu muncitorii, apoi se întoarce în salon, unde se așează la birou și se ocupă de corespondență. Printre scrisorile cărora trebuia să le răspundă era una de la niște veri de-ai lui Giles din Londra. Oricând ar fi vrut să meargă la Londra, o implorau să stea la ei, în casa lor din Chelsea.

Raymond West era un romancier bine-cunoscut (și nu neapărat popular), iar soția lui, Joan, era pictoriță, din câte știa Gwenda. Ar fi fost amuzant să-i viziteze, deși probabil ar fi socotit-o mic-burgheză până în măduva oaselor. „Nici Giles, nici eu nu prea suntem intelectuali“, medită Gwenda.

Sunetul profund al unui gong bubui solemn din hol. Cu o ramă masivă din lemn negru plină de modele întortocheate, gongul se numărase printre bunurile cele mai de preț ale mătușii lui Giles. Doamna Cocker însăși părea să simtă o plăcere aparte când îl făcea să răsunе – și nu se priva niciodată de ea. Gwenda își puse mâinile la urechi și se ridică.

Străbătu repede salonul până la peretele opus; dintr-odată, se opri, scoțând o exclamație de enervare. Era a treia oară când i se întâmpla. De fiecare dată, în mod curios, i se părușe că ar fi putut trece prin zid până în sufrageria de alături.

Traversă iarăși încăperea, ieși în hol, merse pe lângă peretele salonului și, în sfârșit, ajunse în sufragerie. Era un drum lung care pe timp de iarnă ar fi fost de-a dreptul neplăcut, deoarece în holul din față era întotdeauna curent, iar calorifere nu se găseau decât în salon, în sufragerie și în două dormitoare de la etaj.

„Nu văd de ce n-aș putea instala o ușă între salon și sufragerie“, gândi Gwenda pe când se așeza la încântătoarea masă Sheraton pe care tocmai o cumpărase cu mari sacrificii, în locul mesei pătrătoase și masive de la mătușă Lavender. „O să discut cu domnul Sims când vine după-masă.“

Domnul Sims era constructorul și decoratorul, un bărbat de vârstă mijlocie

extrem de convingător, cu o voce răgușită și un carnețel pe care-l ținea întotdeauna la îndemână, ca să poată nota pe loc orice idee costisitoare le-ar fi venit clienților.

Când i se ceru părerea, își exprimă cea mai înaltă apreciere.

– E cel mai ușor lucru din lume, doamnă Reed, și o mare îmbunătățire, dacă mă pot exprima astfel.

– Ar fi foarte scump? Gwenda începea să aibă unele îndoieli cu privire la accesele de entuziasm ale domnului Sims. Nu fusese prea încântată de unele costuri suplimentare care nu fuseseră incluse în estimarea inițială.

– O nimica toată, o liniști acesta binevoitor cu vocea-i groasă.

Dubiile Gwendei se amplificară. Învățase să nu aibă nici o încredere în nimicurile domnului Sims. Evaluările lui erau întotdeauna mai mici decât prețul final.

– Să vă spun cum facem, doamnă Reed, stăruie Sims. O să-l pun pe Taylor să arunce o privire în după-amiaza asta, când termină cu dressingul, și după aceea o să vă pot da o idee precisă. Depinde cum e peretele.

Gwenda încuviință, îi scrisese lui Joan West mulțumindu-i pentru invitație, dar informând-o că nu putea să plece din Dillmouth deocamdată, întrucât voia să-i supravegheze pe muncitori. După aceea ieși să se plimbe pe țărm, în adierea brizei. Când se întoarse în salon, Taylor, șeful de echipă al domnului Sims, se ridică dintr-un colț și o salută cu un rânj.

– N-o să fie greu deloc, doamnă Reed, o anunță el. Aicea o mai fost o ușă, da' careva n-a mai vrut-o și a pus să fie acoperită cu ipsos.

Gwenda era plăcut surprinsă. „Este extraordinar“, își spuse, „mereu am simțit că aici a fost o ușă.“ Își aminti de încrederea cu care o luase pe acolo la prânz. Ideea aceasta îi stârni un fior pe șira spinării. Dacă stătea să se gândească, era de-a dreptul straniu... De ce fusese oare atât de sigură că acolo se afla o ușă? Nu se vedea nici un semn pe perete. Cum de ghicise prezența deschizăturii? Desigur, ar fi fost convenabil să aibă o trecere directă spre sufragerie, dar de ce se îndreptase întotdeauna neabătut tocmai spre acel loc? Peretele despărțitor era mare, însă de fiecare dată ea se dusesese automat, cu mintea în altă parte, chiar acolo unde fusese

ușa înainte.

„Sper că nu sunt clarvăzătoare sau ceva de felul ăsta“, își zise ea neliniștită.

Niciodată nu manifestase înclinații în această direcție. Nu era genul acela de om. Sau poate era? Poteca dinspre terasă până la pajiște trecea prin tufișuri. Știuse oare de existența ei, din moment ce insistase atât să fie trasată chiar prin același loc?

„Poate că sunt un soi de mediu“, se gândi ea tulburată. „Sau e ceva bizar cu această casă?“

De ce o întrebase atunci pe doamna Hengrave dacă locuința era bântuită?

Nu era bântuită! Era o casă de vis! Nu putea fi nimic în neregulă cu ea. În plus, doamna Hengrave păruse foarte surprinsă de această idee.

Sau detectase o urmă de reținere, de prudență, în atitudinea ei?

„Doamne, am ajuns să-mi închipui tot felul de lucruri“, își spuse Gwenda.

Făcu un efort pentru a se concentra iarăși asupra discuției cu Taylor.

– Mai e un lucru, adăugă ea. Un dulap din camera mea de sus e înțepenit. Vă rog să-l deschideți.

Bărbatul o însoți la etaj și cercetă ușa.

– S-a zădărnicit peste ea de mai multe ori, constată el. O să-i pun pe băieți s-o deschidă mâine, dacă sunteți de acord.

Gwen consimți, iar Taylor plecă.

În acea seară, Gwenda se simțea irascibilă și nervoasă. Se așezase în salon să citească, însă fiecare scârțâit al mobilei îi atrăgea atenția. O dată sau de două ori se uită peste umăr tremurând. Nu înceta să-și spună că întâmplarea cu ușa și cea legată de potecă nu însemnau nimic. Erau doar niște coincidențe. În orice caz, aveau o explicație logică.

Fără s-o recunoască, se temea să se ducă la culcare. Când, în sfârșit, se ridică,

stinse lumina și deschise ușa spre hol, își dădu seama că ideea de a urca la etaj o îngrozea. În cele din urmă, o luă la fugă pe scări, străbătu coridorul într-o clipită și deschise ușa dormitorului ei. Odată înăuntru, simți instantaneu cum i se potoleau temerile. Privi în jur cu bucurie. Se simțea în siguranță, în siguranță și fericită. Da, acum, că se afla în această încăpere, era în siguranță. („În siguranță față de ce, neroado?“, se întrebă ea.) Se uită la pijamaua întinsă pe pat și la papucii de pe covor.

„Zău, Gwenda, parcă ai avea șase ani! Ar trebui să ai papuci cu iepurași!“

Se urcă în pat cu o senzație de ușurare și adormi în scurt timp.

A doua zi de dimineață avu de rezolvat diverse treburi în oraș. Când se întoarse era deja ora prânzului.

– Oamenii au deschis dulapul din dormitorul dumneavoastră, o informă doamna Cocker aducând un platou cu limbă-de-mare prăjită puțin, piure de cartofi și morcovi cu sos de smântână.

– Excelent, zise Gwenda.

Îi era foame, iar prânzul o mulțumi pe deplin. După ce-și bău cafeaua în salon, urcă în dormitor. Traversând camera, deschise ușa dulapului din colț.

Apoi scoase un țipăt de spaimă și rămase cu privirea ațintită într-acolo.

Interiorul dulapului scotea la iveală tapetul inițial, care în rest fusese acoperit cu o vopsea gălbuie. Pe vremuri, camera fusese tapetată vesel cu motive florale, în care buchețelele de maci stacojii alternau cu buchețelele de albastrele...

II

Gwenda rămase împietrită un timp îndelungat, după care se împletici până la marginea patului și se așază.

Se afla într-o casă în care nu mai fusese niciodată, într-o țară pe care n-o mai

vizitase niciodată. Cu numai două zile în urmă stătuse în pat imaginându-și un tapet pentru acea cameră, iar tapetul pe care și-l imaginase corespundea întocmai cu acela care acoperise odinioară pereții.

Prin minte i se învârteau tot felul de explicații, una mai nebunească decât alta. Dunne, Experimentul asupra Timpului¹, vederea în viitor în loc de trecut...

Putea explica poteca din grădină și ușa de legătură ca pe niște coincidențe, dar asta era imposibil să mai fie o coincidență. Nu era cu puțință să-ți imaginezi un tapet cu un model atât de aparte și apoi să găsești unul exact așa cum ți l-ai imaginat. Nu, exista o explicație care-i scăpa și, da, o înspăimânta. Din când în când avea viziuni – nu despre viitor, ci mergând înapoi în timp, la o stare anterioară a casei. În orice clipă ar fi putut zări încă ceva, ceva ce nu voia să vadă. Casa o îngrozea. Dar era vorba de casă, ori de ea însăși? Nu voia să fie unul dintre oamenii aceia care văd lucruri...

Inspiră adânc, își puse pălăria și pardesiul și se strecură grabnic afară. De la oficiul poștal trimise următoarea telegramă:

West, Addway Square nr, 19, Chelsea Londra. Pot să mă răzgândesc și să vin la voi mâine? Gwenda.

O expedie cu răspuns preplătit.

J.W. Dunne (1875–1949) – inginer de aviație englez care, dincolo de numeroasele inovații tehnice, a devenit celebru pentru teoriile sale despre vise și natura timpului. În cartea sa cea mai cunoscută, *An Experiment with Time*, afirma că trecutul, prezentul și viitorul sunt de fapt simultane, iar în vis este posibil să se perceapă, la fel de ușor, evenimente din orice moment. (n.tr.)

Capitolul III. „Acoperă-i fața...”

Raymond West și soția lui făcură tot ce le stătea în puteri pentru a o primi cum se cuvine pe tânăra soție a lui Giles. Nu era vina lor dacă Gwenda îi găsea, în sinea ei, oarecum îngrijorători. Raymond, cu înfățișarea sa bizară, semănând cu un corb gata de atac, cu pieptănătura ciudată și crescendourile bruște ale vocii în timp ce bolborosea incomprehensibil, îi dădea o stare de uimire și nervozitate. Atât el, cât și Joan păreau să aibă un limbaj numai al lor. Gwenda nu fusese niciodată într-un mediu elevat, astfel că practic toate cuvintele îi erau străine.

– Ne-am gândit să te ducem la vreo două spectacole, zise Raymond în timp ce Gwenda își sorbea ginul cu dorința secretă de a primi o cană de ceai după călătoria obositoare.

Gwenda se luminează imediat la față.

– Astă-seară, balet la Sadler’s Wells. Măine avem petrecerea aniversară a incredibilei mele mătuși Jane – Ducesa de Malfi cu John Gielgud, iar vineri trebuie neapărat să vezi *Au mers fără picioare*. E o traducere din rusă – în mod absolut, cea mai semnificativă dramă din ultimii douăzeci de ani. Se joacă la Witmore Theatre.

Gwenda își exprimă recunoștința pentru aceste planuri menite s-o distreze. La urma urmei, când Giles avea să vină acasă, intenționa să-l însoțească la spectacole muzicale și la alte evenimente de felul acesta. Încerca unele rețineri față de *Au mers fără picioare*, dar spera că avea să-i facă plăcere, deși era lucru cunoscut că piesele „semnificative” nu aveau în general această calitate.

– O s-o adori pe mătușa Jane, o asigură Raymond. Aș descrie-o ca pe un perfect exemplar de epocă. Victoriană până în măduva oaselor. Toate mesele ei de toaletă au picioarele învelite în creton. Trăiește într-un sat, genul acela de sat în care nu se întâmplă niciodată nimic, ca într-un iaz stătut.

– Ceva s-a întâmplat totuși o dată, observă sec soția lui.

– O simplă dramă pasională, brută, fără pic de subtilitate.

- Ți-a plăcut la nebunie pe atunci, îi aminti Jane cu o clipire șireată.
- Uneori îmi place să joc crichet la țară, replică Raymond țâfnos.
- În orice caz, mătușa Jane s-a remarcat în povestea aceea cu crima.
- Nu e deloc proastă. Adoră problemele.
- Probleme? interveni Gwenda, mintea zburându-i spre aritmetică.

Raymond flutură din mână.

– Orice tip de problemă. Din ce motiv nevasta băcanului și-a luat umbrela la o întrunire parohială într-o seară cu vreme frumoasă. De ce niște branhii de creveți murați au fost găsite într-un anume loc. Ce s-a întâmplat cu stiharul vicarului. Toate astea sunt mană cerească pentru mătușa Jane. Prin urmare, dacă ai vreo problemă de viață, prezintă-i-o ei, Gwenda. O să-ți dea răspunsul cu siguranță.

Își termină povestea râzând. Gwenda râse și ea, dar fără tragere de inimă. A doua zi avu ocazia s-o cunoască pe mătușa Jane, cunoscută altfel drept Miss Marple. Era o bătrânică simpatcă, înaltă și suplă, cu obrații rozalii, ochii albaștri cu o lucire jucăușă aproape permanentă și un fel de a fi molcom, dar foarte atent la detalii.

Cinară devreme, toastând în sănătatea mătușii Jane, după care se deplasară către teatrul Maiestății Sale. Din grup mai făceau parte doi bărbați, un artist în vârstă și un tânăr avocat. Artistul o antrenă pe Gwenda în conversație, pe când avocatul se împărți între Joan și Miss Marple, ale cărei remarci păreau să-i facă mare plăcere. La teatru însă, rolurile se inversară. Gwenda a fost așezată la mijlocul rândului, între Raymond și omul legii.

Luminile se stinseră și reprezentația începu.

Era jucată splendid, stârnind încântarea Gwendei. Nu văzuse prea multe puneri în scenă de un asemenea nivel.

Piesa se apropia de punctul culminant, acel moment suprem de oroare. Vocea actorului reda întreaga tragedie a unei minți contorsionate și pervertite.

„Acoperă-i fața. Mă orbește, a murit atât de tânără...”

Gwenda țipă.

Țâșni de pe scaun, se repezi pe interval, apoi spre ieșire și, în cele din urmă, în stradă. Nu se opri nici măcar în acel moment, ci continuă spre Haymarket aproape fugind, cuprinsă de panică.

De-abia când ajunse la Piccadilly observă un taxi liber. Îl chemă și, urcându-se în el, îi dădu șoferului adresa casei din Chelsea. Scoase banii cu degetele tremurând, plăti cursa și urcă scările. Servitorul care o întâmpină îi aruncă o privire surprinsă.

– V-ați întors devreme, domnișoară. Nu v-ați simțit bine?

– Ăăă... nu, da, m-am... m-am simțit slăbită.

– Doriți ceva, domnișoară? Puțin brandy?

– Nu, mulțumesc. O să mă duc direct în pat.

Pentru a evita alte întrebări, porni în grabă spre dormitorul ei de la etaj.

Se dezbracă aruncându-și hainele pe podea și se vâri în pat. Tremura din toate încheieturile, inima îi bătea să-i sară din piept și stătea cu ochii pironiți în tavan.

Nu-i auzi pe ceilalți când sosiră, însă după vreo cinci minute ușa se deschise și Miss Marple intră în cameră. Ținea două sticle cu apă fierbinte sub braț și o cană în mână.

Gwenda se ridică în șezut, încercând să-și oprească tremuratul.

– Vai, Miss Marple, îmi pare cumplit de rău. Nu știu ce... M-am purtat îngrozitor. Sunt foarte supărați pe mine?

– Nu-ți face griji, draga mea copilă, o liniști Miss Marple. Uite, ți-am adus sticlele acestea ca să te încălzești.

– Nu am nevoie de ele.

– Ba da, ba da. Așa e bine. Și acum bea cana asta de ceai.

Era tare, fierbinte și mult prea dulce, însă Gwenda îl bău ascultătoare. Tremuratul se mai potolise.

– Întinde-te și culcă-te, o povățui Miss Marple. Ai suferit un șoc. O să vorbim despre asta dimineață. Să nu-ți mai faci griji. Trebuie să te culci.

Îi aranjă pătura, zâmbi, o mângâie pe frunte și ieși.

La parter, Raymond se răstea la Joan:

– Ce naiba a avut fata asta? I-a fost rău sau ce s-a întâmplat?

– Dragul meu, nu știu decât că a scos un țipăt. Presupun că piesa era puțin cam macabră pentru ea.

– Păi, sigur, Webster² este oarecum sinistru. Dar nu m-aș fi gândit... Se întrerupse când o zări pe Miss Marple intrând. E în regulă?

– Cred că da. A suferit un șoc serios, știți?

– Un șoc? La o dramă din epoca regelui Iacob?

– Cred că a fost mai mult decât atât, spuse Miss Marple cu un aer meditativ.

Gwenda primi micul dejun la pat. Nu putu decât să bea o gură de cafea și să ciugulească o bucățică de pâine prăjită. Când coborî în salon, Joan plecase deja la studioul ei și Raymond se închisese în camera de lucru, astfel că rămăsese doar Miss Marple, așezată lângă fereastră, de unde avea priveliște spre râu; andrelele cu care tricota îi absorbeau toată atenția.

Se uită la Gwen cu un zâmbet blând.

– Bună dimineața, scumpa mea. Sper că te simți mai bine.

– O, da, mă simt perfect. Habar nu am cum am putut să mă fac de răs într-un asemenea hal aseară. Dar ei... ei sunt furioși?

– Vai, nici gând! Înțeleg foarte bine.

– Ce înțeleg?

Miss Marple ridică privirea de pe andreele.

– Că aseară ai suferit un șoc zdravăn. Adăugă domol: N-ar fi cazul să-mi povestești?

Gwenda se plimba de colo colo, fără stare.

– Cred că ar fi cazul să caut un psihiatru.

– La Londra sunt niște specialiști excelenți, desigur. Dar ești sigură că de asta ai nevoie?

– Păi... Cred că înnebunesc. Precis înnebunesc.

O menajeră bătrâioară intră în salon aducând pe tavă o telegramă pe care i-o înmână Gwendei.

– Băiatul vrea să știe dacă aveți un răspuns de dat, cuconiță.

Gwenda rupse plicul. Mesajul îi fusese retransmis de la Dillmouth. Se holbă o vreme la foaia de hârtie, fără să-i vină a crede, apoi o mototoli cu gesturi spasmodice..

– Nu am nici un răspuns, anunță ea mecanic.

Menajera ieși.

– Sper că nu ai primit vești proaste, scumpa mea.

– E Giles, soțul meu. Vine acasă. O să ajungă peste o săptămână.

Vocea îi trăda stupefacția și mâhnirea. Miss Marple tuși ușor.

– Ei bine, trebuie să fie un prilej de bucurie, sunt convinsă.

– Chiar așa? Când nu sunt sigură dacă am înnebunit sau nu? Dacă sunt nebună, măritișul cu Giles n-ar fi trebuit să aibă loc. Plus casa și tot restul. Nu mă pot întoarce acolo. Vai, nu știu ce să fac!

Miss Marple îi făcu semn să se așeze lângă ea.

– Acum, stai jos și spune-mi întreaga poveste.

Gwenda acceptă invitația cu un sentiment de ușurare.

Istorisi totul dintr-o suflare, de la prima vizită la Hillside până la incidentul care la început o nedumerise și apoi o îngrijorase.

– Și m-am speriat rău, încheie ea. M-am gândit să vin la Londra, să scap de toate astea. Numai că, vedeți dumneavoastră, n-am putut scăpa de ele, m-au urmărit. Aseară...

Închise ochii și înghiți în sec, amintindu-și.

– Aseară? o îndemnă Miss Marple.

– Aș îndrăzni să spun că n-o să mă credeți, mitralie Gwenda cuvintele. O să ziceți că sunt isterică ori smintită, ori mai știu eu cum. S-a întâmplat pe nepusă masă, chiar la sfârșit. Îmi plăcuse piesa. Nu mă mai gândisem deloc la casă. Atunci a venit el, din senin, și a rostit vorbele acelea... Le repetă cu o voce tremurândă: „Acoperă-i fața. Mă orbește, a murit atât de tânără.“ Mă aflam iarăși acolo – pe scări, privind holul de la intrare printre stâlpii balustradei, și am văzut-o zăcând acolo. Întinsă la pământ, moartă. Cu părul ei auriu și fața – toată fața – albastră! Fusese ucisă, sugrumată, iar acum cineva rostea vorbele acelea în același mod înfricoșător, cu bucurie răutăcioasă, și i-am zărit mâinile cenușii, ridate, nu erau mâini de om, ci labe de maimuță. A fost cumplit, vă spun. Era moartă...

Miss Marple o întreabă cu blândețe:

– Cine era moartă?

Răspunsul veni repede, automat:

– Helen.

John Webster (1580–1634) – dramaturg englez renumit pentru tragediile *The White Devil* și *The Duchess of Malfi* (n.tr.)

Capitolul IV. Helen?

Pentru o clipă, Gwenda o privi uluită pe Miss Marple, apoi își dădu părul de pe frunte.

– De ce am spus asta? De ce am spus „Helen“? Nu cunosc nici o Helen!

Își lăsă mâinile în jos cu un gest de disperare.

– Vedeți, zise ea, sunt nebună! Îmi închipui tot felul de lucruri! Tot văd chestii care nu există. La început era doar un tapet, dar acum e un cadavru. Prin urmare, e tot mai grav.

– Nu te grăbi să tragi concluzii, scumpa mea...

– Altfel, de vină e casa. Trebuie să fie bântuită, sau blestemată, sau așa ceva. Văd lucruri care s-au întâmplat acolo – dacă nu e așa, văd lucruri care se vor întâmpla acolo, iar asta ar fi și mai rău. Poate că o femeie pe nume Helen va fi ucisă acolo. Numai că nu-mi dau seama de ce, în cazul în care casa e bântuită, eu văd lucrurile acestea sinistre când sunt departe de ea. Așadar, sunt tot mai convinsă că o iau razna. O să mă duc la psihiatru imediat – în dimineața asta.

– Bineînțeles, draga mea Gwenda, chiar e indicat să faci asta după ce epuizezi toate celelalte posibilități, dar eu socotesc întotdeauna că e preferabil să iei în considerare explicațiile cele mai simple, de bun-simț. Hai să lămurim chestiunea. Au fost trei incidente separate care te-au bulversat. O potecă din grădină peste care fuseseră plantați arbuști, dar tu simțeai că e acolo, o ușă zidită și un tapet pe care ți-l imaginaseși întocmai, în toate detaliile, fără a-l fi văzut vreodată. Corect?

– Da.

– Păi, explicația cea mai ușoară, cea mai firească, ar fi că l-ai văzut înainte.

– Într-o altă viață, adică?

– Nu, scumpa mea. Mă refer la această viață. Vreau să spun că ar putea fi vorba

de niște amintiri reale.

– Dar n-am fost niciodată în Anglia până în urmă cu o lună, Miss Marple!

– Ești sigură sută la sută?

– Nu încape nici o îndoială! Am trăit toată viața lângă Christchurch, în Noua Zeelandă.

– Te-ai născut acolo?

– Nu, în India. Tata era ofițer al armatei britanice. Mama a murit pe când aveam unul sau doi ani, iar el m-a trimis la neamurile ei din Noua Zeelandă să mă crească. El însuși a murit după câțiva ani.

– Nu-ți amintești cum ai venit din India în Noua Zeelandă?

– Nu prea. Am o amintire, înspăimântător de vagă, despre prezența mea pe un vapor. O fereastră rotundă – un hublou, presupun. Și un bărbat în uniformă albă, cu fața roșie și ochii albaștri și un semn pe bărbie – o cicatrice, îmi închipui. Mă arunca în aer și-mi aduc aminte că pe jumătate mă speria, pe jumătate mă încânta. Dar nu sunt decât fragmente disparate.

– Îți aduci aminte de o guvernantă sau de o ayah?

– Nu era o ayah, ci o dădacă pe care o alintam Nannie. Îmi amintesc de Nannie pentru că a stat destul de mult cu mine, până am împlinit cinci ani. Decupa rășuște din hârtie. Da, se afla și ea pe vapor. M-a certat când am plâns pentru că m-a sărutat căpitanul și nu mi-a plăcut barba lui.

– Faptul acesta este foarte interesant, draga mea, deoarece, vezi tu, amesteci două călătorii diferite. Într-una, căpitanul avea barbă, iar în cealaltă, avea fața roșie și o cicatrice în bărbie.

– Da, cumpăni Gwenda, presupun că așa e.

– O versiune posibilă este că, atunci când mama ta a murit, tatăl tău te-a adus mai întâi în Anglia, unde ai locuit chiar la Hillside. Mi-ai spus deja că te-ai simțit ca acasă de îndată ce i-ai trecut pragul. Iar încăperea pe care ți-ai ales-o ca dormitor era probabil camera ta din copilărie.

– A fost precis o cameră de copil. Avea gratii la ferestre.

– Vezi? Avea tapetul acela vesel cu albăstrele și maci. Micuții își amintesc foarte bine pereții din camera lor. Întotdeauna am păstrat în memorie stânjeneii mov dintr-a mea, deși, din câte știu, au fost acoperiți cu tapet pe când aveam numai trei ani.

– Și de asta m-am gândit imediat la jucării, la casa de păpuși și la dulapul cu jucării?

– Da. Și baia. Cada cu margine de mahon. Mi-ai spus că te-ai gândit la rățuște plutitoare din momentul în care ai zărit-o.

Gwenda spuse meditativ:

– E adevărat că păream să știu pe loc unde se afla fiecare lucru – bucătăria și dulapul de lenjerie. În plus, mă tot gândeam că există o ușă între salon și sufragerie. Dar este cu totul imposibil ca eu să fi venit în Anglia și să fi cumpărat tocmai casa în care am trăit acum atâta vreme.

– Nu este imposibil, scumpa mea. Este doar o coincidență absolut remarcabilă, iar coincidențele remarcabile se produc uneori. Soțul tău voia o casă pe coasta de vest, tu căutai așa ceva, și faptul că ai trecut pe acolo ți-a stârnit amintirile și te-a atras. Avea mărimea potrivită și un preț rezonabil, astfel că ai cumpărat-o. Nu, nu este scandalos de improbabil. Dacă ar fi fost doar ceea ce se numește (poate pe bună dreptate) o casă bântuită, ai fi reacționat altfel, după părerea mea. Însă, din câte mi-ai povestit, n-ai avut nici o senzație de violență ori de repulsie, cu excepția unui moment foarte clar, atunci când te pregăteai să cobori scările și priveai spre holul de la intrare.

Expresia înspăimântată reveni în ochii Gwendei.

– Vreți să spuneți că... Helen... că și asta s-a petrecut în realitate?

Miss Marple răspunse cu multă delicatețe:

– Ei bine, așa cred, draga mea. În opinia mea, trebuie să acceptăm ideea că, dacă celelalte lucruri sunt amintiri, și acesta este o amintire.

– Faptul că am văzut pe cineva ucis – sugrumat – și zăcând fără suflare?

– După toate probabilitățile, nu erai conștientă că fusese strangulată, gândul acesta ți-a fost sugerat de piesa de aseară și s-a îmbinat cu informația pe care o ai, ca adult, despre ce înseamnă o față albastră, convulsionată. Cred că un copil foarte mic, târându-se pe scări, ar percepe violența, moartea și răul și le-ar asocia cu o anumită înșiruire de cuvinte – pentru că, fără nici o îndoială, ucigașul chiar a rostit acele cuvinte. Pentru un copil ar fi un șoc extrem de puternic. Copiii sunt niște făpturi ciudate. Dacă sunt foarte speriați, mai ales de un lucru pe care nu-l înțeleg, nu vorbesc despre asta. Pun dopul la sticlă. Aparent, uită cu totul, însă amintirea rămâne undeva, în străfunduri.

Gwenda inhală adânc.

– Și credeți că asta mi s-a întâmplat? Dar de ce nu-mi amintesc totul acum?

– Nu ne putem aminti la ordin. Și, adesea, dacă încercăm s-o facem, amintirea se ascunde și mai bine. Sunt însă vreo două indicii că tocmai asta s-a întâmplat. De pildă, când mi-ai povestit acum despre incidentul de la teatru, ai avut o exprimare foarte semnificativă. Spuneai că păreai să privești „printre stâlpii balustradei” – deși, evident, nu ne uităm printre stâlpii balustradei, ci pe deasupra lor. Doar un copil ar privi printre ei.

– Foarte inteligent, o lăudă tânăra.

– Micile detalii sunt foarte importante.

– Dar cine era Helen? Întrebă Gwenda zăpăcită.

– Spune-mi, draga mea, ești sigură că o chema Helen?

– Da... E înfricoșător de ciudat, pentru că nu știu cine e „Helen”, dar în același timp știu, adică știu că „Helen” zăcea acolo... Cum o să pot afla mai multe?

– Soluția evidentă ar fi să încerci să te lămurești dacă ai fost în Anglia când erai mică, sau dacă acest lucru este plauzibil. Rudele tale...

Gwenda o întrerupse:

– Mătușa Alison. Ea ar ști, cu siguranță.

– Atunci trimite-i o scrisoare cu poșta aeriană. Spune-i că au apărut unele

împrejurări care îți impun să stabilești dacă ai fost vreodată în Anglia. Probabil că o să primești un răspuns par avion înainte de venirea soțului tău.

– O, vă mulțumesc din suflet, Miss Marple. Ați fost extraordinar de cumsecade. Și trag nădejde că supozițiile dumneavoastră sunt corecte, deoarece astfel totul ar fi în regulă. Adică n-ar fi nimic supranatural în toată povestea asta.

Miss Marple surâse.

– Sper că teoria o să ni se adeverească. Poimâine o să-mi vizitez niște prieteni dragi în nordul Angliei. O să trec prin Londra, la întoarcere, cam peste zece zile. Dacă tu și soțul tău veți fi aici, sau dacă vei fi primit răspuns la scrisoare, aș fi foarte curioasă să aflu rezultatul.

– Desigur, scumpă Miss Marple! Oricum, aș dori să-l cunoașteți pe Giles. E o dulceață. Și o să facem o șezătoare, să clarificăm toată povestea.

Gwendei îi venise inima la loc.

Miss Marple, pe de altă parte, era adâncită în gânduri.

Capitolul V. Crimă în retrospectivă

I

Peste vreo zece zile, Miss Marple intra într-un mic hotel din Mayfair, fiind întâmpinată cu entuziasm de domnul și doamna Reed.

– Acesta este soțul meu, Miss Marple. Giles, nu-ți pot spune cât de amabilă a fost Miss Marple cu mine.

– Sunt încântat să vă cunosc, Miss Marple. Înțeleg că, într-un moment de panică, Gwenda mai avea puțin și se ducea la azilul de nebuni.

Ochii albaștri ai lui Miss Marple îl apreciară favorabil pe Giles Reed. Un tânăr foarte drăguț, înalt și blond, cu ticul dezarmant de a clipi des din cauza unei timidități înnăscute. Îi remarcă bărbia fermă și maxilarul bine conturat.

– O să luăm ceaiul în salonașul acela întunecos, anunță Gwenda. Nimeni nu vine acolo. Și atunci o să-i putem arăta lui Miss Marple scrisoarea de la tanti Alison. Da, adăugă ea, sesizând privirea pătrunzătoare a bătrânei. A sosit – și vă confirmă bănuielile aproape în totalitate.

La ceai, scrisoarea adusă de poșta aeriană a fost desfăcută și citită. Miss Danby scrisese:

Draga mea Gwenda,

Am fost bulversată să aflu că ai avut o experiență atât de neliniștitoare. Ca să-ți spun adevărul, uitasem complet că, în copilărie, ai locuit în Anglia pentru scurtă vreme.

Mama ta, sora mea Megan, l-a cunoscut pe tatăl tău, maiorul Halliday, pe când îi vizita pe niște prieteni de-ai noștri aflați la post în India. S-au căsătorit, iar tu te-ai născut acolo. La vreo doi ani după aceea, mama ta a murit. Pentru noi, șocul a fost enorm. I-am scris tatălui tău, cu care corespondaserăm, dar pe care

nu-l văzuserăm niciodată în carne și oase, implorându-l să ni te dea în grijă, deoarece am fi fost bucuroși să te găzduim, iar unui ofițer aflat departe de casă i-ar fi venit greu să crească un copil mic. Cu toate acestea, tatăl tău a refuzat, spunându-ne că urma să demisioneze din armată și să vină cu tine în Anglia. Își exprima speranța că aveam să-l vizităm la un moment dat.

Din câte am înțeles, pe drumul spre casă, tatăl tău a întâlnit o tânără, s-a logodit cu ea și, de îndată ce a sosit în Anglia, s-a căsătorit. Se pare că nu a fost o căsnicie fericită, astfel că s-au despărțit după un an. Abia atunci, tatăl tău ne-a scris și ne-a întrebat dacă mai voiam să-ți oferim un cămin. Nu mai trebuie să-ți spun, scumpa mea, cât de fericiți am fost. Ne-ai fost trimisă însoțită de o guvernanta engleză, și tot atunci, tatăl tău a trecut cea mai mare parte a averii sale pe numele tău și a propus să te înfiem legal. Sugestia aceasta ni s-a părut oarecum bizară, însă părea izvorâtă din bunătate și menită să te facă una de-a noastră în toată puterea cuvântului. Totuși, nu i-am dat curs. Un an mai târziu, tatăl tău a încetat din viață într-un azil. Presupun că promise deja vești proaste despre starea lui de sănătate atunci când te-a trimis la noi.

Mă tem că nu-ți pot spune unde ai locuit cât timp ai stat cu tatăl tău în Anglia. Firește, adresa era marcată pe scrisoarea de la el, dar au trecut optsprezece ani și amănuntele acestea se uită ușor. Știu că era undeva în sudul Angliei – și presupun că Dillmouth corespunde. Parcă aveam impresia că era vorba de Dartmouth, însă cele două sună aproape la fel. Cred că mama ta vitregă s-a recăsătorit, dar nu-mi aduc aminte cum o cheamă, nici măcar numele ei de fată, deși tatăl tău îl pomenise în scrisoarea prin care ne anunța că se recăsătorise. Am fost destul de nemulțumiți că s-a însurat iarăși atât de repede, dar, desigur, se cunoaște că proximitatea în care conviețuiesc pasagerii pe un vapor le influențează mult purtarea. De asemenea, se poate să se fi gândit că ar fi fost un lucru bun pentru tine.

A fost o prostie din partea mea să nu-ți spun că fuseseși deja în Anglia, cu toate că nu-ți aminteai, dar, așa cum ți-am mărturisit, toată povestea mi se ștersese din minte. Moartea mamei tale în India și, ulterior, venirea ta la noi au părut întotdeauna aspectele cele mai importante.

Sper că am reușit să-ți dau toate lămuririle.

Am încredere că Giles va putea în curând să ți se alăture. Despărțirea, la atât de puțină vreme după căsătorie, este grea pentru amândoi.

Îți voi da vești despre mine în următoarea scrisoare, întrucât pe aceasta o trimit în grabă, ca răspuns la telegrama ta.

Mătușa ta iubitoare,

Alison Danby

P.S. Nu vrei să-mi spui în ce a constat experiența neliniștitoare?

– Vedeți? spuse Gwenda. E aproape așa cum ați sugerat. Miss Marple netezi hârtia subțire.

– Da, într-adevăr. Explicația de bun-simț. Am constatat că, de cele mai multe ori, aceasta este corectă.

– Vă sunt foarte recunoscător, Miss Marple, interveni Giles. Biata Gwenda era extrem de tulburată; și trebuie să spun că mă îngrijora posibilitatea ca ea să fie clarvăzătoare sau mediu.

– Ar fi un talent neliniștitor într-o căsnicie, comentă Gwen. Cu excepția situației în care nu ai nimic să-ți reproșezi.

– Așa și e, zise Giles.

– Și casa? Ce sentimente îți trezește acum? se interesă Miss Marple.

– O, e în regulă. Mergem acolo mâine. Giles moare de curiozitate s-o vadă.

– Nu știu dacă vă dați seama, Miss Marple, dar avem pe cap o enigmă criminală de mână întâi. De fapt, nu pe cap, ci pe prag, sau, mai precis, în holul de la intrare.

– M-am gândit la asta, într-adevăr, confirmă Miss Marple încet.

– Iar Giles pur și simplu adoră poveștile polițiste, spuse Gwenda.

– Păi, chiar este o poveste polițistă. Cadavrul unei frumoase tinere sugrumate zăcând în hol. Nu se cunoaște nimic despre ea în afara numelui de botez. Desigur, știu că s-a întâmplat în urmă cu aproape douăzeci de ani. Nu mai pot exista probe după atâta vreme, însă am putea încerca să căutăm indicii și să le

punem cap la cap. O! Pun pariu că nu vom reuși să descifrăm enigma...

– Cred că ai dreptate, zise Miss Marple. Chiar și după optsprezece ani. Da, probabil că așa va fi.

– Oricum însă, o încercare nu face rău nimănui.

Giles se opri, cu fața radiind de mulțumire.

Miss Marple se foi ușor neliniștită. Avea o expresie gravă, aproape tulburată.

– Ba ar putea face foarte mult rău, replică ea. Vă sfătuiesc pe amândoi – da, chiar vă recomand insistent – să dați totul uitării.

– Să dăm uitării? Enigma noastră criminală – doar a fost crimă!

– Da, sunt de părere că a fost o crimă. Și tocmai de aceea ar trebui să nu mai vorbim despre asta. Crima nu este, realmente, ceva ce poate fi abordat cu ușurătate.

Giles spuse:

– Dar, Miss Marple, dacă toată lumea ar vedea lucrurile astfel...

Îl întrerupse:

– Știu foarte bine. Sunt momente când avem datoria să intervenim: când e acuzată o persoană nevinovată, când planează bănuieli asupra altor oameni, când un criminal periculos se află în libertate și ar putea lovi din nou. Dar trebuie să fiți conștienți că această crimă aparține trecutului. Presupun că nu a fost constatată ca atare – altfel ați fi auzit de la bătrânul grădinar ori de la cineva din preajmă; o crimă, oricât de veche, reprezintă întotdeauna o știre. Probabil că trupul neînsuflețit a fost ascuns undeva și nimeni nu a avut nici o bănuială. Sunteți siguri, absolut siguri că e înțelept să scoateți totul la suprafață?

– Miss Marple, exclamă Gwenda, pareți de-a dreptul îngrijorată!

– Chiar sunt, draga mea. Sunteți doi tineri foarte cumsecade și drăguți, dacă-mi îngăduiți să mă exprim astfel. Abia v-ați căsătorit și sunteți fericiți împreună. Vă implor, nu începeți să dezgropați lucruri care ar putea – cum să spun? –, ar putea

să vă tulbure și să vă provoace suferință.

Gwen o privi cu ochii mari.

– Vă gândiți la ceva anume? La ce faceți aluzie?

– Nu fac vreo aluzie, scumpa mea. Cum însă nu m-am născut de azi, de ieri și cunosc bine frământările sufletești, vă recomand să dați totul uitării. Acesta este sfatul meu: dați totul uitării.

– Dar nu putem face asta. Vocea lui Giles avea o nuanță de fermitate. Hillside este casa noastră, a Gwendei și a mea, și cineva a fost ucis acolo, sau așa credem noi. N-o să acopăr o crimă, chiar dacă s-a întâmplat acum optsprezece ani!

Miss Marple oftă.

– Îmi pare rău. Îmi închipui că majoritatea tinerilor curajoși ar gândi astfel. Vă simpatizez și aproape vă admir, însă îmi doresc din tot sufletul să nu faceți asta.

II

A doua zi, prin satul St Mary Mead se răspândi vestea că Miss Marple se întorsese acasă. A fost zărită pe High Street la ora unsprezece. A ajuns la casa parohială la douăsprezece fără zece. După-amiază, trei dintre cele mai bârfitoare doamne din sat au vizitat-o și i-au cerut impresiile despre desfrânata Londră. Odată ce au terminat cu politețurile, s-au întrecut să-i ofere detalii despre iminenta bătălie privind standurile de la sărbătoarea sătească și situarea cortului de ceai.

Spre seară, Miss Marple a fost văzută, ca de obicei, în grădină, părând însă preocupată mai degrabă de invazia buruienilor decât de activitățile vecinilor. În timpul cinei frugale s-a arătat distraite și abia dacă a ascultat-o pe micuța Evelyn, menajera, când îi povestea cu însuflețire despre aventurile farmacistului din localitate. A doua zi a fost tot distraite, iar vreo două persoane, între care soția vicarului, au remarcat acest lucru. În acea seară, Miss Marple a declarat că nu se simte prea bine și s-a culcat. În dimineața următoare l-a chemat pe doctorul

Haydock.

Doctorul Haydock era de mulți ani medicul, prietenul și aliatul lui Miss Marple. O ascultă relatându-i simptomele, o examinează, apoi se sprijini de spătar și agită stetoscopul înspre ea.

– Pentru o femeie de vârsta dumneavoastră, în pofida fragilității înșelătoare, sunteți într-o stare excelentă.

– Sunt sigură că în ansamblu totul este în ordine, spuse Miss Marple. Dar mărturisesc că mă simt cam obosită, nu mai am vlagă.

– Ați umblat haihui. Ați pierdut nopțile la Londra.

– E drept. În ziua de azi, Londra mi se pare destul de obositoare. Și aerul e stătut, nu ca aerul proaspăt de la malul mării.

– Aerul de la St Mary Mead e proaspăt și plăcut.

– Dar adeseori umed și înăbușitor. Nu e tocmai fortifiant.

Doctorul Haydock o privi cu o sclipire de curiozitate.

– O să vă trimit un întăritor, se oferi el.

– Vă mulțumesc, domnule doctor. Siropul Easton este întotdeauna de mare folos.

– Nu este cazul să prescrieți medicamente în locul meu.

– Mă întrebam dacă, nu cumva, o schimbare de aer...

Ochii albaștri îl fixară întrebător.

– Tocmai ați fost plecată vreme de trei săptămâni.

– Știu. Dar am fost la Londra, care, după cum spuneți, este istovitoare. Și apoi în nord, într-o zonă industrială. N-am avut parte de nimic asemănător cu aerul tare al mării.

Doctorul Haydock își puse instrumentele în geantă, apoi se întoarse către Miss Marple rânjind.

– Să auzim de ce m-ați chemat de fapt. Spuneți-mi ce vreți și eu o să repet după dumneavoastră. Îmi cereți opinia profesională despre faptul că aveți nevoie de aerul mării...

– Știam că o să înțelegeți, spuse Miss Marple recunoscătoare.

– Aerul de mare este excelent. Ar trebui să plecați imediat la Eastbourne, altfel sănătatea dumneavoastră va fi în pericol.

– La Eastbourne e cam răcoare. Cu toate dealurile de acolo...

– Atunci, Bournemouth sau insula Wight.

Miss Marple clipi cu subînțeles.

– Întotdeauna sunt de părere că un loc micuț este mult mai plăcut.

Doctorul Haydock se așeză din nou.

– Mi-ați stârnit curiozitatea. Ce orașel de pe malul mării propuneți dumneavoastră?

– Păi, mă gândisem la Dillmouth.

– Un sătuc, de-a dreptul. Cam plicticos. De ce Dillmouth? Timp de câteva momente, Miss Marple nu spuse nimic. Lucirea îngrijorată îi reapăruse în ochi.

– Să presupunem că, într-o bună zi, din întâmplare, ați descoperit un lucru părând să sugereze că în urmă cu mulți ani, nouăsprezece sau douăzeci, a avut loc o crimă. Nu cunoașteți decât dumneavoastră lucrul acela, nu au existat alte suspiciuni sau relatări. Cum ați proceda?

– Prin urmare, e o crimă în retrospectivă.

– Întocmai.

Haydock reflectă o clipă.

– Nu s-a produs nici o eroare judiciară? Nu a avut nimeni de suferit de pe urma acestei infracțiuni?

– Nu, din cât se știe.

– Hm. Crimă în retrospectivă. O crimă „adormită“. Ce-aș face eu ar fi s-o las să doarmă în continuare. Răscolirea unei asemenea povești este primejdioasă. Poate fi chiar foarte primejdioasă.

– De asta mă tem și eu.

– Se spune că un ucigaș își repetă întotdeauna crimele. Nu e adevărat. Există categoria celor care săvârșesc o crimă, reușesc să scape basma curată și au mare grijă să nu cumva să fie remarcați. N-aș spune că trăiesc fericiți până la adânci bătrâneți; nu cred asta, sunt multe feluri de pedeapsă. Aparent însă, totul merge bine. Probabil că așa s-a întâmplat cu Madeleine Smith³ sau Lizzie Borden⁴. În cazul lui Madeleine Smith nu au existat dovezi suficiente, iar Lizzie a fost achitată, însă mulți cred că ambele femei erau vinovate. Ți-aș putea da și alte nume de oameni care nu și-au repetat niciodată crimele – aceea pe care au comis-o le-a oferit ce-și doreau și au fost mulțumiți. Să presupunem însă că i-ar amenința vreun pericol. Înțeleg că ucigașul dumneavoastră, oricine ar fi, se încadrează în acest tipic. A săvârșit o crimă, a scăpat și nimeni nu l-a bănuț. Dar dacă o persoană începe să-și vâre nasul, să dezgroape secrete vechi, să răscolească amintiri și, în cele din urmă, să se apropie de țintă? Ce va face ucigașul dumneavoastră? O să aștepte zâmbitor în timp ce lanțul se strânge în jurul lui? Nu, dacă la mijloc nu e nici un principiu, aș zice că totul trebuie dat uitării. Doctorul repetă expresia folosită mai devreme: Să lăsăm crima să doarmă în continuare. Și asta e o recomandare fermă pentru dumneavoastră, adăugă el ritos. Nu vă implicați în așa ceva.

– Dar nu eu sunt implicată. E vorba de doi copii minunați. Stați să vă povestesc!

Miss Marple îi făcu o relatare amănunțită, iar Haydock ascultă cu atenție.

– Extraordinar, spuse el la sfârșit. O coincidență extraordinară. O afacere extraordinară din toate punctele de vedere. Presupun că vă dați seama de consecințe.

– O, desigur. Însă nu cred că lor le-a trecut deocamdată prin minte.

– Vor avea parte de o mare nefericire și-și vor dori să nu se fi amestecat niciodată. Scheletele trebuie ținute în dulapuri. Cu toate acestea, pot înțelege poziția tânărului Giles. La naiba, nici eu n-aș fi avut stare dacă aș fi fost în locul

lui. Chiar și acum sunt curios...

Se întrerupse și o săgetă pe Miss Marple cu privirea.

– Așadar, de asta căutați pretexte ca să mergeți la Dillmouth. Vă vârați într-o chestiune care nu vă privește defel.

– Nici gând, domnule doctor. Dar mă îngrijorează cei doi. Sunt foarte tineri și lipsiți de experiență, prea încrezători și creduli. Simt că trebuie să mă duc acolo să le port de grijă.

– Deci de asta vă duceți. Ca să aveți grijă de ei! Nu puteți lăsa la o parte nici o crimă? Nici măcar una în retrospectivă?

Miss Marple zâmbi ușor afectat.

– În concluzie, sunteți de părere că vreo două săptămâni la Dillmouth vor prii sănătății mele, nu-i așa?

– Mai curând o să vă aducă sfârșitul, bombăni doctorul Haydock. Dar n-o să mă ascultați pe mine!

III

Pe aleea spre casa prietenilor săi, colonelul și doamna Bantry, Miss Marple fu întâmpinată de colonelul Bantry, cu pușca în mână și prepelicarul la picior. O salută cordial.

– Mă bucur să vă revăd. Cum a fost la Londra?

Miss Marple răspunse că fusese foarte bine. Nepotul său o dusesse la câteva piese de teatru.

– Unele cu pretenții, pot să pariez. Mie nu-mi plac decât comediile muzicale.

Miss Marple relatează că fusese la o piesă rusească deosebit de interesantă, deși un

pic cam lungă.

– Rușii! izbucni colonelul Bantry.

Odată, pe când se afla într-un sanatoriu, i se dăduse să citească un roman de Dostoievski.

O informă pe musafiră că avea s-o găsească pe Dolly în grădină.

Doamna Bantry se afla aproape întotdeauna în grădină. Grădinăritul era pasiunea ei. Cataloagele de bulbi constituiau literatura sa preferată, iar conversația ei avea ca subiect primulele, bulbii, arbuștii cu flori și noutățile alpine. Primul lucru pe care-l zări Miss Marple fu un posterior de proporții considerabile acoperit de o fustă de tweed decolorată.

La sunetul pașilor ce se apropiau, doamna Bantry se îndreptă de spate icnind și gemând din cauza reumatismului provocat de hobby-ul ei, își șterse fruntea înfierbântată cu o mână murdară de pământ și ieși în calea prietenei sale.

– Am auzit că te-ai întors, Jane, spuse ea. Nu-s frumoși noii mei nemțișori? Ai văzut gențianele astea micuțe? Mi-au cam dat de furcă, însă acum cred că-s pe drumul cel bun. Tot ce ne trebuie e o ploaie, seceta a fost cumplită. Esther mi-a spus că ai fost bolnavă la pat, adăugă doamna Bantry. Esther era bucătăreasa și omul ei de legătură cu satul. Mă bucur să constat că era un neadevăr.

– M-am simțit doar obosită, explică Miss Marple. Doctorul Haydock crede că am nevoie de puțin aer de mare. Sunt de-a dreptul epuizată.

– Vai, dar nu poți să pleci tocmai acum, o muștră doamna Bantry. Este cea mai bună perioadă din an pentru grădină. Probabil că straturile tale abia înfloresc!

– Doctorul Haydock este de părere că ar trebui s-o fac.

– Mda, Haydock nu e un nebun ca alți doctori, admise doamna Bantry fără mare plăcere.

– Mă întrebam, Dolly, în legătură cu bucătăreasa ta...

– Care bucătăreasă? Ai nevoie de o bucătăreasă? Nu te referi la aia care le cam bea, nu?

– Nu, nu. La aceea care făcea niște prăjituri excepționale. Cu soțul care era valet.

– A, vrei să spui Falsa Broască Țestoasă⁵, își dădu seama imediat doamna Bantry. Femeia cu o voce tânguitoare ce părea mereu că o să izbucnească în plâns. Era o bucătăreasă bună. Soțul era un individ gras, destul de leneș. Arthur spunea că îndoia whisky-ul cu apă. Nu știu. Păcat că, de fiecare dată când angajezi un cuplu, unul din ei nu e de soi. Au primit o moștenire de la un fost stăpân și și-au deschis o pensiune pe coasta de sud.

– Așa auzisem și eu. Nu era la Dillmouth?

– Ba da. Sea Parade nr. 14, Dillmouth.

– Mă gândeam că, dacă doctorul Haydock tot mi-a recomandat să mă duc la mare, aş putea să merg la familia... cum le zicea? Saunders?

– Da. E o idee formidabilă, Jane. N-ai putea găsi un loc mai bun. Doamna Saunders o să aibă grijă de tine și, cum nu e sezon, o să fie fericiți să te aibă drept clientă și n-o să-ți ceară prea mulți bani. Cu mâncare bună și aer de mare, o să-ți revii imediat.

– Îți mulțumesc, Dolly, spuse doamna Marple. Sunt convinsă că așa o să fie.

Madeleine Smith (1835–1928) – membră a înaltei societăți din Glasgow, care a fost suspectată că-și otrăvise amantul cu arsenic. Juriul a decis că probele incriminatoare erau insuficiente. Cazul a devenit celebru, stârnind interesul specialiștilor până în zilele noastre. (n.tr.)

Lizzie Borden (1860–1927) – americană suspectată de a-și fi ucis tatăl și mama vitregă. A fost achitată în urma unui proces care a stârnit vâlvă. (n.tr.)

Mock Turtle – personaj din Alice în Țara Minunilor de Lewis Carroll

Capitolul VI. Exercițiu detectivistic

I

– Unde crezi că era cadavrul? Cam pe aici? întrebă Giles.

Stătea împreună cu Gwenda în holul de intrare de la Hillside. Se întorseseră în ajun, iar acum Giles era în plină acțiune. Era la fel de încântat ca un băiețel care a primit o jucărie nouă.

– Presupun că da, confirmă Gwenda. Urcă pe trepte cu spatele și miși ochii. Da, cam acolo era.

– Ghemuiește-te, îi ceru Giles. Ai numai trei ani, ai uitat?

Gwenda se chirci supusă.

– Nu l-ai putut vedea pe bărbatul care a rostit cuvintele acelea, nu?

– Nu-mi amintesc să-l fi văzut. Probabil că era ceva mai în spate – da, acolo. I-am zărit doar labele.

– Labele.

Giles se încruntă.

– Erau niște labe. Labe cenușii, nu mâini de om.

– Stai puțin, Gwenda. Asta nu e crima din strada Morgue⁶. Un bărbat nu are labe.

– Ei bine, ăsta avea labe.

Giles o privi cu îndoială.

– Trebuie să-ți fi închipuit partea asta ulterior.

– Nu crezi că mi-am închipuit întreaga poveste? Gwenda rostea cuvintele rar, pe îndelete. Știi, Giles, m-am mai gândit. Mi se pare mult mai probabil ca toată istoria asta să fi fost un vis. Nu e deloc exclus. Era genul de vis pe care-l poate avea un copil; sperindu-se teribil, își va aminti de el toată viața. Nu ești de părere că aceasta este explicația? Pentru că nimeni din Dillmouth nu pare să aibă nici cea mai vagă idee despre producerea unei crime sau a unei morți subite, a unei dispariții, a oricărui eveniment ciudat în această casă.

Giles arăta acum ca un alt tip de băiețel – băiețelul căruia tocmai i s-a luat minunata jucărie.

– Presupun c-ar fi putut să fie un coșmar, acceptă el fără tragere de inimă. Apoi, fața i se luminează dintr-odată. Nu! Nu cred asta. Puteai să visezi despre cadavre și labe de maimuță, dar, pe toți dracii, n-ai fi putut visa citatul din Ducesa de Malfi!

– Poate că am auzit pe cineva rostindu-l și după aceea l-am visat.

– Nu cred că un copil poate face asta în orice împrejurare. Nu dacă nu l-ai auzit în condiții de stres enorm, iar dacă așa s-a întâmplat, ne întoarcem la punctul de pornire. Stai așa, m-am prins. Tu ai visat labele. Ai văzut trupul zăcând, ai auzit cuvintele, erai speriată de moarte și după aceea ai avut un coșmar în care apăreau labe de maimuță. Probabil că ți-era foarte frică de maimuțe.

Gwenda nu părea foarte convinsă.

– Presupun că s-ar putea...

– Mi-aș dori să-ți poți aminti mai multe. Hai aici, în hol. Închide ochii. Gândește-te... Nu-ți mai revine nimic în memorie?

– Nu, Giles. Cu cât mă gândesc mai intens, cu atât mai mult se îndepărtează totul... Încep să am dubii că am văzut într-adevăr ceva. Poate că la teatru am avut doar o tulburare mintală.

– Nu. A fost ceva. Și Miss Marple crede asta. În plus, ce-i cu „Helen”? Cu siguranță, trebuie să-ți amintești ceva despre Helen.

– Nu-mi amintesc absolut nimic. Este doar un nume.

– Poate că nici măcar nu este numele corect.

– Ba da, în mod clar. Era Helen.

Gwenda părea să creadă cu îndârjire în spusele ei.

– Atunci, dacă ești atât de sigură că o chema Helen, trebuie să știi ceva despre ea, argumentă Giles. O cunoșteai bine? Locuia acolo? Sau era doar în vizită?

– Ți-am spus că nu știu. Gwenda era tot mai încordată și surescitată.

Giles mai făcu o încercare.

– De cine-ți mai amintești? De tatăl tău?

– Nu. Adică nu-mi dau seama. Evident, aveam fotografia lui. Tanti Alison obișnuia să-mi spună: „Asta e tăticul tău“. Dar nu mi-l aduc aminte aici, în casa aceasta.

– Și nici un servitor, dădaca, nimic de felul ăsta?

– Nu. Nu. Cu cât mă străduiesc să-mi aduc aminte, cu atât golul se face mai mare. Lucrurile pe care le știu sunt toate în subconștient – ca atunci când m-am dus automat spre ușa despărțitoare. Nu-mi aminteam că ar fi existat o ușă acolo. Poate că dacă nu m-ai zgândărit mai mult, aș putea recupera mai multe detalii. Oricum, nu e nici o speranță că am putea afla ceva despre povestea asta. S-a petrecut cu atât timp în urmă...

– Ba sunt unele speranțe, chiar și bătrâna Miss Marple a recunoscut-o.

– Nu ne-a ajutat cu nici o idee despre cum am putea porni, spuse Gwenda. Și, din sclipirea ochilor ei, mi-am dat seama că avea câteva. Mă întreb cum ar fi procedat ea.

– Nu pot crede că ar gândi altfel decât am făcut-o noi, rosti Giles încrezător. Trebuie să încetăm cu speculațiile și să o luăm sistematic. Am realizat primul pas, m-am uitat prin registrul de decese al parohiei. Nu e nici o „Helen“ cu vârsta corespunzătoare. De fapt, nu e nici o Helen în toată perioada pe care am cercetat-o – Ellen Pugg, în vârstă de nouăzeci și patru de ani, era cea mai apropiată. Acum trebuie să vedem care ar fi următoarea etapă. Dacă tatăl tău și, probabil, mama ta vitregă au locuit în această casă, fie au cumpărat-o, fie au închiriat-o.

– Din câte zice Foster, grădinarul, înainte de familia Hengrave au fost proprietari unii pe nume Elworthy, iar înaintea lor, doamna Findeyson. Nimeni altcineva.

– Tatăl tău ar fi putut s-o cumpere și să stea în ea foarte puțin timp, după care s-o vândă. Dar cred că e mult mai plauzibil s-o fi închiriat gata mobilată. Dacă a fost așa, cel mai bine este să facem turul agențiilor imobiliare.

Turul agențiilor imobiliare se dovedi o sarcină deloc complicată. În Dillmouth erau numai două agenții imobiliare. Domnii Wilkinson erau, prin comparație, nou-sosiți. Își deschiseseră biroul în urmă cu doar unsprezece ani. Se ocupau în principal de mici bungalow-uri și de casele noi de la capătul orașului. Ceilalți agenți, domnii Galbraith și Penderley, erau cei de la care Gwenda cumpărase casa. În cursul întrevederii cu ei, Giles își depănă povestea. El și soția lui erau încântați de Hillside și de Dillmouth în general. Doamna Reed tocmai descoperise că locuise la Dillmouth și în copilărie. Avea amintiri foarte vagi despre perioada aceea și bănuia că Hillside era casa în care trăise, dar nu era sigură. Existau oare în arhivele lor informații despre închirierea casei de către maiorul Halliday? Data probabilă era în urmă cu optsprezece sau nouăsprezece ani.

Domnul Penderley făcu un gest de regret.

– Mă tem că nu vă pot spune, domnule Reed. Arhivele noastre nu merg atât de departe în timp pentru închirierile de locuințe mobilate sau pe scurte perioade. Îmi pare foarte rău că nu vă pot ajuta. De fapt, dacă bătrânul nostru șef de birou, domnul Narracott, ar mai fi fost încă în viață – a murit iarna trecută –, v-ar fi putut lămuri. Avea o memorie absolut remarcabilă. A fost angajatul firmei aproape treizeci de ani.

– Nu e nimeni altcineva care și-ar putea aminti?

– Personalul nostru este, în întregime, destul de tânăr. Desigur, rămâne domnul Galbraith însuși. Dumnealui s-a pensionat acum câțiva ani.

– Credeți că l-aș putea întreba? se interesă Gwenda.

– Păi, nu am nici o idee. Domnul Penderley părea să se îndoiască. A avut un atac cerebral anul trecut. Din păcate, capacitățile sale au fost grav deteriorate. Știți, are peste optzeci de ani.

– Locuiește la Dillmouth?

– O, da. La Calcutta Lodge. O proprietate mică și foarte drăguță pe șoseaua către Seaton. Însă chiar nu cred...

II

– E o speranță aproape nulă, îi spuse Giles Gwendei. Totuși, nu se știe niciodată. Nu cred c-ar trebui să-i scriem. Hai să mergem acolo împreună și să ne impunem prezența.

Calcutta Lodge era înconjurată de o grădină îngrijită, iar camera de zi în care au fost conduși era și ea ordonată, deși oarecum supraîncărcată cu mobilier. Mirosea a ceară de albine și a palux. Alăturile străluceau. Ferestrele erau împodobite cu perdele somptuoase.

O femeie suplă, de vârstă mijlocie, cu ochi bănuitori, intră în cameră. Giles îi explică rapid motivul vizitei, iar expresia care sugera că se aștepta să aibă de-a face cu un comis-voiajor dispăru de pe fața domnișoarei Galbraith.

– Îmi pare rău, dar, sincer, nu cred că vă pot ajuta, spuse aceasta. A trecut foarte mult timp de atunci.

– Câteodată, ni se întâmplă să ne amintim unele lucruri, stăruie Gwenda.

– Desigur, eu însămi nu știu nimic. N-am avut niciodată vreo legătură cu afacerea. Maiorul Halliday, ziceați? Nu, nu-mi aduc aminte să fi întâlnit pe careva cu numele acesta la Dillmouth.

– Poate că tatăl dumneavoastră își amintește, sugerează Gwenda.

– Tata? Domnișoara Galbraith clătină din cap. E destul de absent, iar memoria îi este foarte șubredă.

Privirea Gwendei zăbovi gânditoare asupra unei mese de alamă de Benares, după care se îndreaptă spre marginea șemineului, unde se înșira o procesiune de

elefanți din abanos.

– Speram că și-ar putea aminti, spuse ea, deoarece tatăl meu tocmai venise din India. Casa dumneavoastră se numește Calcutta Lodge?

Făcu o pauză pentru a-și marca interogația.

– Da, răspunse domnișoara Galbraith. Tata a fost plecat la Calcutta o vreme. Cu afaceri. După aceea a izbucnit războiul, iar în 1920 a devenit asociat la firma de aici, însă i-ar fi plăcut să se întoarcă, așa povestea mereu. Dar mamei nu-i plăcea în străinătate – și, desigur, nu se poate spune că acolo clima ar fi cu adevărat sănătoasă. Păi, nu știu, poate că ar fi o idee să vă întâlniți cu tata. Nu știu dacă e într-una din zilele lui bune...

Îi conduse într-un birou întunecos, unde, înfipt într-un fotoliu mare și ponosit, stătea un domn în vârstă cu o mustață albă de morskă și o față lată. Îi aruncă Gwendei o privire aprobatoare în momentul în care fiica sa făcea prezentările.

– Memoria nu mai e ce-a fost, rosti el cu o voce abia deslușită. Halliday, ziceți? Nu, nu-mi aduc aminte de numele ăsta. Am cunoscut un băiat la școală, în Yorkshire, dar asta se întâmpla acum vreo șaptezeci de ani.

– Credem că a fost chiriaș la Hillside, îl informă Giles.

– Hillside? Se chema Hillside pe atunci? Ochiul sănătos al domnului Galbraith clipi brusc. Findeyson stătea acolo. O femeie remarcabilă.

– Se poate ca tata s-o fi închiriat mobilată. Abia ce se întorsese din India.

– India? India, ați spus? Îmi aduc aminte un tip din armată. Îl cunoștea pe ticălosul acela de Mohammed Hassan care mă înșelase cu niște covoare. Avea o soție tânără și un bebeluș, o fetiță.

– Eu eram aceea, îi comunică Gwenda convinsă.

– Extraordinar! Nu mai spuneți! Ei, timpul zboară ca gândul. Dar cum se numea oare? Voia o casă mobilată, într-adevăr, și doamna Findeyson trebuia să plece în Egipt sau un loc de felul ăsta pe timpul iernii – o aiureală. Cum îl chema?

– Halliday, zise Gwenda.

– Așa e, draga mea, Halliday. Maiorul Halliday. Un tip pe cinste. O soție foarte drăguță – foarte tânără –, cu părul blond, voia să trăiască în preajma neamurilor ei, sau așa ceva. Da, foarte drăguță.

– Cine erau neamurile ei?

– N-am idee. N-am nici o idee. Nu semeni cu ea.

Gwenda vru să spună că era mama ei vitregă, dar se abținu, întrucât nu voia să complice și mai tare problema. În loc de asta, întreabă:

– Cum arăta?

– Părea îngrijorată, răspunse domnul Galbraith în mod neașteptat. Așa arăta, îngrijorată. Da, un tip formidabil, maiorul. Interesat de poveștile mele din Calcutta. Nu ca flăcăii ăștia care n-au ieșit niciodată din Anglia. Sunt mărginiți, fără doar și poate. Eu am văzut lumea. Tipul ăla din armată, cum îl cheamă, voia o casă mobilată?

Era ca un gramofon de pe timpuri, repetând la nesfârșit o placă uzată.

– St Catherine's. Asta e. A luat St Catherine's – șase guinee pe săptămână – cât timp doamna Findeyson era în Egipt. A murit acolo, biata de ea. Casa a fost scoasă la licitație – cine a cumpărat-o? Familia Elworthy, da, o ciurdă de femei, erau surori. Au schimbat numele, ziceau că St Catherine's era papistaș. Erau foarte înverșunate față de tot ce li se părea a fi papistaș. Obişnuiau să trimită broșuri. Femei antipatice, toate. Erau preocupate de negri, le trimiteau pantaloni și Biblii. Erau foarte pricepute la convertirea păgânilor.

Oftă brusc și se lăsă pe spate.

– Acum multă vreme, spuse el iritat. Nu-mi pot aminti numele. Flăcăul din India – un tip admirabil... Am obosit, Gladys. Aș dori să-mi beau ceaiul.

Giles și Gwenda îi mulțumiră, îi mulțumiră și fiicei sale și plecară.

– Așadar, e dovedit, comentă Gwenda. Eu și tata am fost la Hillside. Ce facem de acum înainte?

– Am fost un idiot, bombăni Giles. Somerset House!

– Ce e Somerset House?

– Un birou de arhive unde poți studia registrele de căsătorii. Mă duc acolo să caut căsătoria tatălui tău. Potrivit mătușii tale, tatăl tău s-a însurat cu a doua soție imediat ce a sosit în Anglia. Ar fi trebuit să ne prindem mai devreme. Este perfect posibil ca „Helen“ să fi fost o rudă de-a mamei tale vitrege, poate o soră mai tânără. Oricum, de îndată ce-i vom afla numele de familie, ne vom adresa cuiva care cunoaște istoricul casei. După cum îți aduci aminte, moșul a zis că voiau o casă la Dillmouth pentru a fi aproape de neamurile doamnei Halliday. Dacă rudele ei trăiesc prin preajmă, am putea obține ceva.

– Ești minunat, Giles! exclamă Gwenda.

III

În cele din urmă, Giles trase concluzia că nu era necesar să se ducă la Londra. Deși firea sa energică îl împingea să se repeadă și să facă totul de unul singur, recunoștea că o simplă anchetă de rutină putea fi delegată altcuiva. Solicită o convorbire interurbană cu biroul său.

– Asta e! strigă el când sosi răspunsul așteptat. Ținea în mână copia autenticată a unui certificat de căsătorie, pe care o desprinsese de scrisoarea de însoțire. Uite, Gwenda. Vineri, 7 august, Biroul de Stare Civilă din Kensington. Kelvin James Halliday și Helen Spenlove Kennedy.

Gwenda scoase un țipăt ascuțit.

– Helen?

Făcură un schimb de priviri.

– Dar nu poate fi ea, rosti Giles lent. Vreau să zic – s-au despărțit, apoi ea s-a recăsătorit și a plecat în altă parte.

– De fapt, nu știm că a plecat în altă parte.

Gwenda se uită iarăși la numele care se reliefa pe pagină:

Helen Spenlove Kennedy.

Helen...

Referire la celebra povestire a lui Edgar Allan Poe The Murders in the Rue Morgue, tradusă de Ion Vinea sub titlul Dubla crimă din strada Morgue (n.tr.)

Capitolul VII. Doctorul Kennedy

I

Peste câteva zile, Gwenda străbătea Esplanada sub rafalele mușcătoare ale vântului, când, dintr-odată, se opri în dreptul uneia dintre copertinele de sticlă pe care o instituție chibzuită le instalase pentru uzul vizitatorilor ei.

– Miss Marple?! exclamă ea uluită.

Într-adevăr, era nimeni alta decât Miss Marple, înfăolită într-un palton gros de lână, cu un șal bine strâns în jurul frunții și al gâtului.

– Vă surprinde să mă găsiți aici, spuse ea pe un ton sprinten, însă medicul m-a trimis la mare pentru o schimbare de aer, iar descrierea pe care ați făcut-o Dillmouthului mi s-a părut atât de atrăgătoare, încât m-am hotărât să vin aici, mai ales că bucătăreasa și valetul unei prietene dețin o pensiune.

– Dar de ce n-ați venit la noi? întrebă Gwenda.

– Vârstnicii pot fi o adevărată bătaie de cap, scumpa mea. Cuplurile de tineri căsătoriți trebuie lăsate în pace. Zâmbi la protestul Gwendei. Sunt sigură că m-ați fi primit foarte bine. Spune-mi, voi ce mai faceți? Ați înaintat cât de cât cu ancheta?

– Am prins câteva fire interesante, o informă tânăra așezându-se lângă ea. Îi povesti în detaliu demersurile făcute până în acel moment, după care încheie: Acum am dat un anunț într-o mulțime de ziare, atât în cele locale, cât și în The Times și celelalte mari cotidiene. Îi invităm pe toți cei care au cunoștință despre Helen Spenlove Halliday, născută Kennedy, să intre în legătură cu noi. Ar fi de crezut că vom primi câteva răspunsuri, nu?

– Sunt de aceeași părere, draga mea.

Tonul lui Miss Marple suna la fel de calm ca întotdeauna, însă privirea îi era

tulburată. O scurtă evaluare a fetei de lângă ea o făcu să conchidă că entuziasmul ei neabătut nu era autentic. Gwenda avea un aer îngrijorat, se gândi Miss Marple. Era posibil să fi înțeles ce însemnau „consecințele“, cum le numise doctorul Haydock. Da, însă acum era prea târziu ca să dea înapoi...

– Sincer, a început să mă pasioneze toată povestea, mărturisi ea oarecum scuzându-se. În viața mea sunt atât de puține evenimente interesante! Sper că n-o să mă socotești excesiv de curioasă dacă te rog să mă ții la curent cu progresele voastre.

– Sigur c-o să vă ținem la curent, promise Gwenda cu afecțiune. O să aflați tot. Păi, dacă n-ați fi fost dumneavoastră, m-aș fi rugat de doctori să mă închidă la azil. Dați-mi adresa de aici, la un moment dat trebuie să veniți să bem ceva împreună – un ceai, mă refer – și să vizitați casa. Trebuie să vedeți scena crimei, corect?

Râdea, însă din râsul ei răzbătea o undă de neliniște.

Când se îndepărtă, Miss Marple clătină din cap foarte ușor și se încruntă.

II

Giles și Gwenda urmăreau cu aviditate corespondența în fiecare zi, dar la început așteptările nu le-au fost confirmate. Primiră scrisori numai de la doi detectivi particulari care se ofereau să întreprindă anchete în numele lor.

– Avem destul timp pentru ei mai târziu, zise Giles. Iar dacă va trebui să facem apel la o agenție, va fi o firmă de prima mână, nu una care-și face publicitate prin poștă. Însă chiar nu văd ce-ar putea face ei și noi nu facem.

Optimismul și încrederea neabătută în propriile forțe se dovediră justificate peste câteva zile, când primiră o epistolă redactată cu acel scris limpede și totuși ilizibil care vădește profesionistul.

Galls Hill

Woodleigh Bolton

Stimate domn,

Ca urmare a anunțului dumneavoastră din The Times, vă informez că Helen Spenlove Kennedy este sora mea. Am pierdut legătura cu mulți ani în urmă și mă aș bucura să aflu vești despre ea.

Cu deosebită considerație,

Dr. James Kennedy

– Woodleigh Bolton, remarcă Giles. Nu e prea departe de aici. La Woodleigh Camp se merge pentru picnicuri. E în ținutul mlăștinos, cam la cincizeci de kilometri de aici. O să-i scriem doctorului Kennedy, întrebându-l dacă preferă să ne primească în vizită sau să vină el până aici.

Răspunsul primit îi informa că doctorul Kennedy avea să-i primească miercurea următoare. În ziua cu pricina, porniră la drum de dimineață.

Woodleigh Bolton era un sat risipit pe latura unui deal. Galls Hill era cea mai înaltă casă, chiar pe culme, cu vedere către Woodleigh Camp și mlaștinile dinspre mare.

– Un loc destul de sumbru, spuse Gwenda cutremurată de un fior.

Casa ca atare era sumbră, iar doctorul Kennedy disprețuia vizibil inovațiile moderne de felul încălzirii centrale. Femeia care le deschise ușa era posomorâtă și cumva respingătoare. Îi conduse printr-un hol mobilat foarte simplu într-un birou unde doctorul Kennedy se ridică să-i întâmpine. Era o încăpere lungă, destul de înaltă, căptușită cu rafturi pline de cărți.

Gazda era un bărbat în vârstă, cu părul sur și ochii șireți sub sprâncenele stufoase. Privirea lui se mută rapid de la unul la celălalt.

– Domnul și doamna Reed? Luați loc aici, doamnă Reed, probabil că este scaunul cel mai confortabil. Ei, acum vă rog să-mi spuneți ce vă aduce aici.

Giles istorisi curgător povestea pe care o fabricaseră.

El și soția lui se căsătoriseră de curând în Noua Zeelandă. Veniseră în Anglia, unde soția locuise pentru scurtă vreme în copilărie, și acum încerca să găsească vechii prieteni de familie.

Doctorul Kennedy rămase țeapăn și necooperant. Era politicos, dar evident iritat de insistența tipic colonială asupra legăturilor sentimentale de familie.

– Și credeți că sora mea – sora mea vitregă – și poate chiar și eu suntem cunoștințe de-ale dumneavoastră? o întrebă el pe Gwenda cu o atitudine manierată, dar ușor ostilă.

– Era mama mea vitregă, explică Gwenda. A doua soție a tatei. Nu mi-o aduc aminte bine, desigur. Eram atât de mică! Numele meu de domnișoară este Halliday.

O privi fix și, dintr-odată, fața i se luminează într-un zâmbet. Devenise o altă persoană, mult mai apropiată.

– O, Doamne! Nu-mi spune că ești Gwennie!

Gwenda încuviință fericită. Alintul, de mult uitat, îi răsuna în urechi cu o familiaritate liniștitoare.

– Da, spuse ea. Sunt Gwennie.

– Cerule! Ai crescut și te-ai măritat. Cum trece timpul! Trebuie să fie – cât? – cincisprezece ani de atunci, ba nu, mult mai mult. Nu-ți aduci aminte de mine, așa-i?

Gwenda clătină din cap.

– Nu-mi aduc aminte nici măcar de tata. Adică totul e într-un fel de ceață.

– Da, prima soție a lui Halliday provenea din Noua Zeelandă, îmi dau seama că mi-a zis la un moment dat. O țară frumoasă, așa crede.

– Este cea mai adorabilă țară din lume, însă îmi place mult și Anglia.

– Sunteți în vizită sau aveți de gând să vă stabiliți aici? Doctorul Kennedy sună clopoțelul. Trebuie să bem un ceai.

Când femeia înaltă intră, i se adresează:

– Ceai, te rog, și... hm... pâine prăjită cu unt sau o prăjitură, sau ce mai e.

Respectabila menajeră se uită plină de venin, dar preluă cererea cu un scurt „Da, domnule” și ieși.

– De obicei, nu beau ceai, se justifică vag doctorul Kennedy. Dar trebuie să sărbătorim.

– Este foarte amabil din partea dumneavoastră, spuse Gwenda. Nu, nu suntem în vizită. Am cumpărat o casă. Făcu o pauză și adăugă: Hillside.

Bătrânul nu păru foarte interesat.

– A, da, la Dillmouth. Mi-ați scris de acolo.

– Este o coincidență extraordinară, stăruie Gwenda. Nu-i așa, Giles?

– Ba da, de-a dreptul uluitoare.

– Vedeți dumneavoastră, era de vânzare, continuă Gwenda. E aceeași casă în care am locuit acum mult timp, completă ea, observând că gazda nu părea să înțeleagă.

Doctorul Kennedy se încruntă.

– Hillside? Dar... într-adevăr, îmi aduc aminte că i-au schimbat numele. Se chema Sfânta nu știu cum, dacă e vorba chiar de asta, pe Leahampton Road, pe dreapta cum mergi spre oraș?

– Da.

– Asta e. E ciudat cum îți zboară numele din minte. Stați un pic. Saint Catherine's, așa se chema.

– Și e adevărat că am locuit acolo? vru Gwenda să știe.

– Da, bineînțeles. O privi amuzat. De ce ai vrut să te întorci aici? Nu-ți amintești prea multe, așa-i?

– E drept, dar mă simțeam ca acasă.

– Te simțai ca acasă, repetă medicul. Cuvintele fuseseră rostite pe un ton egal, însă Giles se întreba care era subtextul.

– Așadar, am sperat că o să aflu de la dumneavoastră toată povestea, despre tata și Helen și... despre tot restul, încheie ea stângaci.

O observa gânditor.

– Presupun că în Noua Zeelandă n-au ajuns prea multe informații despre asta. Și de ce-ar fi ajuns? Ei bine, nu e mare lucru de spus. Helen, sora mea, se întorcea din India pe același vapor ca tatăl tău. El rămăsese văduv și avea o fetiță. Helen a fost cuprinsă de milă ori s-a îndrăgostit de el. El se simțea singur sau s-a îndrăgostit de ea. E greu de știut precis cum s-a întâmplat. S-au căsătorit la Londra, imediat ce au debarcat, și au venit la mine, la Dillmouth. Pe atunci aveam un cabinet acolo. Kelvin Halliday părea un flăcău cumsecade, oarecum nervos și deprimat, dar în acel moment arătau destul de fericiți împreună.

Făcu o pauză înainte de a urma:

– Totuși, după nici un an, ea a fugit cu altul. Probabil că știi asta.

– Cu cine a fugit? se interesă Gwenda.

O fixă cu ochii săi șireți.

– Nu mi-a spus. Nu-mi făcea confidențe. Remarcasem – nu putusem să nu remarc – existența unor fricțiuni între ea și Kelvin. N-aveam habar de motiv. Am fost întotdeauna un puritan, am crezut în fidelitatea maritală. Helen n-ar fi vrut să aflu ce se petrecea. Auzisem zvonuri – e greu să nu le auzi –, însă nu se menționa nici un nume. Adesea aveau oaspeți veniți de la Londra sau din alte părți ale Angliei. Mi-am închipuit că era unul dintre ei.

– Deci n-au divorțat?

– Helen nu voia să divorțeze. Kelvin mi-a zis asta. De aceea am presupus, poate greșit, că era vorba de un bărbat căsătorit. Unul a cărui nevastă era, eventual, romano-catolică.

– Și tata?

– Nici el nu voia să divorțeze.

Gazda părea să țină la concizie.

– Povestești-mi despre tata, insistă Gwenda. De ce a hotărât brusc să mă trimită în Noua Zeelandă?

Kennedy reflectă câteva secunde.

– Îmi imaginez că neamurile tale de acolo îl presau. După destrămarea celei de-a doua căsnicii, trebuie să se fi gândit că era soluția cea mai bună.

– De ce nu m-a dus chiar el?

Bătrânul se uita pe polița de deasupra șemineului, căutându-și curățătorul de pipă.

– Ei, nu știu... Era destul de bolnav.

– Ce s-a întâmplat? Din ce cauză a murit?

Ușa se deschise și menajera cea disprețuitoare apăru cu o tavă încărcată.

Adusesse pâine prăjită cu unt și niște gem, nu și prăjituri. Cu un gest vag, doctorul Kennedy o îndemnă pe Gwenda să toarne ceaiul. Ea îl ascultă. După ce toată lumea își primi ceașca de ceai și Gwenda luă o felie de pâine, medicul rosti cu o veselie forțată:

– Ia ziceți, ce lucrări ați făcut la casă? Cred că n-aș mai recunoaște-o acum, după ce-ați terminat renovările.

– Ne distrăm puțin cu sălile de baie, admise Giles.

Gwenda, cu ochii ațintiți asupra doctorului, perseveră:

– Din ce cauză a murit tata?

– Nu prea aș putea să-ți spun, draga mea. Așa cum ziceam, o vreme a avut o sănătate destul de șubredă, iar în cele din urmă s-a internat într-un sanatoriu

undeva pe coasta de est. A murit după vreo doi ani.

– Unde era sanatoriul, mai precis?

– Îmi pare rău, dar nu țin minte. Am doar impresia că era pe coasta de est.

În prezent, atitudinea lui era neîndoielnic evazivă. Giles și Gwenda schimbă o privire scurtă.

– Ne puteți spune măcar unde este înmormântat? întrebă Giles. Gwenda este, firește, foarte nerăbdătoare să-i viziteze locul de veci.

Doctorul Kennedy se aplecă asupra căminului, scormonindu-și pipa cu un briceag.

– Știți ceva, mormăi el, chiar nu cred că ar trebui să mă opresc prea mult asupra trecutului. Toată venerarea asta a străbunilor e o greșeală. Viitorul e ceea ce contează. Sunteți tineri și sănătoși, aveți toată viața înaintea. Gândiți în perspectivă. N-are rost să puneți flori la căpătâiul unui om pe care abia dacă l-ați cunoscut.

– Doresc să văd mormântul tatei, se revoltă Gwenda.

– Mă tem că nu te pot ajuta. Glasul gazdei era plăcut, dar rece. A trecut multă vreme de atunci, iar memoria mea nu mai e ce-a fost. Am pierdut contactul cu tatăl tău după ce a plecat de la Dillmouth. Parcă mi-a scris o dată de la sanatoriu și, cum ziceam, presupun că era pe coasta de est, dar nu pot fi sigur nici măcar de asta. Și habar n-am unde este îngropat.

– Ce straniu, remarcă Giles.

– Nu neapărat. Singura legătură dintre noi era reprezentată de Helen. Întotdeauna am ținut la ea enorm. E sora mea vitregă și mult mai tânără decât mine, dar am încercat s-o cresc pe cât de bine am putut. Școlile adecvate și tot restul. Incontestabil însă, Helen nu avea o fire prea echilibrată. Când era tânără a dat de necaz cu un individ de factură foarte proastă. Am reușit s-o scap de el. După aceea a ales să plece în India și să se mărite cu Walter Fane. Ei, asta era în regulă, un tip cumsecade, fiul celui mai mare avocat din Dillmouth, dar, sincer vorbind, îngrozitor de plicticos. O adorase dintotdeauna, însă ea nici nu se uita la el. Cu toate acestea, s-a răzgândit și a pornit spre India să-l ia de bărbat. Când l-a

revăzut, a contramandat totul. Mi-a telegrafiat să-mi ceară bani pentru călătoria de întoarcere. I-am trimis. Pe drumul spre țară l-a întâlnit pe Kelvin. S-au căsătorit fără să mă anunțe. Cumva, o înțelegeam. Asta explică de ce Kelvin și cu mine n-am întreținut relația după plecarea ei. Adăugă brusc: Unde e Helen acum? Îmi puteți spune? Aș dori să iau legătura cu ea.

– Dar nu știm, îl dezamăgi Gwenda. Nu avem nici o idee.

– Păi, din anunțul vostru am crezut... Îi privi plin de curiozitate. Spuneți-mi, de ce l-ați publicat?

– Voiam să intrăm în contact... Și se opri.

– Cu o persoană pe care abia ți-o amintești?

Doctorul Kennedy era nedumerit.

Gwenda replică grăbit:

– Credeam că dacă aș lua legătura cu ea, mi-ar putea spune... despre tata.

– Aha, pricep. Îmi pare rău că nu-ți pot fi de ajutor. Memoria nu mai e ce-a fost. Și s-a întâmplat de prea multă vreme.

– Cel puțin aveți cunoștință despre tipul sanatoriului? interveni Giles. Era pentru tuberculoși?

Fața bătrânului își pierdu iarăși orice expresie.

– Da, da, cred că despre asta era vorba.

– Atunci ar trebui să-i dăm de urmă foarte ușor, observă Giles. Vă suntem recunoscători pentru tot ce ne-ați povestit.

Se ridică, iar Gwenda îl imită.

– Vă mulțumesc din suflet, rosti ea. Vă așteptăm cu drag să ne vizitați la Hillside.

Pe când ieșeau din încăpere, Gwenda, privind peste umăr, zări o ultimă imagine a doctorului Kennedy care stătea în picioare lângă șemineu, răsucindu-și mustața

căruntă cu un aer tulburat.

– Știe ceva ce n-a vrut să ne spună, opină ea când se urcau în mașină. E ceva... O, Giles! Ce n-aș da să nu ne fi vârat în asta...

Se priviră și în mintea fiecăruia, fără a i-o mărturisi celuilalt, se iscă aceeași teamă.

– Miss Marple avea dreptate, conchise Gwenda. N-ar fi trebuit să răscolim trecutul.

– Nu trebuie să mergem mai departe, o completează Giles fără convingere. Cred, scumpa mea, că ar trebui să ne potolim.

Tânăra clătină din cap.

– Nu, Giles, nu ne putem opri acum. Întotdeauna trebuie să ne punem întrebări și să ne folosim imaginația. Nu, trebuie să continuăm! Doctorul Kennedy n-a vrut să ne spună pentru că voia să ne facă un bine, dar nu merge așa. Trebuie să descoperim ce s-a întâmplat acolo. Chiar dacă... chiar dacă... tata a fost cel care...

Nu-și putu duce gândul până la capăt.

Capitolul VIII. Delirul lui Kelvin Halliday

În dimineața următoare, se aflau în grădină, când doamna Cocker veni să-i anunțe:

– Vă rog să mă scuzați, domnule. Vă caută la telefon un anume doctor Kennedy.

Lăsând-o pe Gwenda să discute cu bătrânul Foster, Giles intră în casă și ridică receptorul.

– Giles Reed la aparat.

– Aici doctorul Kennedy. M-am tot gândit la conversația noastră de ieri, domnule Reed. Există unele chestiuni pe care, consider eu, dumneata și soția dumitale ar trebui să le cunoașteți. Sunteți acasă după-amiază? Aș dori să trec pe acolo.

– Cu siguranță. Pe la ce oră?

– La trei e în regulă?

– Fără nici o problemă.

În grădină, bătrânul Foster o întrebă pe Gwenda:

– E vorba de doftorul Kennedy care stătea pe vremuri la West Cliff?

– Presupun că da. Îl cunoșteai?

– Era socotit cel mai bun de pe-aici, cu toate că dom' doftor Lazenby era mai iubit de oameni. Totdeauna avea un cuvânt de alinare și o poveste hazlie să te înveselească dom' doftor Lazenby. Kennedy era mereu zgârcit la vorbă și cam aspru, da' își știa bine meșteșugul.

– Când a renunțat la cabinet?

– De multă vreme. Să fie vreo cincisprezece ani. Se zvonea că avea sănătatea

șubredă.

Giles se ivi în cadrul ferestrei și răspunse la întrebarea nerostită a soției sale.

– Vine pe aici după-masă.

– A! Gwenda se întoarse către Foster. Ai întâlnit-o vreodată pe sora doctorului Kennedy?

– Soră-sa? Nu, defel. Era cam iubăreață. S-a dus la școală, apoi în străinătate, deși am auzit că s-a întors aici pentru puțină vreme după ce s-a măritat. Îmi pare însă că a fugit cu unul – mereu a fost ușuratică. Nu cred c-am văzut-o cu ochii mei. Câțiva ani am avut slujbă la Plymouth, știți.

Gwenda i se adresă lui Giles în timp ce mergeau spre capătul terasei.

– De ce vine?

– O să aflăm la trei.

Doctorul Kennedy dădu dovadă de punctualitate. Rotindu-și privirea prin salon, exclamă:

– Mi se pare straniu să mă găsesc iarăși aici! După care, fără preambul, trecu direct la miezul chestiunii: Înțeleg că sunteți hotărâți să identificați sanatoriul în care și-a sfârșit zilele Kelvin Halliday și să aflați toate amănuntele posibile despre boala și moartea lui?

– Cu siguranță, confirmă Gwenda.

– Ei bine, vă puteți descurca ușor. Prin urmare, am ajuns la concluzia că v-ar zgudui mai puțin dacă ați afla povestea de la mine. Îmi pare rău că trebuie să v-o spun, deoarece nu vă va face bine nici vouă, nici altcuiva, și probabil îți va provoca ție, scumpă Gweenie, un șoc teribil. Dar asta e. Tatăl tău nu avea tuberculoză, iar sanatoriul respectiv era un ospiciu.

– Un ospiciu? Adică era nebun?

Fața Gwendei era albă ca varul.

– Nu a fost niciodată diagnosticat oficial. În opinia mea, nici nu era nebun în sensul obișnuit al termenului. Avusese o depresie foarte gravă și suferea de anumite obsesii delirante. S-a internat la ospiciu de bunăvoie și, desigur, putea să plece în orice moment ar fi dorit. Starea lui nu s-a îmbunătățit totuși – și a murit acolo.

– Obsesii delirante? Giles repetă cuvintele cu un aer întrebător. Ce fel de deliruri?

Doctorul Kennedy explică fără menajamente:

– Avea impresia că-și sugrumase soția.

Gwenda își înăbuși un țipăt. Giles reacționează imediat și-i luă mâna rece într-a lui.

– Și... Chiar așa a făcut? Întrebă el.

– Poftim? Bătrânul îl privi mirat. Nu, evident. Nici gând!

– Cum de puteți fi așa de sigur?

Vocea Gwendei era ezitantă.

– Draga mea copilă! Nu s-a pus niciodată problema. Helen l-a părăsit pentru alt bărbat. Kelvin era foarte dezechilibrat de ceva timp; vise bizare, fantezii bolnave. Șocul final a fost picătura care a umplut paharul. Eu, unul, nu sunt psihiatru, dar există explicații pentru aceste tulburări. Dacă un bărbat preferă ca soția lui să fie moartă decât necredincioasă, poate să-și vâre în cap că e moartă, ba chiar că el a ucis-o.

Prudenți, Giles și Gwenda schimbă o privire de avertisment.

Giles rosti încet:

– Așadar, sunteți absolut sigur că n-a făcut ceea ce pretindea?

– Întru totul. Am primit două scrisori de la Helen. Prima, din Franța, trimisă cam la o săptămână după ce plecase, iar a doua, peste vreo șase luni. A, nu, întreaga poveste era un delir în toată puterea cuvântului.

Gwenda inhală adânc.

– Vă rog, insistă ea. Nu vreți să-mi istorisiți totul?

– O să-ți spun tot ce pot, draga mea. În primul rând, Kelvin se afla, de ceva vreme, într-o stare de nevroză ciudată. A venit să-mi ceară sfatul în legătură cu asta. Zicea că avusese o serie de vise tulburătoare. Erau mereu aceleași și se terminau la fel, cu mâinile lui strângând-o de gât pe Helen. Am încercat să ajung la rădăcina problemei – cred că avusese un conflict în prima copilărie. Aparent, părinții lui nu alcătuiau un cuplu fericit. Ei, n-o să intru în toate amănuntele. Astea sunt interesante numai pentru un medic. I-am sugerat lui Kelvin să consulte un psihiatru, sunt câțiva specialiști de prima mână, dar el nici n-a vrut să audă, socotind că era o aiureală. Aveam impresia că relația dintre el și Helen nu mergea prea bine, dar n-a vorbit niciodată despre asta și nu-mi plăcea să-l descos. Totul s-a precipitat când a venit la mine acasă într-o seară – era vineri, îmi aduc aminte, tocmai mă întorsesem de la spital și l-am găsit așteptându-mă în cabinetul de consultații; stătea acolo de vreun sfert de oră. De îndată ce am intrat, a ridicat privirea spre mine și mi-a spus: „Am omorât-o pe Helen“. Pentru o clipă n-am știut ce să cred. Era foarte calm și nepăsător. Am zis: „Adică ai mai avut un vis?“, iar el mi-a răspuns: „De data asta nu e un vis. E adevărat. Zace acolo fără suflare. Am strâns-o de gât.“ Apoi mi-a propus, cu un aer perfect rezonabil: „Ar trebui să vii cu mine acasă. Poți să suni la poliție de acolo.“ Eram bulversat. Am scos iar mașina din garaj și am luat-o spre casa lui. Era liniștită, cufundată în întuneric. Am urcat în dormitor...

Gwenda interveni brusc:

– În dormitor?

Vocea îi trăda uluirea.

Doctorul Kennedy o privi oarecum surprins.

– Da, da, acolo s-a întâmplat. Ei, bineînțeles, când am ajuns, am constatat că nu era nimic. Nici o femeie întinsă pe pat. Nimic nu fusese răvășit, cuverturile erau perfect netezite. Totul fusese doar o halucinație.

– Dar ce-a spus tata?

– El persevera cu povestea lui, desigur. Vedeți voi, chiar o credea din tot sufletul.

L-am convins să accepte un sedativ și l-am culcat în camera de alături, după care am cercetat atent casa. Am găsit un bilet pe care Helen îl mototolise și-l aruncase în coșul de hârtii din salon. Era cât se poate de limpede. Scrisese ceva de genul acesta: „Vreau să-mi iau rămas-bun. Îmi pare rău, dar căsătoria noastră a fost o greșeală încă de la început. Plec împreună cu singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată. Iartă-mă, dacă poți. Helen.“ Evident, Kelvin intrase, citise biletul, urcase la etaj, suferise o gravă tulburare emoțională și apoi venise la mine încredințat că o ucisese. După aceea i-am pus întrebări menajerei. Avusese zi liberă și se întorsese târziu. Am dus-o în camera lui Helen și am rugat-o să se uite prin lucrurile ei. Totul era foarte clar. Helen umpluse o valiză și o geantă și le luase cu ea. Am scotocit prin toate colțurile, însă n-am găsit nimic suspect – în orice caz, nici o urmă de femeie sugrumată. De dimineață Kelvin mi-a dat de furcă, dar în cele din urmă și-a dat seama că fusese un delir – sau cel puțin așa mi-a zis – și a acceptat să se interneze într-un sanatoriu pentru a se trata. Peste o săptămână am primit, după cum spuneam, o scrisoare de la Helen. O expediasse de la Biarritz, însă urma să plece în Spania. Eu urma să-l informez pe Kelvin că nu voia să divorțeze și că-i cerea s-o uite cât mai repede cu putință. I-am arătat scrisoarea lui Kelvin. N-a spus mare lucru. Își continua neabătut planurile. Le-a telegrafiat rudelor primei sale soții din Noua Zeelandă, rugându-le să primească fetița. Și-a pus treburile la punct și apoi s-a internat într-un ospiciu particular de renume, acceptând să i se administreze tratamentul adecvat. Din păcate însă, tratamentul nu i-a fost de ajutor. A murit acolo doi ani mai târziu. Vă pot da adresa, e în Norfolk. Directorul de acum era un tânăr medic pe atunci – și probabil vă poate da toate detaliile privind cazul tatălui tău.

– Și după aceea ați mai primit o scrisoare de la sora dumneavoastră? Întrebă Gwenda.

– Da, da. Peste vreo șase luni. Mi-a scris de la Florența, adresa de post-restant pe care o indica era pe numele „Miss Kennedy“. Spunea că își dăduse seama că era nedrept pentru Kelvin să nu poată divorța, deși ea însăși nu dorea asta. Dacă ar fi aflat de la mine că el voia să se despartă legal, avea să-i furnizeze documentele necesare. I-am dus scrisoarea lui Kelvin. A spus imediat că nu intenționa să divorțeze. I-am transmis răspunsul lui Helen, dar de atunci n-am mai auzit nimic de la ea. Nu știu unde locuiește sau dacă mai e în viață. De asta m-a atras anunțul vostru, dându-mi speranța că aş putea afla vreo veste. Îmi pare foarte rău, Gweenie, adăugă el cu blândețe. Însă trebuia să știi. Mi-aș fi dorit atât de mult să nu răscolești trecutul...

Capitolul IX. Un factor necunoscut?

I

Când se întoarse după ce îl condusesse pe doctorul Kennedy până la ieșire, Giles o găsi pe Gwenda într-o stare de prostrație. Avea obrajii îmbujorați și ochii febrili. Când deschise gura, vocea îi era aspră și spartă.

– Cum era vorba aceea? Ori moarte, ori nebunie, tot același lucru. Despre asta e vorba, moarte ori nebunie.

– Gwenda, iubito! Giles veni spre ea și o cuprinse în brațe.

Trupul ei era țeapăn, respingând mângâierea.

– De ce n-am dat totul uitării? De ce? Propriul meu tată a omorât-o. Și glasul propriului meu tată era cel pe care l-am auzit. Nu e de mirare că mi-au revenit în minte, nu e de mirare că eram atât de înspăimântată. Tatăl meu!

– Stai un pic. Nu știm precis...

– Sigur că știm! I-a spus doctorului Kennedy că-și strangulase soția, corect?

– Dar Kennedy este convins că n-a făcut-o.

– Pentru că n-a găsit un cadavru. Însă era un cadavru, iar eu l-am văzut.

– L-ai văzut în hol, nu în dormitor.

– Care-i deosebirea?

– Păi, e ciudat, nu? De ce-ar fi spus Halliday că și-a sugrumat nevasta în dormitor dacă, de fapt, o ucisese în hol?

– Habar n-am. E doar un amănunt fără importanță.

– Nu sunt de aceeași părere. Revino-ți, iubito. Întreaga poveste are unele elemente foarte curioase. Să admitem, dacă vrei, că tatăl tău a strangulat-o pe Helen. În hol. Ce s-a întâmplat după aceea?

– S-a dus la doctorul Kennedy.

– Și i-a spus că-și omorâse soția în dormitor, au revenit împreună acasă și au constatat că nu era nici un cadavru în hol sau în dormitor. Să fim serioși, nu poate exista o crimă fără cadavru. Ce făcuse cu el?

– Poate că a fost un cadavru, iar doctorul Kennedy l-a ajutat să-l ascundă – numai că, desigur, nu ne putea spune asta.

Giles clătină din cap.

– Nu, Gwenda, nu-l văd pe Kennedy comportându-se astfel. E un scoțian încăpățânat, șiret, care nu se emoționează ușor. Sugerezi că ar fi acceptat riscul de a fi acuzat de complicitate. Nu cred asta nici în ruptul capului. Că l-ar fi ajutat pe Halliday depunând mărturie cu privire la starea lui mintală – asta, da. Însă de ce să-și vâre gâtul în laț ca să mușamalizeze o crimă? Kevin Halliday nu-i era rudă, nici măcar prieten apropiat. Propria lui soră fusese ucisă, iar el ținea la ea enorm, chiar dacă, bun victorian fiind, îi dezaproba purtarea ușuratică. Nici măcar nu se poate spune că tu erai fiica surorii lui. Nu, Kennedy n-ar fi fost părtaș la ascunderea unei crime. Dacă ar fi fost, n-ar fi avut decât o modalitate de acțiune, respectiv să elibereze un certificat de deces, în care să afirme că Helen murise de atac de cord, sau așa ceva. Presupun că ar fi putut scăpa basma curată, dar știm clar că nu a procedat astfel. Pentru că decesul ei nu apare în registrele parohiei, iar dacă ar fi făcut-o, ne-ar fi spus că soră-sa încetase din viață. Așadar, pornind din acest punct, să te văd cum explici ce s-a întâmplat cu trupul.

– Poate că tata l-a îngropat undeva, în grădină, de pildă.

– Și apoi s-a dus la Kennedy să-i spună că-și omorâse nevasta? De ce? De ce să nu continue cu povestea că fusese părăsit?

Gwenda își dădu părul de pe frunte. Nu mai era atât de țeapănă, iar petele de un roșu aprins începeau să-i dispară din obraji.

– N-am idee, mărturisi ea. Acum, că ai pus totul cap la cap, mi se pare cam aiuritor. Crezi că doctorul Kennedy ne-a spus adevărul?

– Da, sunt convins. Din punctul lui de vedere, este o explicație întru totul rezonabilă. Vise, halucinații – în cele din urmă, o halucinație de mari proporții. Nu are nici o îndoială că a fost o halucinație, deoarece, așa cum tocmai am zis, nu există crimă fără cadavru. Acesta este punctul unde părerile noastre se despart de ale lui. Noi știm că a fost un cadavru. Făcu o pauză și continuă: Din perspectiva lui, toate elementele se potrivesc. Hainele și valiza care lipseau, biletul de adio. Și, mai târziu, două scrisori de la sora lui.

Gwenda începu să se agite.

– Scrisorile acelea. Cum le putem găsi un loc în teoria noastră?

– Deocamdată nu putem, dar trebuie s-o facem. Dacă presupunem că doctorul ne-a spus adevărul –, și, cum ziceam, sunt încredințat de asta – trebuie să explicăm apariția acelor scrisori.

– Erau scrise de mână, îmi imaginez. I-a recunoscut caligrafia?

– Știi ceva, iubito, nu cred că problema se va pune așa. Nu e ca o semnătură pe un cec dubios. Dacă era o imitație destul de bună a scrisului surorii sale, nu s-ar fi gândit să le pună la îndoială. Deja avea ideea preconcepută că fugise cu un bărbat. Scrisorile nu făceau decât să-i întărească această convingere. Dacă n-ar mai fi primit niciodată vești de la ea – ei, atunci ar fi putut deveni bănuitor. Pe de altă parte, există unele aspecte stranii care pe el nu l-au frapat, însă pe mine da. În mod bizar, sunt anonime. Nici o adresă, în afara uneia de post-restant. Nici un indiciu despre bărbatul în chestiune. O hotărâre clar afirmată de a rupe toate legăturile cu trecutul. Ce vreau să spun este că tocmai niște scrisori de felul acesta ar concepe un ucigaș dacă ar vrea să risipească toate suspiciunile rudelor victimei. E în stilul lui Crippen⁷. Nu e greu să organizezi trimiterea unor scrisori din străinătate.

– Crezi că tata...

– Nu, tocmai asta e, nu cred. Să luăm un bărbat care premeditează să scape de soția lui. Răspândește zvonuri despre posibila ei infidelitate. Îi înscenează plecarea – biletul lăsat la vedere, hainele dispărute cu tot cu valiză. Se vor primi scrisori de la ea la intervale atent măsurate, de undeva de peste graniță. În realitate, a ucis-o în liniște și a ascuns-o, să zicem, sub pardoseala pivniței. Asta e un tipar de crimă care a fost utilizat în numeroase rânduri. Dar ceea ce nu face genul acesta de ucigaș este să se repeadă la cumnatu-său, anunțându-l că și-a

ucis nevasta și că trebuie să meargă la poliție. Pe de altă parte, dacă tatăl tău făcea parte din categoria ucigașilor sentimentali și, îndrăgostit la culme de soția lui, a sugrumat-o într-un acces de gelozie nebunească – după modelul lui Othello, iar asta se potrivește cu vorbele pe care le-ai auzit –, cu siguranță nu s-a apucat să strângă hainele și să aranjeze trimiterea de scrisori înainte să dea fuga să-i dea vestea unui bărbat de la care nu poate spera complicitate. Nu, e greșit, Gwenda. Întregul tipar e greșit.

– Atunci unde vrei să ajungi, Giles?

– Nu știu... Doar că în toată istoria pare să existe un factor necunoscut, să-i spunem X. Cineva care încă nu a apărut, dar ne îngăduie să-i întrezărim metodele.

– X? se minună Gwenda. Apoi privirea i se întunecă. L-ai inventat, dragule, ca să mă liniștești.

– Jur că nu. Nu observi că nu putem croi o schemă în care să se încadreze toate faptele? Știm că Helen Halliday a fost strangulată pentru că ai văzut... Se opri. Dumnezeu! Am fost un prost. Acum îmi dau seama. Totul se explică. Ai dreptate. Și Kennedy are dreptate. Ascultă aici. Helen se pregătește să fugă împreună cu iubitul, iar pe acesta nu-l cunoaștem.

– Să fie X?

Giles trecu nerăbdător peste întreruperea ei.

– Scrie biletul pentru soțul ei, dar acesta, sosind acasă, îl citește și o ia razna. Mototolește hârtia, o aruncă la coș și se repede la nevastă-sa. Ea e îngrozită, se năpustește în hol, Kelvin o prinde din urmă și o sugrumă. Helen rămâne inertă, iar el îi dă drumul să cadă. Și apoi, de la o oarecare distanță, citează acele cuvinte din Ducesa de Malfi tocmai când fetița a ajuns la balustradă și privește întreaga scenă.

– Și după asta?

– Ideea e că femeia n-a murit. Poate că el o crede moartă, însă e doar pe jumătate sufocată. Poate că iubitul ei vine s-o caute – după ce soțul înnebunit a plecat spre casa doctorului, aflată în cealaltă parte a orașului, sau poate și-a revenit singură în simțiri. Oricum, de îndată ce s-a trezit la viață, o întinde, și încă repede. Și

asta lămurește totul. Convingerea lui Kelvin că a ucis-o. Disparația hainelor – împachetate și trimise mai devreme în cursul zilei. Și scrisorile ulterioare, care sunt perfect autentice. Iată explicația.

– Dar nu explici de ce Kelvin a spus că o sugrumase în dormitor, spuse Gwenda rar.

– Era atât de buimac, încât nu-și putea aminti unde se întâmplase incidentul.

– Mi-ar plăcea să te cred. Vreau să cred... Dar sunt în continuare sigură – foarte sigură – că atunci când m-am uitat era moartă. Foarte moartă.

– Cum ți-ai fi putut da seama? Un copil de trei ani!

Îl fixă cu o căutătură stranie.

– Cred că-ți poți da seama la vârsta aceea, chiar mai bine decât atunci când ești mai mare. E ca la câini, ei știu când cineva moare și își dau capul pe spate și urlă. Copiii, cred eu, simt moartea.

– E o aiureală, e de domeniul fantasticului!

Sonerie de la ușă îl întrerupse.

– Cine-o fi? întrebă el.

Gwenda intră în panică.

– Am uitat complet! E Miss Marple, am invitat-o azi la ceai. Să nu care cumva să-i spunem despre teoriile noastre!

II

Gwenda se temea că ritualul ceaiului avea să fie un eșec, dar, din fericire, Miss Marple părea să nu observe că gazda sa vorbea cam prea repede și prea înflăcărat, iar veselia ei era puțin forțată. Miss Marple însăși era într-o dispoziție

gureșă – o încânta la culme șederea la Dillmouth și, extraordinar, niște prieteni de-ai prietenilor ei le scriseseră unor prieteni de-ai lor din Dillmouth și, ca urmare, primise niște invitații foarte amabile de la unii localnici.

– Te simți în mult mai mică măsură un outsider, dacă știți ce vreau să spun, atunci când ajungi să cunoști niște persoane care s-au stabilit aici de ani de zile. De pildă, o să iau ceaiul la doamna Pane, văduva fostului președinte al celei mai mari firme de avocatură de aici. O firmă de familie de modă veche. Fiul ei a preluat-o acum.

Simpatika sporovăială își urmă cursul. Proprietăreasa ei era atât de cumsecade, și o făcea să se simtă în largul ei, și...

– ... Gătește excepțional. Câtăva vreme a fost în slujba prietenei mele, doamna Bantry; deși ea nu se trage de aici, mătușa ei a locuit mulți ani la Dillmouth, iar împreună cu soțul ei obișnuiau s-o viziteze în vacanțe, astfel că știe o sumedenie de bârfe locale. Apropo, sunteți mulțumiți de grădinar? Am auzit că e socotit un fel de chiulangiu, mai mult vorbește decât muncește.

– Vorbitul și băutul ceaiului sunt specialitățile lui, confirmă Giles. Bea vreo cinci cești de ceai pe zi. Însă muncește excelent când ne uităm la el.

– Haideți să vedeți grădina, o invită Gwenda.

Îi arătară casa și grădina, iar Miss Marple făcu remarcile cuvenite. Dacă Gwenda se temuse că șireata bătrânică avea să le observe tensiunea, se dovedea că se înșelase, căci Miss Marple nu lăsa să transpară că ar fi văzut ceva neobișnuit.

Cu toate acestea, în mod oarecum straniu, tocmai Gwenda făcu un gest neașteptat. O întrerupse pe musafiră în mijlocul unei anecdote despre un copil și o scoică, adresându-i-se pe nerăsuflăte lui Giles:

– Nu-mi pasă! O să-i zic...

Miss Marple ciuli urechile. Giles vru să spună ceva, apoi se opri. În cele din urmă, rosti:

– Până la urmă, e problema ta, faci ce vrei!

Iar Gwenda își goli tot sacul. Vizita la doctorul Kennedy, venirea lui ulterioară și

ceea ce le relatase.

– Despre asta vorbești la Londra, nu-i așa? Întrebă Gwenda cu sufletul la gură. Atunci credeai că tata ar fi putut să fie implicat?

– Mi s-a părut că era o posibilitate, într-adevăr, spuse domol Miss Marple. „Helen“ ar fi putut fi o tânără mamă vitregă, iar în cazul... ăăă... strangulării, se întâmplă adesea ca soțul să fie vinovat.

Miss Marple se exprima ca o persoană care observă fenomenele naturale fără surprindere sau emoție.

– Înțeleg de ce ne-ai cerut să nu răscolim trecutul, zise Gwenda. Iar acum, Doamne, mi-aș dori să vă fi ascultat. Dar nu ne putem întoarce în timp.

– Nu, întâri Miss Marple. Nu ne putem întoarce în timp.

– Acum vă rog să-l ascultați pe Giles. A adus câteva obiecții și sugestii.

– Tot ce am eu de spus, luă Giles cuvântul, este că detaliile nu se potrivesc.

Cu argumente raționale și limpezi, trecu în revistă elementele așa cum procedase anterior cu Gwenda.

Apoi își expuse teoria finală.

– Dacă ai putea-o convinge pe Gwenda că lucrurile nu s-ar fi putut petrece altfel...

Privirea bătrânicii se plimba de la el la Gwenda și înapoi.

– Este o ipoteză absolut plauzibilă, conchise ea. Dar întotdeauna, după cum ai subliniat dumneavoastră înșivă, domnule Reed, există posibilitatea celui X.

– X! tresări Gwenda.

– Factorul necunoscut, explică Miss Marple. Cineva care încă nu și-a făcut apariția, dar a cărei prezență, în spatele faptelor evidente, poate fi dedusă.

– O să mergem la sanatoriul din Norfolk unde a murit tata, o informă Gwenda. Poate că vom afla ceva acolo.

Hawley Harvey Crippen (1862–1910) – medic american condamnat la spânzurătoare pentru uciderea soției sale. Comițând crima în timpul unei șederi în Anglia, a ascuns cadavrul și a pretins că soția sa plecase în Statele Unite.
(n.tr.)

Capitolul X. Istoricul cazului

I

Saltmarsh House avea o situare agreabilă, la vreo șase mile în interiorul uscatului. Avea o bună legătură feroviară către Londra, gara aflându-se în orașul South Benham, la opt kilometri distanță.

Giles și Gwenda au fost conduși într-o cameră de zi mare și aerisită, cu fotolii cu huse florale de creton. O doamnă în vârstă absolut fermecătoare, cu părul alb, intră ținând în mână un pahar de lapte. Îi salută printr-o înclinare a frunții și se așează lângă șemineu. După ce zăbovi cu privirea asupra Gwendei, se aplecă înspre ea și i se adresă șoptit.

– E bietul tău copilaș, draga mea?

Luată prin surprindere, Gwenda răspunse ezitant:

– Nu, nu e.

– A, mă miram eu. Bătrâna doamnă încuviință din cap și sorbi din pahar, după care rosti pe un ton de conversație: Zece și jumătate, ăsta e momentul. E întotdeauna la zece și jumătate. Extraordinar. Coborî glasul și se aplecă iarăși înainte. În spatele căminului, suflă ea. Dar nu spune nimănui că ți-am zis.

În acea clipă, o infirmieră în uniformă albă veni în cameră și le ceru lui Giles și Gwendei s-o urmeze.

Intrară în biroul doctorului Penrose, care se ridică să-i întâmpine.

Gwenda nu se putu abține să nu observe că doctorul Penrose arăta el însuși puțin nebun. De pildă, părea mult mai nebun decât bătrânica din salon, dar poate că psihiatrii păreau întotdeauna că suferă de boli mintale.

– Am primit atât scrisoarea dumneavoastră, cât și pe a doctorului Kennedy,

spuse el. Și am studiat istoricul cazului tatălui dumneavoastră, doamnă Reed. Îmi aminteam de el foarte bine, desigur, însă am dorit să-mi împrăpătez memoria ca să vă pot răspunde la toate întrebările. Înțeleg că faptele v-au fost aduse la cunoștință abia de curând.

Gwenda îi relată că fusese crescută în Noua Zeelandă de familia mamei sale și că tot ce știuse despre tatăl ei fusese faptul că murise într-un azil din Anglia.

Doctorul Penrose încuviință.

– Într-adevăr. Cazul tatălui dumneavoastră, doamnă Reed, prezenta unele trăsături aparte.

– Cum ar fi? interveni Giles.

– Ei bine, obsesia – sau delirul – era foarte puternică. Maiorul Halliday, deși evident într-o stare foarte tulburată, afirma cât se poate de clar și de categoric că își strangulase a doua soție într-un puseu de gelozie. Lipseau foarte multe dintre semnele obișnuite în aceste cazuri și vă spun cu toată sinceritatea, doamnă Reed, dacă doctorul Kennedy nu m-ar fi asigurat că doamna Halliday era în viață, în acel moment eram gata să iau declarațiile tatălui dumneavoastră ca atare.

– V-ați format impresia că realmente o ucisese? întrebă Giles.

– Am spus „în acel moment“. Mai târziu am avut prilejul să-mi revizuiesc opinia, pe măsură ce am cunoscut mai bine caracterul maiorului Halliday și structura sa mentală. Tatăl dumneavoastră, doamnă Reed, nu era, cu certitudine, un tip paranoic. Nu avea mania persecuției, nici impulsuri violente. Era o persoană blândă, amabilă și stăpânită. Nu era nici nebun, în sensul obișnuit al termenului, nici periculos pentru ceilalți. Avea însă această fixație obstinată în raport cu moartea doamnei Halliday, iar pentru a-i stabili originea sunt convins că trebuie să ne întoarcem departe în timp, la vreo experiență din copilărie. Trebuie totuși să admit că nici o metodă de analiză nu a reușit să ne ofere indicii utile. Uneori durează foarte mult să învingi rezistența pacientului la analiză. Poate fi vorba de câțiva ani. În cazul său, timpul a fost insuficient. Făcu o pauză și apoi, cu o privire pătrunzătoare, spuse: Știți, probabil, că maiorul Halliday s-a sinucis.

– Vai, nu! strigă Gwenda.

– Îmi pare rău, doamnă Reed. Credeam că sunteți la curent. Într-o anumită măsură, ne-ați putea învinovăți pe noi pentru acest lucru. Recunosc, o vigilență sporită ar fi împiedicat incidentul, dar, cinstit vă spun, nu am avut nici un semn care să sugereze apartenența maiorului Halliday la tipologia suicidară. Nu manifesta nici o tendință spre melancolie, nici depresie, nici gânduri negre. Se plângea de insomnie, iar colegul meu i-a prescris o anumită cantitate de soporifice. Deși se prefăcea că le ia, le-a păstrat până când a adunat destule încât...

Își desfăcu larg brațele.

– Nefericirea lui era atât de cumplită?

– Nu, nu cred. În opinia mea, era mai mult un complex de vinovăție, o dorință de ispășire. La început, după cum știți, insistase să cheme poliția; și, cu toate că fusese convins să n-o facă, dându-i-se asigurări că nu săvârșise nici o crimă, refuzase cu încăpățănare să accepte acest lucru. Totuși, i s-a demonstrat în repetate rânduri, iar el a fost nevoit să recunoască, faptul că nu-și amintea defel comiterea gestului ca atare. Doctorul Penrose frunzări hârtiile din fața sa. Relatarea lui despre evenimentele serii respective era mereu aceeași. Intrase în casă, unde domnea întunericul. Servitorii erau plecați. Intrase în sufragerie, ca de obicei, își turnase un pahar și îl băuse, apoi trecuse prin ușa despărțitoare în salon. După aceea nu-și mai amintea nimic, absolut nimic, până la clipa în care stătea în dormitor, privindu-și soția care zăcea moartă – strangulată. Știa că el fusese autorul...

Giles îl opri.

– Vă cer scuze, domnule doctor, dar de ce știa că el era făptașul?

– În mintea lui nu încăpea nici o îndoială. În ultimele câteva luni se surprinsese nutrind cele mai hazardate și mai melodramatice bănuieli. Mi-a povestit, de pildă, că avusese convingerea că soția lui îi administra droguri. Desigur, trăise în India, unde tribunalele sunt pline de cazurile soțiilor care-și înnebunesc bărbații otrăvinduo-i cu ciomăfaie. Suferise adesea de halucinații, când confunda momentele și locurile. Nega stăruitor că și-ar fi suspectat soția de infidelitate, însă cred că aceasta era forța motrice a tuturor tulburărilor. Din câte se pare, ceea ce s-a întâmplat de fapt a fost că s-a dus în salon, a citit biletul de adio al soției, iar modalitatea de a depăși situația de abandon a fost s-o „ucidă”. De aici

halucinațiile.

– Vreți să spuneți că ținea la ea foarte mult? Întrebă Gwenda.

– Evident, doamnă Reed.

– Și nu a recunoscut niciodată că fusese vorba de o halucinație?

– A trebuit să admită că trebuia să fi fost așa ceva, însă convingerea sa interioară a rămas neclintită. Obsesia lui era prea puternică pentru a ceda în fața rațiunii. Dacă am fi putut descoperi fixația infantilă...

Gwenda îl întrerupse. N-o interesau deloc fixațiile infantile.

– Dar sunteți absolut sigur, spuneți, că nu a făcut-o?

– Ah, dacă asta vă îngrijorează, doamnă Reed, puteți să v-o scoateți pe dată din minte. Kelvin Halliday, oricât de gelos ar fi fost pe soția lui, nu era, în mod clar, un ucigaș.

Doctorul Penrose tuși și scoase un carnet negru ponosit.

– Dacă vreți, doamnă Reed, sunteți persoana potrivită pentru a-l avea. Conține diverse însemnări ale tatălui dumneavoastră din perioada cât a stat aici. Când i-am transmis bunurile executorului său (de fapt, o firmă de avocați), doctorul McGuire, care era pe atunci director, a păstrat carnetul ca parte a dosarului de caz. Știți, cazul maiorului Halliday apare în cartea doctorului McGuire, doar sub inițiale, bineînțeles. Este menționat ca domnul K.H. Dacă doriți acest jurnal...

Gwenda întinse mâna cu nerăbdare.

– Vă mulțumesc, spuse ea. Mi-l doresc enorm.

II

În trenul spre Londra, Gwenda scoase carnetul jerpelit și începu să citească.

Îl deschise la întâmplare.

Kelvin Halliday scrisese:

Presupun că doctorii ăștia își cunosc meseria... Totul sună ca o aiureală. Eram îndrăgostit de mama? Îl uram pe tata? Nu cred nici o iotă... Nu pot să nu mă gândesc că e un simplu caz polițienesc – pentru tribunalul penal –, și nu o treabă pentru azilul de nebuni. Și totuși, unii dintre oamenii de aici – atât de firești, atât de rezonabili, ca tot restul lumii, cu excepția momentului când, brusc, dai peste ciudățenia lor. Foarte bine, se pare că și eu am o ciudățenie...

I-am scris lui James... i-am cerut să ia legătura cu Helen... S-o aducă să mă vadă dacă este în viață... El spune că nu știe unde e... asta, pentru că știe că e moartă și că eu am ucis-o... e un tip de treabă, dar nu mă las păcălit... Helen e moartă...

Când am început s-o bănuiesc? Acum mult timp... La scurtă vreme după ce am venit la Dillmouth... Atitudinea ei s-a schimbat... Ascundea ceva... Obişnuiam s-o urmăresc... Da, și ea obișnuia să mă urmărească...

Oare mi-a pus droguri în mâncare? Coșmarurile acelea stranii, cumplite. Nu vise banale... coșmaruri trăite ca și când totul ar fi fost real... Știu că de vină erau drogurile... Numai ea ar fi putut face asta... De ce?... E un bărbat... Un bărbat de care se temea...

Să fiu sincer. Bănuiam că are un amant, nu? Era cineva, știam că era cineva, mi-a spus-o pe vapor... Un bărbat pe care-l iubea și cu care nu se putea căsători... Eram amândoi în aceeași situație... N-o puteam uita pe Megan... Modul în care îi seamănă Gweenie uneori... Helen se juca atât de frumos cu Gweenie pe vapor... Helen... Ești atât de frumoasă, Helen...

Oare Helen trăiește? Sau i-am înconjurat gâtul cu mâinile și i-am stors fiecare picătură de viață? M-am dus în sufragerie și am văzut biletul – era așezat la vedere pe birou –, iar după aceea, după aceea, numai negru, numai întuneric. Dar nu e nici o îndoială... Am ucis-o... Slavă Domnului că Gweenie e la loc sigur în Noua Zeelandă. Sunt oameni cumsecade. O s-o iubească de dragul lui Megan. Megan, Megan, cât mi-aș dori să fii aici...

E cea mai bună cale... Fără scandal... Cel mai bine pentru copil. Nu mai pot continua. Nu încă un an, și încă unul, și tot așa. Trebuie să aleg ieșirea cea mai

rapidă. Gweenie nu va afla niciodată despre toate astea. Nu va ști niciodată că tatăl ei era un ucigaș...

Lacrimile umpleau ochii Gwendei, orbind-o. Încercă să-l privească pe Giles, așezat vizavi, însă acesta fixa colțul opus al compartimentului.

Conștient de atenția nevestei, făcu un semn aproape imperceptibil din cap.

Celălalt pasager citea un ziar de seară. Pe manșetă se observa clar un titlu melodramatic: „Cine erau bărbații din viața ei?”.

Gwenda își plecă fruntea în semn de încuviințare. Se uită în jurnal.

Era cineva, știam că era cineva...

Capitolul XI. Bărbații din viața ei

I

Miss Marple traversă Sea Parade și o luă pe Fore Street, urcând dealul prin pasajul cu arcade. Magazinele de aici erau de modă veche. O mercerie, o cofetărie, un atelier de confecții și lenjerie pentru doamne și altele de același tip.

Se uită prin vitrina merceriei. Două vânzătoare tinere discutau cu clienții, dar o a treia mai în vârstă, aflată în spatele magazinului, era liberă.

Deschise ușa și intră. Se postă la teighea, iar vânzătoarea, o femeie plăcută cu părul cărunt, o întreabă:

– Cu ce vă pot ajuta, doamnă?

Miss Marple voia niște lână bleu ca să tricoteze o hăinuță de bebeluș. Conversația decurgea agreabil, fără zor. Studiară mai multe modele, frunzăriră diverse cărți cu tricotaje pentru copii și în tot acest timp povestiră despre nepoți. Vânzătoarea asistase clienți precum Miss Marple mulți ani de zile. Le prefera pe aceste doamne blânde, vorbărețe, ușor incoerente, tinerelor mame nerăbdătoare, chiar nepoliticoase, care nu știau ce vor și apreciau lucrurile ieftine și țipătoare.

– Da, spuse Miss Marple. Cred că o să iasă minunat. Și Storkleg nu m-a dezamăgit niciodată. Chiar nu intră la apă. Mai dați-mi două uncii, vă rog.

Pe când împacheta cumpărăturile, vânzătoarea observă că vântul era foarte rece în acea zi.

– Într-adevăr, am remarcat când veneam încoace pe faleză. Dillmouth s-a schimbat enorm. N-am mai fost aici de nouăsprezece ani, dacă stau bine și mă gândesc.

– Chiar așa, doamnă? Atunci o să găsiți o sumedenie de noutăți. Cred că pe atunci nu era construit hotelul Superb, nici Southview, nu-i așa?

– A, nu, era un orășel foarte mic. Am stat la niște prieteni... Numele casei era St Catherine's, poate o știți. Pe Leahampton Road.

Vânzătoarea locuia însă la Dillmouth de numai zece ani.

Miss Marple îi mulțumi, luă pachetul și intră în prăvălia de stofe de alături. Și aici își alege o vânzătoare în vârstă. Conversația se desfășură asemănător, pe tema unor garnituri pentru rochiile de vară. De data aceasta, femeia răspunse prompt.

– E vorba de casa doamnei Findeyson.

– Da, da! Prin intermediul unor prieteni aflatam că o închiria mobilată. Un anume maior Halliday cu soția și o fetiță.

– Așa e, doamnă. Au stat acolo cam un an, după socoteala mea.

– Da, se întorsese din India. Aveau o bucătăreasă foarte bună, mi-a dat o rețetă nemaipomenită de budincă cu mere coapte și alta de turtă dulce. Mă întreb adesea ce s-o fi ales de ea.

– Probabil vă referiți la Edith Pagett, doamnă. E tot la Dillmouth. Acum lucrează la Windrush Lodge.

– Și mai erau și alte persoane. Familia Fane, cred că el era avocat.

– Bătrânul domn Fane a murit acum câțiva ani, iar tânărul domn Fane, domnul Walter Fane, locuiește cu mama lui. N-a fost însurat niciodată. Acum el conduce firma de avocatură.

– Interesant! Parcă știam că plecase în India, ca plantator de ceai sau așa ceva.

– Așa a făcut, doamnă. În tinerețe. Dar s-a întors acasă și a intrat în firmă după numai un an sau doi. Sunt cei mai buni din branșă, au un renume excelent. E un om deosebit domnul Walter Fane. Tuturor le place de el.

– Bineînțeles! exclamă Miss Marple. A fost logodit cu domnișoara Kennedy, nu-i așa? Apoi, ea l-a părăsit și s-a căsătorit cu maiorul Halliday.

– Aveți perfectă dreptate. Ea a plecat în India să se mărite cu domnul Fane, dar

se pare că s-a răzgândit și, în schimb, l-a luat de bărbat pe celălalt domn.

O nuanță ușor dezaprobatore străbătea din glasul vânzătoarei.

Miss Marple se aplecă în față și își coborî vocea.

– Întotdeauna mi-a părut rău pentru bietul maior Halliday – o cunoșteam pe mama lui – și pentru fetiță. Înțeleg că a doua nevastă l-a părăsit. A fugit cu unul. Era destul de frivolă, mă tem.

– Era o flușturistică, asta era! Iar fratele ei, doctorul, ce om deosebit! A făcut minuni cu reumatismul meu de la genunchi.

– Cu cine a fugit? Nu-mi amintesc să fi aflat.

– Asta nu v-aș putea spune, doamnă. Unii spuneau că ar fi fost un oaspete de peste vară. Știu însă că maiorul Halliday a fost zguduit. A plecat de aici și cred că sănătatea i s-a subrezit. Iată restul dumneavoastră.

Miss Marple luă banii și pachetul.

– Mulțumesc. Mă întreb dacă – Edith Pagett, spuneți că o cheamă – mai are acea rețetă de turtă dulce. Am pierdut-o, sau, mai bine zis, slujnica mea neglijentă a pierdut-o. Și-mi place atât de mult turta dulce făcută cum trebuie!

– Vă înțeleg, doamnă. De fapt, sora ei locuiește chiar aici, alături, e măritată cu domnul Mountford, cofetarul. Edith obișnuiește s-o viziteze când are liber și sunt sigură că doamna Mountford i-ar transmite un mesaj.

– E o idee admirabilă. Vă mulțumesc din suflet pentru tot deranjul.

– A fost o plăcere, doamnă, vă asigur.

Miss Marple ieși în stradă.

„O firmă de mare calitate, așa cum erau pe vremuri“, își zise ea. „Iar garniturile acelea sunt chiar foarte frumoase, deci nu se poate spune c-aș fi aruncat banii.“ Se uită la ceasul cu email bleu pe care-l purta înfipt ca o broșă pe pieptul rochiei. „Mai am cinci minute până la întâlnirea cu tinereii, la Ginger Cat. Sper că n-au descoperit lucruri prea tulburătoare la sanatoriu.“

II

La Ginger Gat, Giles și Gwenda stăteau la o masă din colț. Carnetul negru era așezat între ei.

Miss Marple intră în ceainărie și li se alătură.

– Ce doriți, Miss Marple? Cafea?

– Da, mulțumesc. Nu, nu prăjituri, doar un biscuit și niște unt.

Giles dădu comanda, iar Gwenda împinse carnetul peste masă în direcția bătrânei doamne.

– În primul rând, trebuie să citiți asta, iar după aceea o să putem sta de vorbă. E ceea ce a scris tata când era internat la azil. Dar, înainte de toate, spune-i lui Miss Marple exact ce a zis doctorul Penrose.

Giles se conformă. Apoi, Miss Marple deschise carnetul, iar chelnerița aduse trei cești de cafea slabă, un biscuit și unt și un platou de prăjituri. Giles și Gwenda nu scoaseră o vorbă, o urmăreau pe mai vârstnica lor prietenă citind manuscrisul.

În cele din urmă, Miss Marple închise carnetul și-l puse jos. Expresia de pe fața ei era indescifrabilă. Gwenda putea detecta o anumită mânie. Buzele îi erau strânse, iar ochii străluceau foarte puternic, lucru neobișnuit pentru etatea sa.

– Într-adevăr, murmură ea. Într-adevăr!

Gwenda i se adresa:

– Ne-ați sfătuit odată – vă amintiți – să nu continuăm, înțeleg acum de ce ați făcut-o. Dar am continuat – și iată unde am ajuns. Se pare că și acesta este un punct în care am putea, dacă am vrea, să ne oprim. Credeți că ar trebui să ne oprim? Sau nu?

Miss Marple clătină încet din cap. Arăta îngrijorată, dezorientată.

– Nu știu. Chiar nu știu. Ar fi cel mai bine, cu siguranță, pentru că după tot acest timp nu mai puteți face nimic, vreau să spun nimic de natură constructivă.

– Adică după tot acest timp nu mai e nimic de aflat? întrebă Giles.

– A, nu, replică Miss Marple. Nu voiam nicidecum să spun asta. Nouăsprezece ani nu înseamnă chiar atât de multă vreme. Sunt oameni, nu puțini, care-și amintesc diverse lucruri, care ar putea răspunde la întrebări. Servitorii, de pildă. Pe atunci trebuie să fi fost cel puțin doi servitori, plus o dădacă și, probabil, un grădinar. Va fi nevoie doar de un mic efort pentru a-i găsi și a sta de vorbă cu ei. Fiindcă veni vorba, pe unul l-am găsit deja, e vorba de bucătăreasă. Nu, nu asta voiam să spun. Mă refeream mai curând la binele practic pe care l-ați putea realiza – și înclin să cred că e imposibil. Cu toate acestea... Se opri. Există ceva... Sunt cam înceată la ordonarea informațiilor pe care le avem, dar am sentimentul că există ceva, poate nu tangibil, care merită asumarea unor riscuri, ba chiar impune asumarea unor riscuri. Nu-mi dau seama totuși ce este.

– Mi se pare..., începu Giles; și se opri.

Miss Marple se întoarse către el recunoscătoare.

– Domnii sunt întotdeauna capabili să pună lucrurile în bună rânduială. Sunt sigură că ați dat de firul problemei.

– M-am tot gândit și mi se pare că putem ajunge la una din două concluzii. Prima e cea pe care am sugerat-o mai devreme. Helen Halliday nu era moartă când a zărit-o Gweenie în hol. Și-a revenit în simțiri și a plecat cu iubitul ei, oricine ar fi fost el. Asta s-ar potrivi cu faptele pe care le cunoaștem. S-ar potrivi și cu profunda convingere a lui Kelvin Halliday că și-a ucis soția, precum și cu hainele și valiza lipsă și cu biletul găsit de doctorul Kennedy. Dar lasă unele aspecte nelămurite. Nu explică de ce Kelvin era încredințat că și-a sugrumat nevasta în dormitor. La fel, nu răspunde la întrebarea cea mai importantă, în opinia mea: „Unde se află Helen Halliday acum?” Mi se pare complet nefirească dispariția ei. Să admitem că cele două scrisori trimise erau autentice, dar ce s-a întâmplat după aceea? De ce n-a mai scris niciodată? Avea o relație plină de afecțiune cu fratele ei, el este, în mod evident, profund atașat de ea și așa a fost mereu. Poate că-i dezaproba purtarea, dar asta nu înseamnă că n-ar mai fi vrut să afle vești de la ea. Dacă vreți să-mi cunoașteți părerea, elementul acesta îl îngrijorează vizibil și pe Kennedy însuși. Să spunem că pe atunci a acceptat sută

la sută povestea pe care ne-a spus-o, respectiv fuga surorii și prăbușirea nervoasă a lui Kelvin. Însă el nu se aștepta să nu mai primească nici un semn de la ea. Cred că, odată cu trecerea anilor, văzând că nu sosea nici o știre, iar Kelvin Halliday persista în delir și în cele din urmă s-a sinucis, în mintea lui Kennedy a început să-și facă loc o cumplită îndoială. Dacă versiunea lui Kelvin era adevărată? Dacă realmente o ucisese pe Helen? Nu mai auzise nimic despre ea – și, cu siguranță, dacă ar fi murit în străinătate, informația ar fi ajuns până la el. Cred că asta explică graba cu care a răspuns anunțului nostru. Spera că ar fi putut afla unde este ori ce face. Sunt convins că este cu totul nefiresc ca o persoană să dispară cu desăvârșire, așa cum se pare că s-a întâmplat cu Helen. Lucrul acesta, ca atare, este extrem de suspect.

– Sunt de acord cu dumneata, spuse Miss Marple. Dar care este cealaltă variantă, domnule Reed?

Giles își măsură cuvintele.

– M-am tot gândit la posibilitatea alternativă. E cam fantezistă, ba chiar înspăimântătoare, deoarece implică – nu știu cum să-i zic – un fel de răutate.

– Da, întări Gwenda. Răutate e termenul corect. Poate chiar un fel de nebunie... O străbătu un fior.

– E plauzibil, cred eu, încuviință Miss Marple. Știți, suntem înconjurați de mult mai multă ciudățenie decât ne imaginăm. Am văzut destule exemple.

Avea o expresie meditativă.

– Vedeți dumneavoastră, nu poate fi o explicație normală, continuă Giles. Mă refer acum la ipoteza extravagantă că maiorul Halliday nu și-a omorât soția, dar a crezut cu toată sinceritatea că o făcuse. În mod clar, asta vrea să creadă doctorul Penrose, care lasă impresia unui tip de bun-simț. În primul moment, s-a gândit că Halliday era pur și simplu un tip care își ucisese nevasta și dorise imediat să se predea la poliție. După aceea a trebuit să accepte versiunea lui Kennedy, astfel că și-a impus să creadă că Halliday era victima unui complex, a unei fixații sau cum s-o fi numind în jargonul lor, însă această soluție nu-i plăcea cu adevărat. Ca psihiatru, are o experiență bogată, iar Halliday nu se încadra în tipologia respectivă. Pe de altă parte, odată ce l-a cunoscut mai bine, a ajuns la concluzia că Halliday nu era genul de bărbat care să strangleze o femeie, indiferent de împrejurări. Prin urmare, a acceptat teoria fixației, dar sub

beneficiu de inventar. Toate astea înseamnă că o singură teorie se potrivește cazului nostru: Halliday a fost făcut de altcineva să creadă că-și omorâse nevasta. Cu alte cuvinte, am ajuns la X. Trecând faptele în revistă cu mare atenție, aş spune că ipoteza aceasta este, în cel mai rău caz, posibilă. Conform propriei sale relatări, în seara aceea Halliday a intrat în casă, s-a dus în sufragerie, şi-a luat o băutură ca de obicei, după care a trecut în camera următoare, a văzut biletul de pe birou şi şi-a pierdut cunoştinţa. Giles făcu o pauză, iar Miss Marple schiţă un gest aprobator. Continuă: Să spunem că n-a fost o pierdere a cunoştinţei, ci un drog, picături puse în paharul de whisky. Pasul următor este evident: X o sugrumase pe Helen în hol, dar apoi a dus-o la etaj şi a aşezat-o pe pat, înscenând artistic un crime passionnel. Aici o descoperă Kelvin, iar bietul om, care probabil se ştie măcinat de gelozie, crede că el e făptaşul. Ce face după aceea? Se repede să-l caute pe cumnatul său, pe jos, în cealaltă parte a oraşului. Asta îi lasă lui X timp să-şi aplice planul. Uplete o valiză cu haine, pe care o ascunde, şi face să dispară şi cadavrul, deşi n-am absolut nici o idee unde l-a dus. Pur şi simplu nu pricep.

– Mă surprinde că spuneţi asta, domnule Reed, interveni Miss Marple. Aş zice că problema prezintă unele dificultăţi. Dar vă rog, continuaţi.

– „Cine erau bărbaţii din viaţa ei?“, cită Giles. Am văzut titlul ăsta în ziar pe când veneam înapoi cu trenul. Mi-a dat de gândit, pentru că asta e cheia de boltă a întregii poveşti, nu? Dacă există un X, după cum presupunem noi, tot ce ştim despre el e că trebuie să fi fost nebun după Helen, literalmente nebun după ea.

– Şi, logic, îl ura pe tata, observă Gwenda. Şi voia să-l facă să sufere.

– Aşadar, aici apare el în ecuaţie, spuse Giles. Ştim ce soi de fată era Helen... Ezită.

– Nebună după bărbaţi, îl completă Gwenda.

Miss Marple ridică brusc privirea, ca şi cum ar fi vrut să vorbească, dar se opri.

– ... şi mai ştim că era frumoasă. Dar nu avem habar despre ceilalţi bărbaţi din viaţa ei, în afară de soţ. Ar fi putut să fie oricâţi.

Miss Marple clătină din cap.

– Nici chiar așa, era totuși foarte tânără. Însă nu sunteți destul de exact, domnule Reed. Știm ceva despre „bărbații din viața ei”, cum i-ai numit dumneata. Era cel cu care urma să se căsătorească.

– A, da, avocatul. Cum îl cheamă?

– Walter Fane, spuse Miss Marple.

– Da. Însă nu-l punem la socoteală. Era plecat în Malaysia sau India, ori pe acolo pe undeva.

– Sunteți sigur? Nu s-a ocupat prea mult de plantația de ceai, îi atrase atenția Miss Marple. S-a întors aici și a intrat în firma de avocatură, unde acum este șef.

– Poate că a urmărit-o până aici? sugeră Gwenda.

– E posibil. Nu știm asta.

Giles se uită plin de curiozitate la bătrâna doamnă.

– Cum ați descoperit toate lucrurile astea?

Miss Marple zâmbi spăsit.

– Am mai bârfit și eu, pe ici, pe colo. În magazine și în stațiile de autobuz. Se presupune că doamnele în vârstă pun tot felul de întrebări. Așa se pot afla o sumedenie de știri locale.

– Walter Fane, rosti Gwenda pe gânduri. Helen l-a refuzat. Asta trebuie să-l fi zgândărit serios. S-a căsătorit după aceea?

– Nu, răspunse Miss Marple. Locuiește cu mama lui. O să mă duc acolo la ceai pe la sfârșitul săptămânii.

– Mai avem informații și despre altcineva, tresări Gwenda. Vă amintiți că se logodise ori se încurcase cu unul când a terminat școala – un individ de factură foarte proastă, după cum îl descria doctorul Kennedy. Mă întreb de ce îl numea astfel.

– Avem deci doi bărbați, conchise Giles. Fiecare putea să-i poarte pică, să aibă

gânduri negre... Poate că primul tânăr suferise de unele tulburări mintale.

– Doctorul Kennedy ne-ar putea lămuri, spuse Gwenda. Numai că o să fie cam greu să-l întrebăm. Adică, e în regulă să mă duc la el și să cer informații despre mama vitregă pe care abia dacă mi-o mai amintesc, însă o să am de dat niște explicații dacă vreau să aflu despre primele ei iubiri. Pare un interes oarecum excesiv față de o persoană pe care nici n-am cunoscut-o bine.

– Poate că sunt și alte modalități, insinuă Miss Marple. Sunt încredințată că, străduindu-ne cu multă răbdare, vom obține ceea ce dorim.

– Oricum, avem două posibilități, insistă Giles.

– Cred că am putea lua în seamă și o a treia, îl contrazise delicat Miss Marple. Evident, ar fi doar o ipoteză, justificată însă de întorsătura pe care au luat-o lucrurile.

Gwenda și Giles o priviră uimiți.

– Este doar o deducție, explică bătrâna doamnă, simțind cum obrații i se colorează în roz. Helen Kennedy pleacă în India să se mărite cu tânărul Fane. Nu e îndrăgostită nebunește, dar probabil că ține la el și este gata să-și petreacă restul vieții cu el. Iată însă că, de îndată ce ajunge acolo, rupe logodna și îi telegrafiază fratelui său, cerându-i bani pentru drumul de întoarcere. Acum, spuneți-mi, de ce?

– S-a răzgândit, presupun, opină Giles.

Gwenda și Miss Marple se uitară la el cu un dispreț abia disimulat.

– Sigur că s-a răzgândit, declară Gwenda. Știm asta. Ceea ce vrea să spună Miss Marple este de ce?

– Presupun că fetele se răzgândesc, îngăimă Giles.

– În anumite împrejurări, îl corectă Miss Marple.

Cuvintele ei conțineau acel tip de aluzie perfidă pe care doamnele în vârstă știu cum să-l strecoare în afirmații aparent neutre.

– Ceva ce-a făcut el..., sugeră Giles vag, însă Gwenda îi tăie vorba:

– Bineînțeles! Un alt bărbat!

Cele două femei vădeau acea încredere în sine caracteristică membrilor unei organizații secrete din care bărbații erau excluși.

Gwenda adăugă fără ezitare:

– Pe vapor! Seratele dansante!

– Apropierea dintre pasageri, completă bătrâna doamnă.

– Întâlnirile de pe punte sub clar de lună, adăugă Gwenda. Atât de multe posibilități! Numai că trebuie să fi fost o chestie serioasă, nu doar un flirt.

– Foarte serioasă, într-adevăr, aprobă Miss Marple.

– Dacă era așa, de ce nu s-a măritat cu tipul? se interesă Giles.

– Poate că, de fapt, el nu ținea la ea, spuse soția lui, după care clătină din cap. Nu, cred că și în aceste condiții, tot s-ar fi măritat cu Walter Fane. Ah! Desigur, ce zăpăcită sunt! Un bărbat însurat.

O privi triumfător pe Miss Marple.

– Întocmai, confirmă aceasta. Pe linia aceasta trebuie refăcută povestea. S-au îndrăgostit, poate s-au iubit cu disperare. Dar dacă el era însurat – probabil având copii și fiind un domn onorabil –, ei bine, totul trebuia să se termine aici.

– Doar că ea nu se mai putea duce să se mărite cu Walter Fane, preluă Gwenda ideea. Prin urmare, i-a telegrafiat fratelui și s-a întors acasă. Da, acum toate se potrivesc. Iar pe drumul de întoarcere l-a întâlnit pe tata.

Se opri, reflectând un moment.

– Nu s-a îndrăgostit nebunește, însă a fost atrasă de el... și mai eram și eu. Amândoi erau nefericiți și s-au consolat unul pe celălalt. Tata i-a spus despre mama, probabil că ea i-a povestit despre celălalt bărbat... Da, evident. Frunzări paginile carnetului. Știam că era cineva, mi-a spus-o pe vapor... Un bărbat pe

care-l iubea și cu care nu se putea căsători. Asta e. Ei doi simțeau că împart aceeași soartă; cineva trebuia să aibă grijă și de mine, iar Helen s-a gândit că l-ar fi putut face fericit, ba chiar că, până la urmă, ar fi putut deveni și ea fericită. Încheie, îi adresează un semn de triumf lui Miss Marple și rosti cu entuziasm: Asta e!

Giles era exasperat.

– Zău așa, iubito, inventezi o mulțime de lucruri și pretinzi că s-au petrecut cu adevărat.

– Chiar așa a fost. Trebuie să fi fost. Și asta ne dă o a treia persoană pentru rolul lui X.

– Adică?

– Bărbatul însurat. Nu știm cum era. Poate că nu era deloc cumsecade. Poate că era puțin nebun. Este posibil s-o fi urmărit până aici...

– În versiunea ta, el se ducea spre India.

– Dar oamenii se mai și întorc din India, nu? Walter Fane a făcut-o, după aproape un an. Nu spun că tipul ăsta s-a întors realmente, însă e un candidat pentru lista noastră. Tot ne pizezi cu identitatea bărbaților din viața ei. Iată că avem deja trei. Walter Fane, un tânăr al cărui nume nu-l cunoaștem și un bărbat însurat...

– Despre care nu știm dacă există, completă Giles.

– O să aflăm, rosti Gwenda pe un ton bățăios. Nu-i așa, Miss Marple?

– Cu timpul și cu multă răbdare, s-ar putea să aflăm multe lucruri. Acum să vă spun ce-am făcut eu. Ca urmare a unei fericite conversații purtate azi la magazinul de stofe, am descoperit că Edith Pagett, care era bucătăreasă la St Catherine's în perioada de interes pentru noi, locuiește și acum la Dillmouth. Sora ei este măritată cu un cofetar. Cred că nu s-ar mira dacă ți-ai exprima dorința de a o întâlni. Ne-ar putea spune o sumedenie de amănunte.

– E minunat, zise Gwenda. M-am mai gândit la ceva. O să-mi schimb testamentul. Nu te uita așa de mohorât, Giles, tot ție o să-ți las banii. Însă o să-l

pun pe Walter Fane să se ocupe de asta.

– Ai mare grijă! o sfătui soțul ei.

– Întocmirea unui testament este un demers absolut firesc. Iar maniera de abordare la care m-am gândit este foarte bună. Oricum, vreau să-l văd. Vreau să-mi dau seama cum e și dacă ar fi putut...

Lăsă fraza neterminată.

– Ce mă surprinde, spuse Giles, este că nimeni altcineva nu a răspuns la anunțul nostru. Această Edith Pagett, de pildă.

Miss Marple, cu un gest, îl contrazise.

– Pe aici, pe la țară, oamenilor le ia mult timp să se hotărască asupra unui astfel de lucru. Sunt bănuitori și preferă să întoarcă orice problemă pe toate fețele.

Capitolul XII. Lily Kimble

Lily Kimble întinse două ziare pe masa din bucătărie. Acolo avea să pună la scurs mormanul de cartofi prăjiți care sfârâiau în tigaie. Fredonând fals o melodie în vogă, se sprijini pe coate și, absentă, parcurse textele din fața ei.

Dintr-odată, se opri din îngânat și strigă:

– Jim! Jim! Hai și ascultă aici.

Jim Kimble, un bătrân scump la vorbă, se spăla la chiuveta pentru vase. Pentru a-i răspunde soției, se folosi de monosilaba favorită.

– Hă?

– Uite, scrie aicea în ziar. „Cei care au cunoștință despre Helen Spenlove Halliday, născută Kennedy, sunt invitați să ia legătura cu domnii Reed și Hardy, Southampton Row.“ Îmi pare că e vorba de doamna Halliday pentru care am lucrat la St Catherine’s. Au luat casa cu chirie de la doamna Findeyson, dânsa și soțu’. Așa-i, o chema Helen; și era soră cu doctorul Kennedy, acela care-mi spunea mereu că trebuie să-mi scot polipii.

În scurta pauză care urmă, doamna Kimble amestecă în tigaie cu o mână expertă, iar Jim își uscă fața cu prosopul, sforăind zgomotos.

– Dreptu-i că ziaru’ ăsta e vechi, reluă ea. Se uită la dată. Cam de o săptămână, dacă nu mai mult. Mă întreb ce-o fi tărășenia asta. Crezi c-or fi și niște bani la mijloc?

Domnul Kimble scoase un „Hă“ care nu-l angaja la nimic.

– Poate că e vreun testament, speculă soția lui. O mare avere de pe vremuri.

– Hă.

– Au trecut opt’șpe ani sau mai bine, e de mirare... Mă întreb de ce scormonesc ei acum. Nu crezi că ar putea fi mâna polițailor, nu, Jim?

– Unde anume? întrebă domnul Kimble.

– Ei bine, o să-ți destăinui ce-am gândit eu întotdeauna, rosti doamna Kimble misterios. Ți-am povestit atunci, da, când ne preumblam amândoi. Cică fugise cu unu'. Asta spun bărbații când le fac felul nevestelor. Bizuie-te pe mine, a fost omor. Asta ți-am zis ție și i-am zis și lui Edie, numa' că Edie n-a voit să mă creadă nici în ruptul capului. Niciodată n-a avut o imaginație bogată Edie. Straiele alea pe care cică le luase cu ea – ei bine, nu erau cum trebuie, dacă mă-nțelegi. Dispăruse o valiză, și o geantă, și destule cârpe cât să le umple, da' ceva era anapoda. Și atunci i-am zis lui Edie: „Încrede-te în mine, conașu' a omorât-o și a pitit-o în beci“. Da' n-a dus-o în beci, întrucât Layonee, dădaca elvețiană, a văzut ceva. Pe geam. A venit cu mine la cinematograf, așa a făcut, cu toate că n-avea voie să plece din camera copilului – da' i-am zis eu că plodul n-o să se scoale, dormea tun în fiecare noapte. „Și cucoana nu urcă niciodată seara în camera copilului“, i-am spus. „Nimeni n-o să știe dacă te strecuri afară cu mine.“ Și așa a făcut. Iar când ne-am întors am găsit ditamai balamucul. Venise doftorul, conașul era bolnav, dormea în cămăruță, și doftorul se îngrijea de el, și atunci m-a întrebat de straie, și nimic nu mi-a părut anapoda atuncea. M-am gândit că fugise cu ipochimenul cu care era în vorbă – și el însurat – și Edie a zis că nădăjduia că așa se întâmplase și că se ruga să nu fim amestecate într-un caz de despărțenie. Cum îl chema oare? Nu-mi aduc aminte. Parcă numele îi începea cu un M – ori cu un R? Doamne, cum ni se trece ținerea de minte!

Domnul Kimble veni din spălătorie și, ignorând toate chestiunile mai puțin importante, se interesă dacă era gata cina.

– Numa' să scurg cartofii. Stai așa, să iau alt jurnal. Mai bine să-l păstrăm pe ăsta. Nu se poate să fie mâna polițailor, nu după atâta vreme. Poate că-s avocații – și să fie niște bani la mijloc. Nu zice că o să ne alegem cu ceva, da' cine știe? Dacă aș ști pe cine să întreb! Zice să scriem la o adresă din Londra – însă nu-s încredințată c-aș vrea să fac asta... să le scriu unora de la Londra de care n-am habar.

– Hă, rosti domnul Kimble aruncând o privire flămândă spre peștele prăjit și cartofii fierbinți.

Discuția a fost amânată.

Capitolul XIII. Walter Fane

I

Gwenda se uită la Walter Fane, aflat de cealaltă parte a biroului lat de mahon.

Văzu un bărbat la vreo cincizeci de ani, cu un aer obosit și un chip binevoitor, deloc ieșit din comun. Genul de om pe care cu greu l-ai fi recunoscut, se gândi Gwenda. Un bărbat căruia, într-o exprimare modernă, îi lipsea personalitatea. Când vorbi, tânăra constată că avea un glas plăcut și atent cumpănit. Probabil că era un avocat de nădejde, hotărî ea.

Aruncă o privire furișă în jur, în biroul președintelui firmei de avocatură. I se potrivea lui Walter Fane, își zise ea. Era de modă veche, cu o mobilă cam ponosită, dar făcută din materiale victoriene zdravene. Pe margini se găseau numeroase fișete purtând etichete cu nume respectabile din regiune. Sir John Vavasour-Trench. Lady Jessup. Arthur Foulkes, Esq., decedat.

Marile ferestre glisante, cu geamurile nespălate de mult, dădeau spre o curte pătrată delimitată de zidurile solide ale casei vecine, datând din secolul al XVII-lea. Nicăieri nu se vedea vreun element șic sau modern, dar nici murdărie crasă. La prima vedere, era un spațiu neîngrijit, cu toate cutiile îngrămădite una peste alta, masa de lucru în dezordine și raftul cu tomuri de drept înclinate în toate direcțiile, dar, în realitate, era biroul cuiva care știa exact unde să caute pentru a găsi ceea ce dorea.

Scârțâitul stiloului lui Walter Fane încetă. Îi adresă zâmbetul său lent și agreabil.

– Cred că totul este foarte limpede, doamnă Reed. E un testament foarte simplu. Când ați dori să veniți pentru a-l semna?

Gwenda îi spuse că nu avea importanță, nu se grăbea în mod deosebit.

– Ne-am cumpărat o casă aici, îl informă ea. Hillside.

Walter Fane mormăi, frunzărindu-și notițele.

– Da, mi-ați dat adresa...

Nu se ivise nici o schimbare în vocea sa uniformă de tenor.

– Este o casă splendidă, continuă ea. O adorăm.

– Într-adevăr? Walter Fane zâmbi. E la malul mării?

– Nu. Cred că numele i-a fost schimbat. Înainte era St Catherine's.

Domnul Fane își scoase lornionul și curăță lentilele cu o batistă în timp ce se uita fix la biroul din fața lui.

– A, da, rosti el într-un sfârșit. Pe Leahampton Road?

Ridică privirea și Gwenda se gândi că purtătorii de ochelari arată cu totul altfel atunci când și-i scot. Ochii lui, de un gri foarte deschis, păreau lipsiți de apărare și dezorientați.

„Întregul său chip lasă impresia că el nu e prezent aici“, reflectă Gwenda.

Walter Fane își puse lornionul și i se adresă cu vocea fermă de avocat:

– Parcă ați spus că v-ați făcut un testament cu prilejul căsătoriei.

– Da, însă atunci lăsasem niște lucruri unor rude din Noua Zeelandă care au murit între timp; prin urmare, îmi imaginez că e mai simplu să fac unul nou, mai ales că avem intenția să ne stabilim permanent în această țară.

Walter Fane încuviință.

– Este o atitudine foarte sănătoasă. Ei bine, cred că toate lucrurile sunt lămurite, doamnă Reed. Ați putea trece pe aici poimâine? Vă convine ora unsprezece?

– Este perfect.

Gwenda se ridică, la fel procedând și Walter Fane.

Dintr-odată, cu ușoara precipitare pe care o repetase atent, rosti:

– Am cerut neapărat să vă ocupați dumneavoastră de mine, deoarece cred... adică sunt sigură... că ați cunoscut-o demult pe mama.

– Chiar așa? Walter Fane păru oarecum împlânzit. Cum se numea?

– Halliday. Megan Halliday. Cred – mi s-a spus – că ați fost logodit cu ea.

Ceasul de pe perete bătea secunde. Tic-tac, tic-tac, tic-tac.

Gwenda simți dintr-odată cum îi creștea ritmul inimii. Ce chip liniștit avea Walter Fane! L-ar fi putut compara cu o casă, o casă cu toate obloanele închise. O casă cu un cadavru înăuntru. „Ce idei nătângi poți să ai, draga mea!”

Cu vocea neschimbată, fără vreun tremur, avocatul spuse:

– Nu, n-am cunoscut-o pe mama dumneavoastră, doamnă Reed. Însă am fost logodit cândva, pentru o scurtă perioadă, cu Helen Kennedy, care ulterior s-a căsătorit cu maiorul Halliday, care era văduv.

– Înțeleg. Ce prostie din partea mea! Am încurcat lucrurile. Deci era vorba de Helen, mama mea vitregă. Desigur, toate s-au întâmplat de mult, eu nu țin minte nimic. Eram doar o copilă când s-a destrămat a doua căsnicie a tatei. Însă am auzit pe cineva spunând că ați fost logodit cu doamna Halliday în India și, evident, am crezut că era vorba de mama mea, din cauza Indiei, adică. Tata a cunoscut-o în India.

– Helen Kennedy a venit în India să se mărite cu mine, îi explică Fane. Apoi s-a răzgândit. Pe vapor, în drum spre casă, l-a întâlnit pe tatăl dumneavoastră.

Era o declarație seacă, lipsită de orice emoție. Gwenda își menținea comparația cu casa având obloanele trase.

– Îmi pare rău; m-am amestecat unde nu trebuia.

Walter Fane surâse în stilul său cald și agreabil. Obloanele se deschiseseră.

– Asta a fost acum nouăsprezece sau douăzeci de ani, doamnă Reed. Necazurile și nebuniile din tinerețe nu mai înseamnă mare lucru după o vreme. Așadar, sunteți fetița lui Halliday. Știți, nu-i așa, că tatăl dumneavoastră și Helen au locuit câțva timp aici, la Dillmouth.

– A, da, tocmai de asta am venit aici. Nu-mi aminteam pe de-a-ntregul, bineînțeles, dar atunci când trebuia să ne alegem locul de reședință din Anglia am venit direct la Dillmouth, ca să văd cum este, și mi s-a părut un orașel atât de atrăgător, încât am decis să ne stabilim aici. Și am avut un noroc extraordinar, ce ziceți? Am cumpărat exact aceeași casă în care au locuit ai mei odinioară.

– Îmi aduc aminte de casă, spuse Walter Fane cu același zâmbet plăcut. Poate că nu vă amintiți de mine, doamnă Reed, însă am impresia că v-am purtat în cârcă de câteva ori.

Gwenda izbucni în râs.

– Într-adevăr? Atunci sunteți un prieten vechi, nu glumă! Nu pot pretinde că-mi aduc aminte de dumneavoastră, dar nu aveam decât doi ani și jumătate sau trei, îmi închipui... Veniserăți în concediu din India, sau ceva de felul acesta?

– Nu, scăpasem de India pentru totdeauna. M-am dus acolo să mă ocup de o plantație de ceai, însă viața aceea nu mi se potrivea. Eram făcut să merg pe urmele tatălui meu și să devin un avocat de țară prozaic și chibzuit. Luasem înainte toate examenele pentru barou, așa că pur și simplu m-am întors direct la firmă. Și aici am rămas de atunci, încheie el. După o pauză, repetă: Da, tocmai de atunci...

„Optsprezece ani nu înseamnă chiar atât de mult timp“, medită Gwenda.

Apoi, schimbându-și atitudinea, îi strânse mâna în semn de rămas-bun.

– Întrucât se pare că suntem prieteni vechi, trebuie neapărat ca într-o zi să veniți împreună cu soțul dumneavoastră să luați ceaiul cu mama. O să-i spun să vă scrie. Până atunci, ne vedem joi la unsprezece.

Gwenda ieși din birou și coborî la parter. În casa scării zări o pânză de păianjen care avea în mijloc o arahnidă ștearsă, greu de deosebit. Nu arăta ca un păianjen adevărat, își spuse ea. Nu ca păianjenii grași care prind muște și le mănâncă. Semăna mai curând cu un păianjen-fantomă. De fapt, semăna cu Walter Fane.

Giles își întâmpină soția pe faleză.

– Ei bine?

– Pe atunci era aici, la Dillmouth. Adică se întorsese din India. Altfel nu m-ar fi putut purta în cârcă. Dar n-a ucis pe nimeni, pur și simplu ar fi imposibil. E mult prea liniștit și cumsecade. E foarte drăguț, însă aparține categoriei de persoane pe care nu le observi niciodată. Știi genul: vin la petreceri, dar niciodată nu remarci când pleacă. Aș crede că era îngrozitor de integru, devotat mamei sale și plin de virtuți, însă, din punctul de vedere al unei femei, teribil de plicticos. Înțeleg de ce nu i-a mers cu Helen. E tipul amabil, de treabă, numai bun să te măriți cu el, doar că tu nu vrei asta.

– Bietul om, comentă Giles. Și presupun că era înnebunit după ea.

– Asta nu știu. Nu prea cred. Oricum, sunt sigură că nu el este ucigașul nostru malefic. Nu corespunde nicidecum concepției mele despre un ucigaș.

– Totuși, nu cunoști atât de multe lucruri despre ucigași, iubito!

– La ce te referi?

– Păi, mă gândeam la Lizzie Borden – doar juriul a considerat că n-a comis crima. Și Wallace⁸, un bărbat liniștit despre care juriul a insistat că-și omorâse nevasta, deși sentința a fost anulată la apel. Și Armstrong⁹, despre care toată lumea a spus, ani de-a rândul, că era un om deosebit de blând, la locul lui. Nu cred că există o tipologie aparte a ucigașilor.

– Nu pot crede că Walter Fane...

Gwenda se opri.

– Ce e?

– Nimic.

Dar și-l amintea pe Fane lustruindu-și lentilele și aruncându-i acea privire bizară când menționase prima dată numele St Catherine's.

– Poate chiar era nebun după ea, spuse ea ezitant.

William Herbert Wallace (1878–1933) – englez care a fost condamnat la moarte pentru uciderea soției, însă a fost achitat de Curtea de Apel pe motivul lipsei probelor concludente. Vinovăția lui rămâne disputată până în prezent. (n.tr.)

Herbert Rowse Armstrong (1869–1922) – singurul avocat britanic care a fost executat prin spânzurare. Și-a ucis soția cu arsenic și a încercat să-și otrăvească și asociatul. (n.tr.)

Capitolul XIV. Edith Pagett

Salonul din spatele cofetăriei doamnei Mountford era o încăpere confortabilă. Se găseau acolo o masă rotundă acoperită cu pânză, câteva fotolii de modă veche și, lipită de perete, o canapea cu un aer rigid, dar cu arcurile într-o stare surprinzător de bună. Pe polița șemineului erau câini de porțelan și alte bibelouri, precum și o imagine înrămată a prințeselor Elisabeth și Margaret Rose. Pe alt perete se aflau portretul Regelui, în uniformă de marină, și o fotografie a domnului Mountford împreună cu alți brutari și cofetari. Erau și un tablou făcut din scoici și o acuarelă înfățișând verdele strălucitor al mării la Capri. Mai erau multe alte lucruri, fără vreo pretenție de frumusețe sau de eleganță, însă rezultatul final era o cameră veselă, în care oamenii puteau să zăbovească și să se simtă bine ori de câte ori le-o îngăduia timpul.

Doamna Mountford, născută Pagett, era scundă și rotofeie, cu părul negru vârstat de șuvițe cărunte. Sora ei, Edith Pagett, era înaltă, negricioasă și slabă. Nu avea aproape nici un fir de păr alb, deși trebuia să aibă vreo cincizeci de ani.

– Când stai să te gândești, spunea Edith Pagett. Micuța domnișoară Gweenie. Mă iertați, doamnă, că vorbesc așa, dar m-am zăpăcit. Obişnuiați să veniți la mine în bucătărie – și erați scumpă foc. „Fide“, tot repetați. „Fide.“ Voiati să spuneți stafide, habar n-am de ce le ziceați așa. Oricum, asta voiati și asta vă dădeam. Sultanine, pentru că nu aveau sâmburi.

Gwenda îi privi stăruitor silueta prelungă, obraji roșii și ochii negri, încercând să-și amintească, însă memoria n-o ajuta deloc, lăsând-o la greu, după cum mai pățise.

– Aș dori să-mi aduc aminte, începu ea.

– Nu sunt șanse mari să vi se întâmple asta. Erați cât un gândăcel. Acum nimeni nu mai vrea să meargă într-o casă unde sunt copii. Eu nu pot să pricep. Copiii dau viață unei case, așa simt eu. Deși mesele luate în camera copiilor riscă întotdeauna să provoace necazuri. Dar știți ce vreau să spun, doamnă, vina e a dădacei, nu a copilului. Dădacele sunt aproape întotdeauna capricioase, iar plimbatul tăvilor și servitul la masă complică și mai mult lucrurile. Vă amintiți

cumva de Layonee, domnișoară Gweenie? Mă scuzați, ar trebui să vă spun doamna Reed.

– Léonie? Ea era dădaca mea?

– Da, elvețianca. Nu vorbea englezește prea bine și era tare sensibilă. Plângea ceasuri în șir dacă Lily îi spunea vreo răutate. Lily era menajera. Lily Abbott. O fată cam obraznicuță și nestatornică. Se juca tare frumos cu dumneavoastră, domnișoară Gweenie. Faceți cucu-bau pe scări.

Gwenda fu scuturată de un fior incontrollabil.

Scările...

Rosti dintr-odată:

– Mi-o amintesc pe Lily. I-a pus o fundă pisicii.

– Ce nostim că v-ați gândit tocmai la asta! Era ziua dumneavoastră, iar Lily n-avea în cap altceva decât că Thomas trebuia să poarte papion. A luat o fundă de pe cutia de ciocolată, însă lui Thomas nu i-a convenit deloc. S-a năpustit în grădină și s-a frecat prin tufișuri până și l-a scos. Pisicilor nu le place să li se joace feste.

– O pisică alb cu negru.

– Întocmai. Bietul Tommy! Prindea șoareci cu o dibăcie nemaipomenită. Un șoricar în toată puterea cuvântului! Edith Pagett se opri și tuși afectat. Mă iertați că bat câmpii așa, dar vorbitul aduce înapoi zilele de demult. Voiați să mă întrebați ceva?

– Îmi place să te aud vorbind despre vremurile de odinioară, zise Gwenda. Exact despre asta doream să povestim. Vezi tu, am fost crescută de rudele din Noua Zeelandă, care, firește, nu mi-au putut spune niciodată nimic despre tata și despre mama mea vitregă. Era drăguță, nu-i așa?

– Vă iubea tare mult. Într-adevăr, obișnuia să vă ducă la plajă și să se joace cu dumneavoastră în grădină. Era ea însăși foarte tânără, înțelegeți. De fapt, doar o copilă. Mă gândeam adesea că se bucura de joacă în aceeași măsură ca dumneavoastră. Într-un fel, și ea fusese singură la părinți. Doctorul Kennedy,

fratele ei, era cu mulți ani mai în vârstă și stătea mereu cu nasul în cărți. Când nu era plecată la internat, trebuia să se joace singură.

Miss Marple, sprijinită de perete, întrebă cu blândețe:

– Ați trăit la Dillmouth dintotdeauna, nu-i așa?

– Așa-i, doamnă. Tata avea o fermă peste deal, se chema Rylands. N-a avut nici un fiu, iar mama n-a putut să țină ferma după moartea lui, așa că a vândut-o și a cumpărat prăvălioara aceea modernă de la capătul străzii principale. Da, am trăit aici toată viața.

– Și presupun că știți totul despre toți locuitorii.

– Ei, sigur că era un târgușor pe atunci, deși, din câte îmi amintesc, vara era mereu plin de turiști. Dar aceștia erau oameni liniștiți, cumsecade, care veneau în fiecare an, nu vilegiaturiștii și excursioniștii care vin acum cu autocarele. Erau familii bune care ocupau în fiecare an aceleași camere.

– Îmi închipui că o cunoșteți pe Helen Kennedy înainte să devină doamna Halliday, interveni Giles.

– Păi, știam cine este, ca să zic așa, și o zărisem de câteva ori, însă n-am făcut cunoștință cu ea decât în clipa în care mi-am început munca acolo.

– Și ți-a plăcut de ea, spuse Miss Marple.

Edith Pagett se întoarse în direcția ei.

– Într-adevăr, doamnă. În atitudinea ei se simțea o urmă de sfidare. Orice ar zice lumea. Mereu a fost tare drăguță cu mine. N-aș fi crezut niciodată că avea să facă ce-a făcut. Pur și simplu, m-a lăsat cu gura căscată. Deși, ca să fiu dreaptă, se zvonise...

Se opri brusc și-i aruncă Gwendei o privire spășită.

Tânăra o îndemnă cu nerăbdare.

– Vreau să știu. Să nu-ți imaginezi că orice mi-ai spune o să mă supere. Nu era mama mea bună.

– Asta așa e, doamnă.

– Și, vezi tu, suntem foarte preocupați s-o găsim. A plecat de aici și se pare că n-a mai dat nici un semn de viață. Nu știm unde e acum, nici măcar dacă mai trăiește. Și există motive...

Ezită, însă Giles preluă imediat explicația:

– Motive juridice. Nu știm dacă s-o considerăm moartă, statutul ei este neclar.

– Pricep foarte bine, domnule. Soțul verișoarei mele a fost dat dispărut – după Ypres s-a întâmplat – și a fost o încurcătură întreagă până să-l declare mort. Mult s-a mai chinuit, biata de ea. Firește, domnule, dacă vă pot spune ceva care să vă fie de ajutor – doar nu suntem niște străini. Domnișoara Gwenda și „fidele” dânzei. Tare drăgălașă mai erați când le ziceați așa!

– Sunteți foarte amabilă, spuse Giles. Atunci, dacă nu vă supărați, o să-i dau drumul. Înțeleg că doamna Halliday a plecat pe nepusă masă, așa e?

– Da, domnule, a fost o lovitură teribilă pentru noi toți, și mai ales pentru domnul maior, săracuțul. S-a prăbușit dintr-odată.

– O să vă întreb direct: aveți idee cine era bărbatul cu care a fugit?

Edith Pagett clătină din cap.

– Asta m-a întrebat și doctorul Kennedy – și nu i-am putut spune. Nici Lily n-a putut. Și, bineînțeles, Layonee, fiind străină, habar n-avea nici ea.

– Nu știți. Dar n-ați putea încerca să ghiciți? Au trecut atâția ani de atunci, încât n-ar mai conta, chiar dacă presupunerea dumneavoastră e greșită. Trebuie să fi avut vreo bănuială.

– Păi, aveam bănuielile noastre... Dar nu erau decât atât, niște bănuieli. Și, în ce mă privește, n-am văzut niciodată nimic. Însă Lily, care, după cum v-am spus, era o fată isteasă, avea părerile ei, și încă de mai multă vreme. „Ascultă la mine”, obișnuia ea să-mi zică. „Ăla îi poartă sâmbetele. Uită-te numai cum o privește când ea toarnă ceaiul. Și ce pumnale azvârle nevastă-sa din ochi!”

– Aha. Și cine era... hm... ăla?

– Mă tem că nu-mi aduc aminte cum îl chema. După atâta timp... Era un căpitan, Esdale, nu, nu, Emery, nici așa. Parcă, parcă începea cu E. Sau poate cu H. Avea un nume destul de neobișnuit. Dar nu m-am gândit la el vreme de șaisprezece ani. El și soția lui stăteau la Royal Clarence.

– Turiști de vară?

– Da, însă cred că el – sau poate amândoi – o cunoștea pe doamna Halliday de dinainte. Cei doi veneau adesea în vizită. Oricum, potrivit lui Lily, era îndrăgostit de doamna Halliday.

– Iar soției nu-i plăcea chestia asta.

– Nu, domnule... Dar luați aminte, nu m-am gândit nici o clipă că era ceva rău la mijloc. Și nici acum nu știu ce să cred.

– Erau încă acolo, la Royal Clarence, când... când a fugit Helen? se interesă Gwenda.

– Din câte îmi amintesc, au plecat cam în același timp, cu o zi mai devreme sau mai târziu – oricum, destul de aproape ca să dea lumii apă la moară. Însă n-am auzit nimic precis. Totul a fost ținut secret, dacă așa s-a întâmplat. A fost mare mirare că doamna Halliday a dispărut așa, dintr-odată. Dar oamenii ziceau că întotdeauna fusese cam ușuratică, deși eu n-am văzut niciodată ceva de felul ăsta. N-aș fi încuviințat să mă duc în Norfolk cu ei dacă aș fi crezut asta.

Pentru o secundă, trei persoane o priviră fix. Apoi, Giles luă cuvântul.

– Norfolk? Se duceau în Norfolk?

– Da, domnule. Cumpăraseră o casă acolo. Doamna Halliday mi-a spus cu trei săptămâni înainte... înainte de toată tărășenia. M-a întrebat dacă voiam să-i însoțesc după mutare și am zis că da. La urma urmei, nu plecasem niciodată din Dillmouth și mă gândeam că o schimbare mi-ar prinde bine, ținând seama că familia îmi plăcea.

– N-am știut că ar fi cumpărat o casă în Norfolk.

– E nostim că spuneți asta, domnule, pentru că doamna Halliday părea dornică să păstreze secretul. M-a rugat să nu zic nimănui – și, bineînțeles, n-am făcut-o.

Însă voia de mai demult să plece din Dillmouth. Îl tot bătea la cap pe maiorul Halliday să se mute, dar lui îi plăcea aici. Cred chiar că el i-a scris doamnei Findeyson, proprietăreasa de la St Catherine's, întrebând-o dacă nu voia să vândă casa. Dar doamna Halliday nici gând să încuviințeze. Părea să se fi mâniat de-a dreptul pe Dillmouth. E ca și cum se temea să mai zăbovească aici.

Vorbele curgeau firesc, însă la auzul lor cei trei musafiri ciuliră urechile.

– Nu credeți că voia să meargă în Norfolk pentru a fi aproape de acest bărbat al cărui nume nu vi-l puteți aminti? vru Giles să știe.

Edith Pagett avea un aer abătut.

– Nu, domnule, nu mi-ar plăcea deloc să cred asta. Și nici n-o cred, câtuși de puțin. În plus, acum îmi amintesc, ei veneau de undeva din nord, perechea aceea. Parcă era vorba de Northumberland. Oricum, le plăcea să vină în sud în vacanță, pentru că vremea e atât de blândă aici.

– Se temea de ceva, nu-i așa? Sau de cineva? Mă refer la mama mea vitregă, spuse Gwenda.

– Acum, că pomeniți de asta, îmi aduc aminte...

– Da?

– Într-o bună zi, Lily a venit în bucătărie. Ștersese scările și mi-a zis: „S-a lăsat cu mare scandal!“ Așa mi-a zis. Uneori avea un fel tare grosolan de a vorbi, așa că vă cer iertare. Din câte mi-a povestit ea, conia venise din grădină cu stăpânul și, cum stăteau în salon cu ușa spre hol deschisă, Lily putuse auzi tot ce-și spuneau. „Mi-e frică de tine“, asta zisese doamna Halliday. „Și părea înspăimântată“, adăugase Lily. „Mi-e frică de tine de foarte multă vreme. Ești nebun. Nu ești normal. Du-te în plata Domnului și lasă-mă în pace. Trebuie să mă lași în pace. Sunt speriată. Cred, în sufletul meu, că totdeauna am fost speriată de tine...“ Ceva de felul ăsta, sigur că acum nu pot rosti întocmai cuvintele de atunci. Însă Lily a luat totul în serios, și de aceea, după tot ce s-a întâmplat, ea...

Edith Pagett rămase stană de piatră. Pe față îi apărură o expresie de groază.

– N-am vrut, începu ea. Vă cer iertare, doamnă, m-a luat gura pe dinainte.

– Te rog să ne spui, Edith, o îndemnă Gwenda cu bunătate. Vezi tu, e foarte important să aflăm. Au trecut mulți ani de atunci, dar trebuie să știm.

– Nu pot spune precis, vă jur, îngăimă Edith neajutorată.

– Ce nu credea – sau credea – Lily? interveni Miss Marple.

– Lily avea mereu tot felul de bazaconii în cap, răspunse bucătăreasa pe un ton de scuză. Niciodată nu le băgam în seamă. Întotdeauna voia să mergem la cinema și de acolo lua o sumedenie de idei prostești. Era la film în seara când s-a întâmplat – și, mai mult, o luase pe Layonee cu ea –, iar asta fusese o mare greșeală, i-am și spus-o. „Nu-ți face griji“, mi-a zis. „Nu e ca și când am lăsa copilul singur în casă. Tu ești la bucătărie, iar conașul și conașa o să se întoarcă mai târziu; oricum, plodul nu se trezește pe timpul nopții, odată ce-a adormit.“ Dar era o greșeală – și i-am spus-o, deși, bineînțeles, n-am aflat decât după aceea că și Layonee fusese plecată. Dacă aș fi știut, m-aș fi repezit sus, să văd dacă fetița – adică dumneavoastră, domnișoară Gwenda – era bine. Nu puteai auzi nimic din bucătărie când ușa capitonată era închisă. Edith Pagett își trase răsuflarea și continuă: Călcăm niște rufe. Seara a trecut iute ca gândul și m-am trezit că doctorul Kennedy a venit în bucătărie să mă întrebe unde era Lily. I-am zis că avea liber, dar urma să se întoarcă în orice moment. Chiar așa a fost, iar el a dus-o la etaj, în camera conașei. Voia să știe dacă luase cu ea niște haine, și care anume. Prin urmare, Lily s-a uitat, i-a spus ce găsisese și apoi a coborât la mine. Era în culmea tulburării. „A întins-o“, mi-a zis. „S-a dus cu unul. Conașul e la pământ. A făcut un atac de inimă, sau așa ceva. Se pare că l-a zguduit cumplit treaba asta. Dacă e prost! Trebuia să-și dea seama că asta îl păștea.“ „N-ar trebui să vorbești așa“, am muștrat-o. „De unde știi că a fugit cu cineva? Poate că a primit o telegramă de la o rudă bolnavă.“ „Pe naiba rudă bolnavă“, mi-a trântit-o Lily (cum spuneam, e cam grosolană în vorbire). „A lăsat un bilet.“ „Cu cine a plecat?“, am întrebat eu. „Cu cine crezi? Doar nu cu domnu’ Moartea-pasiunii Fane, cu ochii lui lăcrămoși și felul în care o urmează peste tot ca un câine.“ Așa că mi-am spus părerea: „Crezi că e vorba de căpitanul acela, nu știu cum îl cheamă?“ „Pun pariu“, a spus ea. „Numai dacă nu e tipul misterios cu mașina fistichie.“ „Nu cred. Nu doamna Halliday. N-ar face așa ceva.“ Dar Lily m-a contrazis: „Ei bine, se pare că a făcut-o“. Toate astea s-au petrecut în primele momente, înțelegeți. După aceea însă, când eram în dormitor, Lily m-a trezit. „Fii atentă“, mi-a zis. „Totul e anapoda.“ „Ce e anapoda?“, am întrebat-o. „Hainele alea“. „Despre ce vorbești?“ „Ascultă aici, Edie, m-am uitat prin dulapurile ei pentru că doctorul m-a pus s-o fac. Au dispărut o valiză și destule

haine cât s-o umple, numai că nu sunt lucrurile care ar fi trebuit să fie.“ „Cum adică?“ „A luat o rochie de seară, aia cu gri și argintiu, dar nu și centura și sutienul pe care le poartă cu rochia, nici chilotul asortat; la fel, a pus în bagaje pantofii de seară aurii de brocart, nu pe cei cu baretă argintie. Și și-a luat costumul de tweed verde, pe care nu-l poartă niciodată decât la sfârșitul toamnei, dar nu și puloverul ei preferat; a mai luat și bluzele de dantelă, pe care le poartă numai la taior. Stai, și desuurile, erau puse la grămadă. Ia aminte ce-ți spun, Edie, mi-a zis Lily. N-a plecat deloc. Conașul a mătrășit-o de pe lumea asta.“ Vă puteți închipui că m-am dezmeticit pe loc. M-am ridicat în capul oaselor și am întrebat-o despre ce Dumnezeu tot vorbea acolo. „Taman cum au zis în News of the World săptămâna trecută. Conașul a descoperit că avea pe unul și a omorât-o, a dus-o în beci și a îngropat-o sub pardoseală. Tu n-ai fi putut auzi nimic, pentru că e sub holul din față. Asta a făcut, iar după aia a umplut o valiză ca să dea de înțeles că ea a plecat. De fapt, e chiar aici, sub podeaua beciului. N-a părăsit vie casa asta.“ În clipa aceea am dojenit-o pentru că spusese niște lucruri atât de urâte, dar recunosc că a doua zi în zori m-am strecurat în beci. Acolo însă, toate păreau la locul lor, nimic nu era deranjat, nu se făcuseră săpături, așa că m-am dus la Lily și i-am zis că se făcea de râs, dar ea a continuat să proclame cu încăpățănare că stăpânul o omorâse pe doamna. „Adu-ți aminte“, mi-a zis, „era speriată de moarte. Am auzit-o chiar eu spunându-i asta.“ „Tocmai aici greșești, fetițo“, i-am întors-o eu, „pentru că nu era nicidecum conașul. În ziua aceea, îndată după ce mi-ai povestit de întâmplare, m-am uitat pe geam și l-am văzut pe conașul coborând dealul cu crosele de golf după el, deci nu cu el stătea de vorbă conița în salon. Era altcineva.“

Cuvintele reverberară în sufrageria anostă și confortabilă.

– Era altcineva, șopti Giles.

Capitolul XV. O adresă

Royal Clarence era cel mai vechi hotel din oraș. Avea o fațadă împodobită cu arcade și atmosfera pe care o emana amintea de vremurile trecute. Încă se adresa familiilor care veneau să petreacă o lună la malul mării.

Domnișoara Narracott, care oficia marțial la recepție, era o persoană impozantă de patruzeci și șapte de ani, cu o coafură demodată.

Își mai pierdu din rigiditate în fața lui Giles, pe care ochiul ei versat îl recunoscuse imediat ca fiind unul „dintre ai noștri“. Iar Giles, care era bun de gură și putea fi extrem de convingător când dorea, îi depănă o poveste foarte credibilă. Făcuse un pariu cu soția lui referitor la șederea nașei acesteia la Royal Clarence în urmă cu optsprezece ani. Soția spusese că n-aveau să rezolve niciodată disputa, deoarece, cu siguranță, toate registrele vechi vor fi fost deja aruncate, însă el o contrazisese. Un hotel de prestigiu ca Royal Clarence își păstra neîndoiește arhivele. Probabil că existau și cele vechi de un secol.

– Nici chiar așa, domnule Reed. Însă păstrăm toate vechile cărți ale musafirilor, cum ne place să le spunem. Se pot găsi acolo nume foarte interesante. De pildă, Regele a stat aici o dată pe când era prinț de Wales, iar prințesa Adlemar de Holstein-Rotz venea în fiecare iarnă cu doamna ei de companie. Am găzduit și câțiva romancieri faimoși, precum și pe domnul Dovey, portretistul.

Giles răspunse în modul cuvenit, cu interes și respect, și în câteva minute i se aduse prețiosul volum aferent anului respectiv.

După ce i se arătară diverse nume ilustre, dădu paginile până la luna august.

Într-adevăr, datele pe care le căuta erau acolo.

Maiorul și doamna Setoun Erskine, Anstell Manor,

Daith, Northumberland, 27 iunie – 17 august.

– Aș putea să copiez aceste informații?

– Desigur, domnule Reed. Hârtie și cerneală – o, aveți deja un stilou. Vă rog să mă scuzați, dar trebuie să mă întorc la recepție.

Îl lăsă cu tomul în față, iar Giles se puse pe treabă.

Când se întoarse la Hillside, o găsi pe Gwenda în grădină, aplecată peste răzorul de flori de pe marginea cărării.

Tânăra se îndreptă de spate și-i aruncă o privire întrebătoare.

– Ai găsit ceva?

– Da, cred că asta trebuie să fie.

Gwenda citi încet:

– Anstell Manor, Daith, Northumberland. Da, Edith Pagett spunea de Northumberland. Mă întreb dacă încă mai locuiesc acolo.

– Trebuie să mergem și să verificăm.

– Da, trebuie să ne ducem până acolo. Dar când?

– Cât mai repede cu putință. Ce zici de mâine? O să luăm mașina. Așa o să mai vezi și tu o parte din Anglia.

– Și dacă au murit ori s-au mutat și acolo stă altcineva?

Giles ridică din umeri.

– Atunci ne întoarcem și mergem pe celelalte piste. I-am scris lui Kennedy, apropo, și l-am rugat să-mi trimită scrisorile pe care le-a expediat Helen după ce a plecat, dacă le mai are, precum și un specimen al scrisului ei.

– Mi-aș dori să putem lua legătura cu cealaltă servitoare, cu Lily, cea care i-a pus fundă lui Thomas.

– E ciudat că ți-ai amintit brusc de chestia asta.

– Nu-i așa? Îmi aduc aminte și de Tommy. Era negru cu pete albe și avea trei pisoiași adorabili.

– Poftim? Thomas?

– Ei, îl chema Thomas, dar până la urmă s-a dovedit că era Thomasina. Știi cum sunt pisicile. Însă Lily – ce s-o fi ales de ea? Edith Pagett pare s-o fi pierdut complet din vedere. Nu se trăgea din zonă și, după necazul de la St Catherine's, s-a angajat la Torquay. A scris o dată sau de două ori, dar asta a fost tot. Edith a auzit că se măritase, dar nu știa cu cine. Dacă am da de ea, am putea afla mult mai multe.

– Și de la Léonie, elvețianca.

– Poate, dar era străină și nu cred că și-a dat seama ce se petrecea. Știi, nu mi-o amintesc deloc. Nu, am sentimentul că Lily ne-ar fi mult mai utilă. Lily era cea isteată. M-am prins, Giles, hai să dăm un alt anunț, unul destinat ei, o chema Lily Abbott.

– Da, încuviință el. Am putea încerca asta. Iar mâine o luăm spre nord, să vedem ce putem afla despre cuplul Erskine.

Capitolul XVI. Băiatul mamei

– Jos, Henry, i se adresa doamna Fane prepelicarului astmatic ai cărui ochi înotau în lacrimi de poftă. Încă un biscuit, Miss Marple, cât mai sunt încă fierbinți?

– Vă mulțumesc. Sunt niște biscuiți delicioși, aveți o bucătăreasă excelentă.

– Într-adevăr, Louisa nu e rea. Cam uitucă, așa cum sunt toate. Și budincile ei au mereu același gust. Spuneți-mi, cum o duce Dorothy Yarde cu sciatica? Se chinuia ca o martiră. Probabil că i se trăgea de la nervi.

Miss Marple se grăbi să ofere detalii despre suferințele cunoștinței lor comune. Se gândi că avusese noroc: dintre numeroasele ei prietene și rubedenii răspândite prin toată Anglia, reușise să găsească o femeie care o știa pe doamna Fane și care îi scrisese acesteia, explicându-i că Miss Marple se afla la Dillmouth și că ar fi fost foarte drăguț din partea scumpei Eleanor s-o invite la ceai.

Eleanor Fane era o femeie înaltă, impunătoare, cu ochii de culoarea oțelului, părul alb ondulat și un ten alb cu obraji roz ca de bebeluș, care ascundeau faptul că nimic din firea ei nu avea suavitatea unui prunc.

Discutară despre maladiile reale sau imaginare ale lui Dorothy și apoi continuară cu sănătatea doamnei Marple, aerul din Dillmouth și starea generală proastă a tinerei generații.

– Acum, copiii nu mai sunt obligați să mănânce coaja de la pâine! se indignă doamna Fane. Lucrurile stăteau cu totul altfel pe vremea mea.

– Aveți mai mulți copii? se interesă Miss Marple.

– Trei. Cel mai mare, Gerald, este în Singapore, lucrează la Far East Bank. Robert e în armată, pufni doamna Fane. S-a însurat cu o catolică, spuse ea cu subînțeles. Știți ce înseamnă asta! Toți copiii lor au fost botezați în religia catolică. N-am idee ce-ar fi zis tatăl lui Robert. Soțul meu nu prea era dus pe la biserică. Acum primesc rareori vești de la Robert. Se opune unora dintre sfaturile pe care i le-am dat numai înspre binele lui. Cred în sinceritate și în exprimarea

propriilor gânduri. După părerea mea, căsătoria lui a fost o mare nenorocire. O fi pretinzând el că e fericit, bietul băiat, dar simt că n-are parte de mulțumire sufletească.

– Cel mai tânăr nu e însurat, din câte știu.

Doamna Fane se luminează la față.

– Nu, Walter locuiește cu mine. Are o constituție delicată – așa a fost din copilărie – și mereu a trebuit să mă îngrijesc de sănătatea lui. Îndată o să apară și el. Nu vă pot spune ce fiu atent și devotat poate să fie. Sunt realmente o femeie extrem de norocoasă că am un asemenea băiat.

– Și nu s-a gândit niciodată să se căsătorească?

– Întotdeauna spune că nu poate avea o relație cu vreo tânără din asta, modernă. Nu-i plac. El și cu mine avem atâtea în comun, încât mă tem că nu are o viață socială atât de intensă pe cât ar trebui. Seara îmi citește din Thackeray – și de obicei jucăm o partidă de pichet. Walter e un bărbat de casă.

– Ce frumos, comentă Miss Marple. A lucrat dintotdeauna la firmă? Cineva mi-a spus că un fiu de-al dumneavoastră era în Ceylon, plantator de ceai, dar poate că înțelegea greșit.

Doamna Fane se încruntă ușor. Îi oferă musafirei o prăjitură cu nuci și explică.

– Asta a fost pe când era foarte tânăr. Un impuls al juneții, orice băiat tânjește să vadă lumea largă. De fapt, vina o purta o fată. Fetele pot să le ia mințile atât de ușor!

– Sunt de acord. Nepotul meu, îmi aduc aminte...

Doamna Fane continuă, ignorându-l pe nepotul lui Miss Marple. Odată ce se pornise la istorisiri, se bucura de posibilitatea de a sporovăi cu această prietenă simpatcă a scumpei Dorothy.

– O fată cum nu se poate mai nepotrivită, așa cum pare să se întâmple de fiecare dată. A, nu mă refer la o actriță sau ceva de genul acesta. Era sora doctorului de aici – parcă i-ar fi fost fiică, era mult mai tânără decât el, iar bietul om nu avea habar cum s-o crească. Bărbații sunt atât de neajutorați! A făcut tot ce i-a trecut

prin cap, s-a încurcat la început cu un tânăr de birou, un simplu funcționar care avea și un caracter foarte nesatisfăcător. Au trebuit să se descotorosească de el pentru divulgarea repetată de informații confidențiale. Oricum, fata asta, Helen Kennedy, era, se spunea, foarte drăguță. Eu nu aveam această părere, întotdeauna mi s-a părut că își vopsea părul. Dar Walter, sărăcuțul, s-a îndrăgostit de ea până peste urechi. Cum ziceam, era o alegere foarte nepotrivită, nu avea nici bani, nici perspective, și nu era genul de fată pe care să ți-o dorești ca noră. Totuși, ce poate să facă o mamă? Walter a cerut-o de soție și ea l-a refuzat, iar după aceea i-a venit ideea prostească de a se duce în India să devină plantator de ceai. Soțul meu mi-a zis: „Lasă-l să plece“, deși, bineînțeles, era foarte dezamăgit. Abia aștepta să-l aibă pe Walter alături de el în firmă, iar Walter își luase toate examenele de barou. Dar n-aveam ce să facem. Când te gândești ce ravagii pot să provoace tinerele astea!

– A, știi. Nepotul meu...

Încă o dată, doamna Fane refuză să-l ia în seamă pe nepotul lui Miss Marple.

– Așadar, băiețelul meu s-a dus în Assam, sau poate în Bangalore, chiar nu-mi aduc aminte după atâția ani. Am fost teribil de supărată, întrucât știam că sănătatea îi era șubredă. Nu era acolo decât de un an – descurcându-se foarte bine, căci Walter face totul foarte bine –, când, vă vine să credeți?, nerușinata asta s-a răzgândit și i-a scris că, până la urmă, voia să se mărite cu el.

– Doamne, Doamne! Miss Marple clătină din cap.

– Și-a strâns trusoul, și-a rezervat biletul de vapor – și care credeți că i-a fost următoarea mișcare?

– Nu-mi pot imagina.

Miss Marple se aplecă în față cu atenția concentrată la maximum.

– A avut o legătură amoroasă cu un bărbat însurat, poftim! Pe vapor, de cum a plecat. Un bărbat însurat și cu trei copii, mi se pare. Oricum, Walter era pe chei s-o întâmpine și primul lucru pe care l-a făcut ea a fost să-i spună că, de fapt, nu se putea mărita cu el. Unde s-a mai pomenit așa o netrebnicie?

– Într-adevăr. Cred că a distrus complet încrederea băiatului dumneavoastră în firea omenească.

– Măcar ar fi trebuit să priceapă, în sfârșit, cum era în realitate femeia asta. Dar uite că soiul ăsta scapă basma curată din orice împrejurare.

– Adică, șovăi Miss Marple, nu l-a ofensat gestul ei? Unii bărbați ar fi fost în culmea mâniei.

– Walter a dovedit întotdeauna o minunată stăpânire de sine. Oricât de supărat și de nervos ar fi, nu o arată niciodată.

Miss Marple o privi meditativ. Ezitant, încercă apa cu degetul.

– Asta, pentru că mâhnirea se ascunde în străfundurile sufletului, nu-i așa? Uneori, copiii pot să ne lase fără grai. Vedem o izbucnire bruscă la un copil despre care s-ar fi zis că nu-i pasă defel. O fire sensibilă care nu se poate exprima decât atunci când este împinsă dincolo de limita suportabilului.

– Este foarte interesant că spuneți asta. Îmi amintesc foarte bine. Gerald și Robert aveau firi năvalnice, erau întotdeauna gata să se lupte. Desigur, e ceva normal pentru niște băieți sănătoși.

– Absolut normal.

– Iar scumpul de Walter, mereu atât de liniștit și de răbdător! Într-o bună zi însă, Robert i-a luat aeromodelul – îl construise singur, muncind zile în șir, cu atâta răbdare și pricepere – și, fiind un băiat foarte brav și mărinimos, dar neatent, i l-a zdrobit. Când am intrat în camera unde-și făceau lecțiile, Robert era căzut la pământ, iar Walter îl lovea cu vâtraiul. Îl bătuse rău – și a trebuit să mă opintesc din răspuțeri pentru a-l trage pe Walter de acolo. Repeta fără contenire: „A făcut-o intenționat. A făcut-o intenționat. O să-l omor.“ Vă mărturisesc că m-a înspăimântat. Băieții au trăiri atât de intense, nu vi se pare?

– Ba da, răspunse Miss Marple cu un aer gânditor. Reveni la subiectul de dinainte. Așadar, logodna a fost ruptă definitiv. Ce s-a întâmplat cu fata?

– A revenit acasă. A mai avut o aventură și pe drumul de întoarcere, dar de data asta s-a măritat cu respectivul. Un văduv cu un copil. Un bărbat care tocmai și-a pierdut soția e întotdeauna o țintă ușoară, bietul om e atât de neajutorat! S-au căsătorit și s-au stabilit aici, într-o casă din cealaltă parte a orașului, St Catherine's, lângă spital. N-a durat, evident, l-a părăsit după nici un an. A fugit cu unul.

– Ei, poftim! se minună Miss Marple. Ce noroc a avut băiatul dumneavoastră că a scăpat!

– Asta îi spun mereu.

– Și a renunțat la plantația de ceai pentru că sănătatea nu-i îngăduia să continue?

Sprânceană doamnei Fane se cobori în semn de încruntare.

– Viața nu l-a prea răsfățat. S-a întors acasă la vreo șase luni după ce a venit fata.

– Trebuie să fi fost destul de neplăcut, speculă Miss Marple. Dacă tânăra locuia aici, în același oraș...

– Walter s-a comportat minunat, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Ar fi trebuit să mă gândesc, și am și spus-o atunci, că ar fi fost recomandabil să nu se mai vadă deloc. La urma urmei, orice întâlnire nu putea fi decât stânjenitoare pentru amândoi. Dar Walter a insistat să se poarte prietenos, după cum îi era obiceiul. Obişnuia să-i viziteze acasă în modul cel mai familiar cu putință și să se joace cu copilul. De altfel, e destul de curios, dar fata s-a întors aici. Acum e adultă, are un soț. A venit deunăzi la biroul lui Walter să-și facă testamentul. Reed, așa o cheamă după căsătorie. Reed.

– Domnul și doamna Reed! Îi cunosc. Un cuplu atât de drăguț și de modest! Ce interesant că acum... și deci ea este fiica...

– Fiica primei soții, care a murit în India. Săracul maior – i-am uitat numele, Hallway sau așa ceva – a fost dat peste cap când l-a părăsit obraznicătura aceea. E de neînțeles cum de femeile cele mai rele atrag întotdeauna bărbații cei mai buni!

– Și tânărul cu care a fost încurcată la început? Parcă spuneți că era funcționar la biroul fiului dumneavoastră. Ce s-a întâmplat cu el?

– S-a descurcat foarte bine. Are o mulțime de autocare pentru turiști. Daffodil Coaches. Afflick's Daffodil Coaches. Vopsite într-un galben aprins. Suntem înconjurați de o lume tare vulgară!

– Afflick? repetă Miss Marple.

– Jackie Afflick. Un tip antipatic, foarte insistent. Îmi închipui că e mereu hotărât să parvină. Probabil că de asta s-a combinat și cu Helen Kennedy. Fată de doctor și tot tacâmul – s-a gândit că avea să-și îmbunătățească poziția socială.

– Iar această Helen nu s-a mai întors niciodată la Dillmouth?

– Nu. Bine c-am scăpat de ea. Probabil că și-a distrus complet viața. Mi-a părut rău pentru doctorul Kennedy. Nu era vina lui. A doua nevastă a lui taică-său era flușturistică, mult mai tânără decât el. Helen i-a moștenit temperamentul nestatornic, presupun. M-am gândit întotdeauna...

Doamna Fane se întrerupse.

– Iată-l pe Walter.

Urechea maternă distinsese anumite sunete bine-cunoscute venind dinspre hol. Ușa se deschise și Walter Fane intră în salon.

– Dragul meu, ți-o prezint pe Miss Marple. Sună, te rog, să ne aducă niște ceai.

– Nu te deranja, mamă. Am băut deja o ceașcă.

– Sigur că o să bem niște ceai proaspăt făcut – și biscuiți, Beatrice, i se adresă ea menajerei care apăruse să ia ceainicul.

– Îndată, doamnă.

Cu un zâmbet lent și plăcut, Walter Fane spuse:

– Mă tem că mama mă cam răsfăță.

Miss Marple îl studie în timp ce-i răspundea politicos.

Părea blând și liniștit, ușor timid, cu aerul că-și cerea mereu scuze. De o banalitate desăvârșită. O personalitate ștersă. Tipul de tânăr devotat pe care femeile îl ignoră, măritându-se cu el numai pentru că bărbatul iubit nu le întoarce afecțiunea. Walter, cel care este întotdeauna disponibil. Bietul Walter, băiețelul mamei... Micuțul Walter Fane care își atacase fratele mai mare cu un vâtrai și încercase să-l ucidă...

Miss Marple căzu pe gânduri.

Capitolul XVII. Richard Erskine

I

Anstell Manor avea un aspect sumbru. Era o casă albă situată pe fundalul unor dealuri întunecate. O alee șerpuitoare traversa tufișurile încâlcite.

– De ce am venit? o întrebă Giles pe Gwenda. Ce le putem spune?

– Am stabilit deja.

– Da, până la un punct. Noroc că îl avem pe cumnatul mătușii surorii verișoarei lui Miss Marple, sau ce-o fi, care locuiește prin preajmă, dar nu prea se obișnuiește ca într-o vizită de curtoazie să-ți chestionezi gazda despre amorurile trecute.

– Și încă după atâta vreme! Poate că nici nu-și mai amintește de ea.

– Chiar așa. Și poate că nici n-a fost vreodată o poveste de dragoste.

– Iubitule, crezi că ne facem de râs în cel mai dezastruos mod cu putință?

– Nu știu. Uneori cred că da. Nu văd de ce ne preocupă toate lucrurile astea. Ce mai contează acum?

– La atâția ani după... Da, știu. Miss Marple și doctorul Kennedy ne-au spus, amândoi, să nu răscolim trecutul. De ce nu-i ascultăm, Giles? Ce ne împinge să continuăm? Oare să fie vorba de ea?

– Ea?

– Helen. Oare de asta îmi aduc aminte? Oare memoria mea de copil este singura ei legătură cu viața, cu adevărul? Nu cumva Helen mă folosește – și pe tine – pentru ca adevărul să iasă la iveală?

- Adică, din cauză că a suferit o moarte violentă...
- Da. Se spune, în cărți, că uneori ei nu-și pot găsi odihna.
- Cred că ești o mare visătoare, Gwenda.
- Poate că da. Oricum, putem alege. Este doar o vizită de curtoazie. Nu trebuie neapărat s-o transformăm în ceva mai mult, decât dacă vrem.

Giles clătină din cap.

- O să continuăm. Nu ne putem abține.
- Ai perfectă dreptate. Cu toate astea, dragule, sunt cam speriată.

II

- Căutați o casă, așadar? spuse maiorul Erskine.

Întinse spre Gwenda un platou cu sendvișuri. Ea luă unul, privindu-și atent gazda. Richard Erskine era un bărbat nu prea înalt, la vreun metru și șaptezeci și cinci de centimetri. Avea părul sur și ochii obosiți, gânditori. Vocea îi era joasă și plăcută, cu o ușoară trăgănare a cuvintelor. Nu avea nimic remarcabil, totuși, constată Gwenda, era deosebit de atrăgător. Nu era nici pe departe la fel de arătos ca Walter Fane, dar, în timp ce majoritatea femeilor nici nu l-ar fi băgat în seamă pe acesta, Erskine le-ar fi atras atenția cu siguranță. Fane era anost. Erskine, în pofida firii calme, avea personalitate. Vorbea despre lucruri obișnuite într-un mod obișnuit, dar era ceva – acel ceva pe care femeile îl recunosc rapid și la care reacționează într-un stil pur femeiesc. Aproape inconștient, Gwenda își aranjă fusta, își îndreptă o buclă rebelă, se asigură că rujul era în ordine. Cu certitudine, în urmă cu optsprezece ani, Helen Kennedy s-ar fi putut îndrăgosti cu ușurință de bărbatul acela.

Își dădu seama că soția lui n-o scăpa din ochi și, involuntar, roși. Doamna Erskine stătea de vorbă cu Giles, dar simultan o urmărea pe Gwenda, iar privirea ei era deopotrivă cercetătoare și suspicioasă. Janet Erskine era o femeie înaltă, cu

vocea profundă, aproape bărbătească. Avea o constituție athletică și purta un costum de tweed bine croit, cu buzunare mari. Arăta mai în vârstă decât soțul ei, însă, decise Gwenda, probabil că nu era. Fața îi trăda firea aprigă. O femeie nefericită și lăcomă, se gândi musafira.

„Presupun că-i face viața foarte amară“, își zise ea.

Cu glas tare, continuă conversația.

– Căutarea unei case este o activitate absolut descurajantă. Descrierile agenților imobiliari sunt de fiecare dată încântătoare, iar când ajungi la locul cu pricina, e de-a dreptul îngrozitor.

– Intenționați să vă stabiliți în zonă?

– Păi, este una dintre variantele pe care le avem în vedere. Mai ales că se află atât de aproape de Zidul lui Hadrian. Giles a fost întotdeauna fascinat de Zidul lui Hadrian. Presupun că vi se pare ciudat, dar aproape orice loc din Anglia ne convine în aceeași măsură. Eu sunt de fel din Noua Zeelandă și nu am pe nimeni aici, iar Giles s-a perindat în vacanțe pe la diferite mătuși, astfel că nici el nu are niște legături aparte. Singurul lucru pe care nu ni-l dorim este să fim prea aproape de Londra. Vrem să stăm cu adevărat la țară.

Erskine zâmbi.

– Fără îndoială, pe aici veți găsi autentică viață de țară. Locul e complet izolat. Vecinii sunt puțini, iar distanțele dintre case sunt mari.

Gwenda identifică o notă de tristețe în vocea lui plăcută. Avu dintr-odată viziunea unei vieți singuratice, a zilelor scurte și întunecoase de iarnă, când vântul șuiera prin hornuri, perdelele erau trase, iar el stătea închis – închis cu acea femeie, cu ochii ei lacomi și nefericiți –, departe de puținii vecini.

Viziunea se risipi. Era din nou vară, ușile deschise dădeau spre grădină, parfumul trandafirilor și sunetele verii se revărsau înăuntru.

– E o casă veche, nu-i așa? spuse ea.

Erskine încuviință.

– De pe vremea Reginei Anne. Familia mea locuiește aici de aproape trei sute de ani.

– E splendidă, trebuie să fiți foarte mândru de ea.

– Acum e destul de părăginită. Impozitele enorme ne împiedică s-o întreținem așa cum se cuvine. Dar acum, că odraslele sunt mari, pe picioarele lor, cea mai grea perioadă a trecut.

– Câți copii aveți?

– Doi băieți. Unul e în armată, iar celălalt tocmai a absolvit la Oxford. O să lucreze pentru o editură.

Privirea lui se îndreaptă spre polița căminului, iar Gwenda i-o urmărește. Acolo se afla o fotografie reprezentând doi băieți cam de optsprezece și nouăsprezece ani, făcută probabil cu ceva timp în urmă. Expresia de pe chipul lui Erskine vădea mândrie și afecțiune.

– Sunt băieți buni, murmură el, și asta, nu c-o zic eu.

– Par extraordinar de drăguți, observă Gwenda.

– Într-adevăr. Mă gândesc că merită. Adică merită să te sacrifici pentru copii, adăugă el, ca răspuns la privirea ei întrebătoare.

– Presupun că de multe ori trebuie să renunți la o sumedenie de lucruri.

– La lucruri importante, așa e...

Din nou sesiză o undă de mâhnire, însă doamna Erskine interveni cu vocea sa joasă și autoritară:

– Și chiar căutați o casă în această parte a lumii? Mă tem că nu știu nimic convenabil pe aici.

„Și nici nu mi-ai spune dacă ai ști“, se gândi Gwenda cu răutate. „Nebuna asta e geloasă, geloasă pentru că stau de vorbă cu bărbatul ei și pentru că sunt tânără și atrăgătoare!“

– Depinde cât de mare vă e graba, spuse Erskine.

– Nu e nici un zor, replică Giles vesel. Vrem să fim siguri că vom găsi ceva care să ne placă din tot sufletul. Deocamdată avem o casă la Dillmouth, pe coasta de sud.

Maiorul Erskine se îndepărtă de masa de ceai și se duse să ia o cutie de țigări de lângă fereastră.

– Dillmouth, rosti doamna Erskine cu o voce inexpressivă. Privea fix ceafa soțului ei.

– Un orașel simpatic, remarcă Giles. Îl cunoașteți?

După un moment de tăcere, doamna Erskine i se adresă cu aceeași voce searbădă:

– Am petrecut acolo câteva săptămâni într-o vară, acum mulți, mulți ani. Nu ne-a plăcut, era prea odihnitor.

– Aveți dreptate, așa ni se pare și nouă, o susținu Gwenda. Eu și Giles preferăm aerul mai tare.

Erskine se întoarse cu țigările. Îi oferă cutia Gwendei.

– Aici o să vi se pară destul de întăritor. În glas avea o notă de înverșunare.

Gwenda se uită la el în timp ce-i aprindea țigara.

– Vă amintiți cât de cât de Dillmouth? întrebă ea fără ocolișuri.

Buzele lui se strânseseră în ceea ce ei i se păru a fi un spasm de durere. Răspunse cu o voce detașată:

– Foarte bine. Am stat... să mă gândesc, da, la Royal George. Nu, la hotelul Royal Clarence.

– Da, e acela superb, de modă veche. Casa noastră e situată în apropiere. Numele actual este Hillside, dar înainte era St... St Mary's, Giles?

– St Catherine's.

De data aceasta, nu mai era nici o posibilitate de confuzie. Erskine se răsuci brusc, iar ceașca doamnei Erskine zăngăni pe farfurioară.

– Poate că doriți să vizitați grădina, spuse ea tăios.

– Desigur, vă rog!

Ieșiră pe ușile vitrate. Grădina era bine întreținută, cu multe soiuri de plante și o alee pavată bordată de flori. De îngrijirea ei se ocupa în principal maiorul Erskine, conchise Gwenda. Pe măsură ce-i vorbea despre trandafiri și plantele erbacee, fața lui tristă și întunecată se luminează. În mod clar, grădinăritul îl entuziasma.

Când, în cele din urmă, își luară rămas-bun și urcară în mașină, Giles se interesă șovăitor:

– I-ai... i-ai dat drumul?

Gwenda încuviință din cap.

– La al doilea pâlc de nemțisor. Își privi degetul și roti verigheta cu un aer absent.

– Și dacă nu-l mai găsești niciodată?

– Ei, doar nu e adevăratul meu inel de logodnă. N-aș risca asta.

– Mă bucur s-o aud.

– Sunt foarte sentimentală când vine vorba de inelul acela. Îți aduci aminte ce mi-ai zis când mi l-ai pus pe deget? Un smarald verde pentru că sunt o pisicuță uimitoare cu ochii verzi.

– Îndrăznesc să spun, rosti Giles imperturbabil, că modul aparte în care ne alintăm noi i-ar suna ciudat unei persoane din generația lui Miss Marple.

– Mă întreb ce face acum, scumpa de ea. Oare stă la soare pe faleză?

– Pune ceva la cale, dacă o cunosc bine! Își vâă nasul aici, trage cu urechea dincolo sau pune întrebări aparent nevinovate. Sper ca la un moment dat să nu

pună prea multe.

– E un lucru absolut firesc pentru o doamnă în vârstă. Nu sare în ochi ca atunci când am face-o noi.

Chipul lui Giles redeveni sobru.

– De asta nu-mi place... Se întrerupse. Ce mă deranjează e faptul că te implici tu. Nu suport gândul că eu stau acasă și te trimit să faci toate treburile grele.

Gwenda își plimbă un deget pe obrazul lui.

– Știu, iubitoare, știu. Dar trebuie să recunoști că e complicat. E o impertinență să-l interoghezi pe un bărbat despre amorurile lui din trecut, însă e genul de impertinență care i se iartă unei femei, dacă e deșteaptă. Și am de gând să fiu deșteaptă.

– Știu că ești deșteaptă. Dar dacă Erskine e individul pe care-l căutăm...

– Nu cred că el e, șopti Gwenda meditativ.

– Vrei să spui că suntem pe o pistă greșită?

– Nu întru totul. Cred că a fost îndrăgostit de Helen. Însă este cumsecade, Giles, extraordinar de cumsecade. Nu e defel tipul strangulatorului.

– Nu ai o experiență prea mare în ceea ce-i privește pe strangulatori, nu-i așa?

– Nu. Dar am intuiție feminină.

– Trebuie să observ că exact asta spun adesea și victimele strangulatorilor. Nu, Gwenda, lăsând gluma la o parte, te rog să fii foarte atentă.

– Sigur! îmi pare atât de rău pentru bietul om – ce scorpie de nevestă poate să aibă! Pun pariu că duce o viață mizerabilă.

– E o femeie ciudată. Parcă ar fi primejdioasă, nu știu de ce.

– E sinistă, într-adevăr. Ai văzut cum mă supraveghea permanent?

– Sper că planul o să meargă bine.

III

Planul a fost pus în aplicare a doua zi dimineată.

Giles, simțindu-se, după cum s-a exprimat, ca un detectiv dubios ocupându-se de un proces de divorț, se postă într-un loc de unde putea vedea poarta de intrare de la Anstell Manor. Pe la unsprezece și jumătate îi raportă Gwendei că totul se derulase perfect. Doamna Erskine plecase într-un mic Austin, îndreptându-se în mod evident spre târgul aflat la cinci kilometri distanță. Terenul era liber.

Gwenda conduse mașina până la intrare și sună. Ceru cu doamna Erskine și i se spuse că era plecată, astfel că întrebă de maiorul Erskine. Acesta era în grădină, lucra la un strat de flori. Se îndreptă de spate când o văzu apropiindu-se.

– Îmi pare rău că vă deranjez, dar cred că ieri mi-am pierdut inelul pe aici pe undeva. Știu că-l aveam când am ieșit afară, după ceai. E destul de larg, dar m-ar întrista enorm să nu-l mai găsesc, pentru că e inelul meu de logodnă.

Căutarea începu imediat. Gwenda refăcu traseul din ajun, încercă să-și amintească unde se oprise și ce flori atinsese. În scurt timp, strălucirea bijuteriei să zări lângă o tufă mare de nemțisor. Bucuria fetei era fără margini.

– Și acum vă pot oferi ceva de băut, doamnă Reed? O bere? Un pahar de sherry? Sau preferați o cafea, ori altceva?

– Nu, vă rog, nimic. Doar o țigară, mulțumesc.

Se așeză pe o bancă, iar Erskine i se alătură.

Timp de câteva minute fumară în tăcere. Inima Gwendei bătea de să-i sară din piept. Nu avea alternativă, trebuia să se arunce cu capul înainte.

– Aș vrea să vă întreb ceva. Poate că o să vi se pară o dovadă de impertinență crasă, însă trebuie neapărat să aflu, iar dumneavoastră sunteți probabil singura persoană care m-ar putea lămuri. Cred că ați fost îndrăgostit de mama mea vitregă.

Se întoarse spre ea cu o expresie uluită.

– De mama dumneavoastră vitregă?

– Da. Helen Kennedy. Helen Halliday, cum a chemat-o după căsătorie.

– Înțeleg.

Bărbatul de lângă ea tăcu. Privirea îi rătăcea pe pajiștea însorită fără să vadă nimic. Țigara dintre degete arse până la capăt. Așa liniștit cum era, Gwenda îi simți încordarea prin brațul care îl atingea pe al ei.

De parcă ar fi răspuns unei întrebări pe care și-o adresase singur, Erskine rosti:

– Scrisorile, presupun.

Gwenda nu zise nimic.

– Nu i-am scris multe, două, poate trei. Mi-a spus că le distrusese, dar femeile nu distrug niciodată scrisorile, nu-i așa? Și astfel au ajuns în mâinile dumneavoastră. Și vreți să știți.

– Vreau să aflu mai multe despre ea. Am iubit-o mult, chiar dacă eram atât de mică atunci când a plecat.

– A plecat?

– Nu știți?

Ochii lui, candizi și surprinși, îi întâlneau pe ai ei.

– N-am primit nici o veste de la ea de când... din vara aceea petrecută la Dillmouth.

– Deci nu știți unde este acum?

– De unde să știu? Au trecut ani, ani mulți. Am tras linie. Totul s-a uitat.

– S-a uitat?

Zâmbi cu amărăciune.

– Nu, poate că n-am uitat. Sunteți foarte pătrunzătoare, doamnă Reed. Dar povestiți-mi despre ea. N-a murit, nu?

Un vânticel răcoros se ivi din senin, le răcori gâturile și trecu.

– Nu știu dacă a murit sau nu. Nu cunosc nimic despre ea. Mă gândeam că dumneavoastră ați putea ști ceva. Continuă după gestul lui de negație: Vedeți dumneavoastră, a plecat din Dillmouth chiar în acea vară. Pe nepusă masă, într-o seară. Fără să anunțe pe nimeni. Și nu s-a întors niciodată.

– Și credeți că eu aș fi putut să am vești de la ea?

– Da.

Maiorul clătină din cap.

– Nu. Nici un cuvânt. Dar fratele ei, doctorul, locuiește la Dillmouth. El trebuie să știe. Sau a murit și el?

– Nu, trăiește. Însă n-are nici el nici o idee. Toată lumea a crezut că a plecat, că a fugit cu cineva.

Își întoarse capul pentru a o privi mai bine. În ochi i se citea o mâhnire profundă.

– Au crezut că a fugit cu mine?

– Păi, era o posibilitate.

– Era o posibilitate? N-aș crede. N-a fost niciodată. Sau am fost niște proști, niște proști care au renunțat cu bună știință la șansa lor de fericire? Gwenda nu spuse nimic. Din nou, Erskine întoarse capul și se uită la ea. Poate că ar trebui să auziți toată povestea. Nu e mare lucru de aflat, dar n-aș vrea s-o judecați greșit pe Helen. Ne-am cunoscut pe vapor, în drum spre India. Un băiat de-al meu se îmbolnăvise, iar soția trebuise să aștepte cursa următoare. Helen se ducea să se mărite cu un silvicultor, sau așa ceva. Nu-l iubea. Era doar un vechi prieten, amabil și de treabă, și ea voia să plece de acasă, unde nu era fericită. Ne-am îndrăgostit unul de altul. Făcu o pauză. Sună foarte plat. Dar n-a fost, vreau să subliniez, doar obișnuita aventură de pe vapor. Era ceva foarte serios. Amândoi am fost zguduiți. Însă nu se putea face nimic. Nu-i puteam lăsa baltă pe Janet și pe copii. Și Helen gândea la fel. Dacă ar fi fost numai Janet... Dar erau și băieții.

Nu aveam nici o speranță. Ne-am înțeles să ne luăm adio și să încercăm să uităm. Râse, dar era un râset melancolic. Să uit? N-am uitat niciodată, nici măcar o clipă. Viața mea a fost un adevărat iad. Nu mă puteam opri să nu mă gândesc la Helen... Până la urmă, nu s-a măritat cu individul acela. În ultimul moment, și-a dat seama că nu putea. S-a întors în Anglia și pe drum l-a întâlnit pe celălalt bărbat, tatăl dumneavoastră, presupun. Mi-a scris după câteva luni, spunându-mi ce făcuse. Era foarte nefericit după pierderea soției, îmi povestea Helen, și avea și un copil. Ea s-a gândit că-i putea aduce o bucurie în viață și că acesta era cel mai bun lucru de făcut. Îmi scria de la Dillmouth. După vreo opt luni, tatăl meu a murit și am venit înapoi. Am solicitat trecerea în rezervă și ne-am întors în Anglia. Voiam o vacanță de câteva săptămâni înainte de a ne instala aici. Soția mea a sugerat să mergem la Dillmouth. O prietenă îi spusese că e un orașel plăcut și liniștit. Evident, nu știa de Helen. Vă puteți imagina ispita? Aveam șansa s-o revăd, să văd cum arăta bărbatul cu care se căsătorise. După un moment de tăcere, Erskine urmă: Ne-am cazat la Royal Clarence. A fost o greșeală. Revederea lui Helen a însemnat un chin. Părea destul de fericită, în general – nu știam dacă încă îi mai păsa de mine. Poate că trecuse peste relația noastră. Cred că soția mea a intrat la bănuieli. Este o femeie foarte geloasă, așa a fost întotdeauna. Adăugă brusc: Asta e tot. Am plecat din Dillmouth...

– Pe 17 august, completă Gwenda.

– Acea a fost data? Probabil. Nu-mi amintesc cu precizie.

– Era o zi de sâmbătă.

– Da, aveți dreptate. Țin minte că Janet a zis că traficul ar fi putut să fie aglomerat înspre nord, însă nu cred că a fost.

– Vă rog să încercați să vă aduceți aminte, domnule maior. Când ați văzut-o pentru ultima oară pe mama mea vitregă, pe Helen?

El îi adresă un zâmbet blând și epuizat.

– Nu trebuie să fac eforturi prea mari. Am văzut-o în seara din ajunul plecării. Pe plajă. Mă dusesem într-acolo după cină – și am dat de ea. Nu mai era nimeni prin preajmă. Am condus-o până la ea acasă. Am străbătut grădina...

– La ce oră?

– Nu știu... Pe la nouă, presupun.

– Și v-ați luat adio?

– Și ne-am luat adio. Râse din nou. O, nu genul de adio la care vă gândiți. A fost ceva foarte brusc și concis. Helen mi-a spus: „Acum te rog să pleci. Du-te repede, n-aș vrea...” Atunci s-a oprit, iar eu, eu am plecat.

– La hotel?

– Da, în cele din urmă. Întâi am făcut o plimbare lungă, am ieșit din oraș.

– E greu cu datele, mai ales după atâția ani. Dar cred că aceea a fost noaptea în care a plecat – și nu s-a mai întors niciodată.

– Înțeleg. Și, cum eu și soția mea am plecat a doua zi, oamenii au lansat bârfa că Helen fugise cu mine. Au niște minți încântătoare.

– Deci n-a fugit cu dumneavoastră? zise Gwenda fără menajamente.

– Doamne ferește, nu, niciodată nu s-a pus problema.

– Atunci de ce credeți că a plecat?

Erskine se încruntă. Atitudinea i se schimbase, acum era interesat.

– Pricep. Țsta e un impas. N-a lăsat nicio... ăăă... explicație?

Gwenda stătu în cumpănă câteva clipe, după care își dezvălui propria opinie.

– Nu cred că a lăsat vreun bilet. Sunteți de părere că a fugit cu altcineva?

– Nu, sigur că nu.

– Păreți destul de convins.

– Sunt convins.

– Atunci de ce a fugit?

– Dacă a făcut-o, și încă într-o manieră atât de neașteptată, nu mă pot gândi decât

la un motiv. Fugea de mine.

– De dumneavoastră?

– Da. Poate se temea că aveam să încerc s-o mai văd, că aveam să-i fac viața amară. Probabil își dăduse seama că încă eram nebun după ea. Da, asta trebuie să fi fost.

– Așa nu se explică de ce nu s-a mai întors. Spuneți-mi, v-a spus vreodată ceva despre tata? Că era îngrijorată în privința lui? Sau că se temea de el? Orice de genul acesta?

– Să se teamă de el? De ce? A, înțeleg, credeți că ar fi fost gelos. Era un tip gelos?

– Nu știu. A murit când eram mică.

– Aha. Nu, privind în urmă, a părut întotdeauna o persoană normală și agreabilă. Ținea mult la Helen, era mândru de ea – nu știu ce să mai spun. Nu, eu eram cel gelos pe el.

– Vi s-au părut destul de fericiți împreună?

– Da. Mă bucura – și, în același timp, mă durea să-i văd în cuplu. Nu, Helen nu mi-a vorbit niciodată despre el. Așa cum v-am spus, rareori eram singuri, niciodată n-am putut să ne facem confidențe. Dar acum, că ați pomenit despre asta, îmi aduc aminte că Helen era îngrijorată.

– Îngrijorată?

– Da, m-am gândit că din cauza soției mele... Se opri brusc. Dar era mai mult decât atât.

Din nou îi aruncă Gwendei o privire pătrunzătoare.

– Se temea de soțul ei? Era gelos pe alți bărbați din anturajul lor?

– Dumneavoastră înclinați să credeți că nu.

– Gelozia e un lucru foarte ciudat. Uneori se poate ascunde atât de bine, încât să

n-o poți sesiza. Maiorul fu scuturat de un fior. Dar poate fi înspăimântătoare, cu adevărat înspăimântătoare.

– Un alt lucru pe care aş vrea să-l ştiu... Gwenda se întrerupse.

Pe alee înainta o maşină. Maiorul Erskine constată:

– A, soţia mea s-a întors de la cumpărături.

Într-o clipită, deveni o persoană complet diferită. Tonul său era lejer, dar distant, faţa, lipsită de orice expresie. O tremură uşoară îi trăda nervozitatea.

Doamna Erskine se ivi de după colţul casei.

Soţul ei îi ieşi în întâmpinare.

– Doamna Reed şi-a pierdut inelul ieri în grădină.

– Într-adevăr? replică tăios doamna Erskine.

– Bună dimineaţa, o salută Gwenda. Aşa e, din fericire, l-am găsit.

– Aţi avut mare noroc.

– E drept. Ar fi fost mare păcat să-l pierd. Păi, eu trebuie să plec.

Doamna Erskine nu spuse nimic. Maiorul Erskine se oferă:

– Vă conduc până la maşină.

O urmă pe Gwenda pe terasă. Vocea soţiei răsună cu asprime:

– Richard! Dacă doamna Reed poate să te scuze, ai un apel foarte important...

Gwenda spuse în grabă:

– O, nu e nici o problemă. Vă rog să nu vă deranjaţi.

Zori paşii de-a lungul terasei şi apoi, ocolind casa, până pe alee.

Apoi se opri. Doamna Erskine parcase în aşa fel încât Gwenda se îndoia că şi-ar

fi putut scoate mașina. Ezită, după care se întoarce către terasă.

În dreptul ușilor vitrate rămase împietrită. Vocea doamnei Erskine, profundă și rezonantă, se auzea perfect.

– Nu-mi pasă ce spui. Ai plănuit totul, ai făcut aranjamentul ieri. Te-ai vorbit cu fata aia să vină aici cât eram eu la Daith. Întotdeauna faci la fel, cu orice fată drăguță. Nu suport așa ceva, te avertizez. Nu suport.

Glasul lui Erskine era domol, aproape disperat.

– Uneori, Janet, chiar cred că ești nebună.

– Nu eu sunt cea nebună. Tu ești! Nu poți lăsa femeile în pace.

– Știi că nu e adevărat, Janet.

– Ba este adevărat! Chiar și atunci, demult, în locul de unde vine fata asta, la Dillmouth. Îndrăznești să-mi spui că nu erai îndrăgostit de muierea aia cu părul galben, Halliday?

– Chiar nu uiți nimic? De ce trebuie să mă pisezi mereu cu chestia asta? Pur și simplu, te ațâți singură și...

– Tu ești de vină! Mi-ai frânt inima... Nu mai suport, îți spun! Nu mai suport! Să plănuiești întâlniri! Să-ți bați joc de mine pe la spate! Nu-ți pasă de mine, niciodată nu ți-a pasat. O să mă omor! O să mă arunc de pe o stâncă. Așa mi-aș dori să mor...

– Janet! Janet, pentru numele lui Dumnezeu...

Vocea profundă lăsase loc unor hohote pătimase de plâns ce răsunau prin aerul vărat.

Pe vârful picioarelor, Gwenda se îndreaptă iarăși spre aleea din față. Reflectă un moment, apoi sună la ușă.

– Mă întreb dacă e posibil ca mașina aceasta să fie... ăăă... mutată. Nu cred că pot ieși.

Servitoarea intră în casă. După câteva clipe, un bărbat veni dinspre ceea ce fusese odată padocul. O salută cu degetul la șapcă, urcă în Austin și-l conduse până în curte. Gwenda porni în trombă spre hotelul unde o aștepta Giles.

– Ai stat mult, o întâmpină el. Ai obținut ceva?

– Da. Acum știu toată povestea. E destul de emoționantă. Era cumplit de îndrăgostit de Helen.

Îi povesti evenimentele din cursul dimineții.

– Chiar cred, încheie ea, că doamna Erskine e cam nebună. Părea că o luase razna. Acum înțeleg la ce se referea el când vorbea de gelozie. Trebuie să fie groaznic să fii în postura asta. Oricum, în prezent știm că nu Erskine era bărbatul cu care a fugit Helen – și că nu cunoaște nimic despre moartea ei. Era în viață atunci când s-a despărțit de ea.

– Cel puțin asta spune el, remarcă Giles.

Gwenda era indignată.

– Asta spune el, repetă Giles ferm.

Capitolul XVIII. Rochița-rândunicii

Miss Marple se aplecă pe terasă în dreptul ușii vitrate și smulse câțiva lăstari de rochița-rândunicii. Era doar o victorie minoră, căci planta agățătoare continua să predomine, însă nemțisorul putea să se bucure, cel puțin temporar, de o oarecare libertate.

Doamna Cocker se ivi în fereastra salonului.

– Îmi cer scuze, doamnă, dar a sunat domnul doctor Kennedy. Dorește neapărat să afle cât timp vor fi plecați domnul și doamna Reed. L-am informat că nu sunt în măsură să-i spun precis, dar că dumneavoastră ați putea să știți. Să-l invit pe aici?

– Da, vă rog, doamnă Cocker.

La scurt timp după aceea, doamna Cocker reapăru însoțită de doctorul Kennedy.

Emoționată, Miss Marple se prezintă.

– ... Și am aranjat cu scumpa de Gwenda să vin să plivesc puțin cât timp este plecată. Cred că prietenii mei sunt trași pe sfoară de grădinarul acela tocmnit cu ziua, Foster. Vine de două ori pe săptămână, bea nenumărate cești de ceai, vorbește ca o moară stricată, dar, din cât se vede, nu se prea omoară cu munca.

– Într-adevăr, spuse doctorul Kennedy absent. Da, toți sunt la fel. Toți sunt la fel.

Miss Marple îl cântări din priviri. Era mai în vârstă decât reieșea din descrierea soților Reed. Îmbătrânit prematur, ghici ea. Părea deopotrivă îngrijorat și nefericit. Stătea în fața ei, pipăindu-și gânditor linia prelungă, bățăioasă a maxilarului.

– Au plecat, zise el. Știți cumva pentru cât timp?

– O, nu prea mult. S-au dus să-și viziteze niște prieteni din nordul Angliei. Tinerii din ziua de azi n-au stare, mereu umblă de colo colo.

– Sunt într-un tot de acord. Doctorul făcu o pauză și apoi rosti cu o anumită sfială: Tânărul Giles Reed mi-a scris cerându-mi niște hârtii... ăăă... scrisori, în cazul în care le găseam.

Șovăi, iar Miss Marple îl îndemnă cu blândețe să continue.

– Scrisorile surorii dumneavoastră?

Îi lansa o privire rapidă și perspicace.

– Așadar, vi s-au destăinuit? Sunteți rudă cu ei?

– Doar o prietenă, spuse Miss Marple. I-am sfătuit cât am putut de bine, însă oamenii rareori acceptă sfaturile. E păcat, dar asta e.

– Care a fost sfatul dumneavoastră? se interesă el curios.

– Să nu răscrolească o crimă aflată în adormire, rosti Miss Marple cu fermitate.

Doctorul Kennedy se așeză greoi pe un scaun rustic inconfortabil.

– Nu e o exprimare greșită. Țin enorm la Gweenie. Era o copilă adorabilă și, după câte văd, a devenit o tânără de toată isprava. Mă tem c-o să dea de necaz.

– Sunt atâtea feluri de necaz...

– Poftim? Da, da, într-adevăr. Oftă, apoi își începu destăinuirea. Giles Reed mi-a scris rugându-mă să-i dau scrisorile surorii mele, acelea pe care mi le-a trimis după ce a plecat, precum și un specimen al scrisului ei de mână. O sfredeli cu privirea. Înțelegeți ce înseamnă asta?

Miss Marple încuviință din cap.

– Cred că da.

– Ei revin mereu la ideea că maiorul Halliday, atunci când a spus că și-a strangulat soția, rostea de fapt adevărul. În opinia lor, scrisorile pe care mi le-ar fi trimis sora mea, Helen, după ce a plecat, n-au fost scrise de ea, ci erau falsuri. Ei cred că Helen n-a mai părăsit această casă cât timp a fost în viață.

– Și nici dumneavoastră nu mai sunteți atât de sigur?

– Pe atunci eram. Kennedy continua să privească în gol. Părea absolut clar. O pură halucinație din partea lui Kelvin. Nu exista cadavrul, o valiză plină cu haine fusese luată – ce altceva aş fi putut să cred?

– Iar sora dumneavoastră fusese de curând... hm... Miss Marple tuşi delicat... interesată de un anumit domn?

Doctorul Kennedy se uită la ea. În ochi i se zărea o durere adâncă.

– Mi-am iubit sora, dar trebuie să recunosc că întotdeauna a avut un bărbat în vizor. Unele femei au chestia asta, nu se pot abţine.

– Totul vi s-a părut clar pe atunci. Dar acum nu vi se mai pare atât de clar. De ce?

– Deoarece, spuse doctorul Kennedy cu sinceritate, mi se pare incredibil că Helen, fiind în viaţă, nu a luat legătura cu mine atâţia ani. La fel, dacă a murit, este foarte bizar că nu am fost informat în acest sens. Ei bine...

Se ridică şi scoase un pachet din buzunar.

– Asta e tot ce pot face. Cred că prima scrisoare pe care am primit-o de la Helen am distrus-o. Nu-i pot da de urmă. Însă am păstrat-o pe a doua – cea în care îmi dădea adresa de post-restant. Iar aici, pentru comparaţie, sunt singurele rânduri scrise de mâna ei pe care le-am putut găsi. Este o listă de bulbi şi alte lucruri pentru plantat. Copia unei comenzi pe care o făcuse. Scrisul de pe comandă şi cel de pe scrisoare mi se par identice, dar eu nu sunt expert. O să le las lui Giles şi Gwenda pentru când se întorc. Probabil că nu merită să le fie expediate acolo.

– A, nu, oricum ar trebui să se întoarcă mâine sau poimâine.

Medicul încuviinţă. Rămase cu privirea aţintită spre terasă, fără să vadă ceva anume. Dintr-odată, spuse:

– Ştiţi ce mă îngrijorează? Dacă într-adevăr Kelvin Halliday şi-a ucis soţia, trebuie să-i fi ascuns corpul sau să se fi descotorosit de el cumva, iar asta înseamnă nici mai mult, nici mai puţin că povestea pe care mi-a spus-o era inventată de la cap la coadă, că deja ascunsese o valiză plină de haine pentru a întări ideea fugii lui Helen, că aranjase chiar ca scrisorile să-mi fie trimise din străinătate... Înseamnă deci că a fost o crimă premeditată cu sânge-rece. Micuţa

Gweenie era un copil tare drăguț. Ar fi destul de rău pentru ea să aibă un tată paranoic, dar e de zece ori mai rău să aibă un tată care a omorât cu intenție.

Se întoarse spre fereastra deschisă. Miss Marple îl opri cu o întrebare rapidă.

– De ce se temea sora dumneavoastră, domnule doctor?

Se răsuci spre ea și o privi lung.

– Să se teamă? De nimeni, din câte știu.

– Mă întrebam numai... Îmi cer iertare dacă pun întrebări indiscrete, dar era un tânăr, nu-i așa? Mă refer la o relație amoroasă, de când era foarte tânără. Cineva pe nume Afflick, dacă nu mă înșel.

– Acela, da. O prostie, cum fac mai toate fetele. Un tânăr indezirabil, șmecher – și, desigur, din altă categorie socială. După aceea a dat de necaz aici.

– Mă întrebam doar dacă ar fi putut să se... să se răzbune.

Doctorul zâmbi sceptic.

– O, nu cred că ranchiuna lui a fost profundă. În orice caz, după cum spuneam, a dat de necaz aici și a plecat pentru totdeauna.

– Ce fel de necaz?

– Nimic grav, doar niște indiscreții. A bătut darabana despre afacerile patronului său.

– Și patronul era domnul Walter Fane?

Medicul avea un aer surprins.

– Da, da. Acum, că o spuneți, îmi amintesc, a lucrat la firma Fane și Watchman. Nu era avocat, doar un funcționar oarecare.

„Doar un funcționar oarecare?“, medită Miss Marple în timp ce se apleca iarăși să plivească rochița-rândunicii, după ce vizitatorul ieșise.

Capitolul XIX. Domnul Kimble ia cuvântul

– Nu știu, sunt sigură, spuse doamna Kimble.

Soțul ei, pe care indignarea îl scosese din muțenie, ridică glasul.

Își împinse cana spre ea.

– La ce-ți stătea gândul, Lily? Fără zahăr!

Doamna Kimble repară în grabă eroarea colosală și apoi continuă să-și dezvolte ideea.

– Mă gândesc la anunțul ăsta, asta fac. Lily Abbott, zice, negru pe alb. Și „fostă menajeră de salon la St Catherine’s, Dillmouth“. Asta-s eu, cum mă vezi și cum te văd.

– Hă, încuviință domnul Kimble.

– După atâția ani, trebuie să fii de aceeași părere cu mine, e cam anapoda!

– Hă, zise domnul Kimble.

– Păi, ce să fac, Jim?

– Las-o încolo.

– Și dacă sunt bani la mijloc?

Se auzi un gălgâit câtă vreme domnul Kimble își goli cana de ceai ca să prindă puteri pentru efortul mental necesitat de ținerea unui lung discurs. Împinse cana pe masă și își prefață remarcile cu un laconic:

– Încă.

După care se porni.

– Ai tot povestit despre ce s-a petrecut la St Catherine’s. N-am prea luat aminte,

am socotit că mare parte erau prostii, sporovăială muierească. Poate că nu erau. Poate că s-a întâmplat ceva. Dacă e așa, e treaba polițailor, iar tu n-ai de ce să te amesteci. Tu nu ai nimic de-a face cu asta, așa că las-o baltă.

– E foarte ușor să zici asta. Poate că e vorba de bani, poate mi-a lăsat ceva prin testament. Poate doamna Halliday a fost în viață tot timpul ăsta și acum a murit și mi-a lăsat ceva moștenire.

– Să-ți lase ceva moștenire? Pentru ce? Hă! rosti domnul Kimble, revenind la monosilaba sa favorită pentru a-și exprima disprețul.

– Chiar dacă sunt polițaii... Știi, Jim, uneori li se dă o răsplată mare aceluia care dau informații pentru prinderea unui ucigaș.

– Și ce ți-ar putea da ție? Tot ce știi e fabricat în capul tău!

– Asta spui tu. Dar m-am gândit...

– Hă, comentă domnul Kimble dezgustat.

– Ba uite că m-am gândit. Încă de când am văzut primul anunț din ziar. Poate că am încurcat oleacă lucrurile. Layonee aia era cam prostuță, ca toți străinii, nu pricepea bine ce-i spuneai, iar engleza ei era de groază. Dacă nu voia să spună ce-am crezut eu că spunea... Am încercat să-mi aduc aminte numele acelui individ. Acuma, dacă pe el l-a văzut... Ții minte filmul ăla de care ți-am zis? Iubitul secret. Așa de palpitant! La sfârșit, l-au prins din cauza mașinii. Îl plătise cu cincizeci de mii de dolari pe tipul de la benzinărie ca să uite că-i făcuse plinul în noaptea aceea. Habar n-am cât înseamnă în lire... Și era și celălalt acolo, iar soțul era nebun de gelozie. Toți erau înnebuniți după ea, zău. Iar la urmă...

Cu un scârțâit, domnul Kimble își împinse scaunul în spate. Se ridică în picioare lent și mătăhălos, având un aer autoritar. Pregătindu-se să părăsească bucătăria, lansă un ultimatum – ultimatumul unui bărbat care, cu toate că era îndeobște incapabil să se exprime articulat, avea o anumită perspicacitate.

– Lasă totul baltă, fătuco. Altfel, e limpede ca lumina zilei că o să-ți pară rău.

Intră în spălătorie, își puse cizmele (Lily ținea cu înverșunare la curățenia pardoselii) și se duse afară.

Lily stătea la masă, în creierașul ei isteț, dar imprudent, agitându-se tot felul de idei. Sigur că nu putea să-și contrazică bărbatul, dar... Jim era așa de îngust la minte, așa de lasă-mă să te las... Ar fi vrut să se poată sfătui cu altcineva. Cu o persoană care să știe totul despre polițai și despre recompensă și despre tot ce însemna asta. Era păcat să refuze șansa de a face un ban bun.

„Aparatul acela de radio... părul făcut permanent... pardesiul vișiniu de la Russell's (mereu atât de elegant)... poate chiar un set complet de mobilă iacobină pentru camera de zi...”

Înflăcărată, lacomă, mioapă, continua să viseze. Ce spusese cu exactitate Layonee atunci, demult?

Atunci îi veni o idee. Se ridică și aduse călimara, condeiul și un teanc de foi.

„Știu ce am de făcut“, își spuse. „O să-i scriu doctorului, fratele lu' doamna Halliday. El o să-mi spună ce trebuie să fac – se înțelege, dacă mai trăiește. Oricum mă apasă conștiința. Nu i-am spus niciodată despre Layonee, nici despre mașină.“

Câtva timp nu se mai auzi altceva în afară de scârțâitul sânguincios al peniței. Întocmea scrisori foarte rar, iar activitatea îi cerea un efort considerabil.

Până la urmă o încheie și o puse într-un plic pe care-l sigilă.

Se simțea însă mai puțin mulțumită decât s-ar fi așteptat. Ar fi pus pariu zece la unu că doctorul murise ori plecase din Dillmouth.

Mai era cineva?

Dar cum îl chema oare pe tipul acela?

Dacă și-ar fi putut aminti...

Capitolul XX. Fetița Helen

Giles și Gwenda tocmai își terminaseră micul dejun în dimineața de după întoarcerea din Norhumberland, când au fost anunțați că sosise Miss Marple. Aceasta intră cerându-și scuze.

– Mă tem că e o vizită foarte matinală, nu-mi stă în obicei. Dar este ceva ce aș dori să vă explic.

– Suntem încântați să vă vedem, spuse Giles, oferindu-i un scaun. Vă rog să luați o ceașcă de cafea.

– O, nu, vă mulțumesc, nu vreau nimic. Am luat un mic dejun absolut copios. Acum să vă povestesc. Am venit aici când erați plecați, întrucât, cu multă amabilitate, îmi îngăduiserăți să plivesc puțin...

– A fost minunat din partea dumneavoastră, o asigură Gwenda.

– Și m-am lămurit că două zile de lucru pe săptămână nu sunt de ajuns pentru grădina aceasta. În orice caz, cred că Foster profită de dumneavoastră. Prea mult ceai și prea multă vorbărie. Am constatat că nu poate să vină încă o zi, așa că mi-am luat libertatea de a angaja alt om pentru o singură zi pe săptămână, miercurea. Azi, de fapt.

Giles o privi curios. Era oarecum surprins. Poate că intenția era generoasă, dar gestul lui Miss Marple aducea întru câțva a amestec nedorit. Iar amestecul nedorit nu-i stătea în fire.

Rosti calm:

– Foster e prea bătrân ca să mai muncească zdravăn, știu asta.

– Mă tem, domnule Reed, că Manning e încă și mai bătrân. Mi-a zis că are șaptezeci și cinci de ani. Dar, vedeți dumneavoastră, m-am gândit că dacă l-ați angaja, chiar și pentru câteva zile, ați ieși în avantaj, de vreme ce, acum mulți ani, a lucrat pentru doctorul Kennedy. Apropo, numele tânărului cu care fusese logodită Helen era Afflick.

– Miss Marple, spuse Giles, v-am nedreptățit în gând. Sunteți un geniu! Știți că am primit de la Kennedy speci­me­nele din scrisul lui Helen?

– Da, eram aici când le-a adus.

– Le expediez astăzi. Săptămâna trecută am făcut rost de adresa unui grafolog reputat.

– Haideți să mergem în grădină, să stăm de vorbă cu Manning, propuse Gwenda.

Manning era un bătrân cocârjat, morocănos, reumatic, cu o privire vicleană. Ritmul în care grebla pe cărare se accelerează vizibil pe măsură ce se apropiau patronii.

– 'Neața, conașule, 'neața, conia. Doamna a zis că aveți nevoie de o mână de ajutor miercurea. Aș fi bucuros. E păcat că locul ăsta a fost lăsat în paragină.

– Mă tem că grădina a fost lăsată în voia sorții timp de câțiva ani.

– E drept. Mi-aduc aminte, zău, de când era doamna Findeyson. Arăta ca un tablou pe atuncea. Tare mai ținea la grădina ei doamna Findeyson.

Giles se sprijini cu atenție de un tăvălug. Gwenda curăță niște trandafiri ofiliți. Miss Marple, retrăgându-se în fundal, se aplecă înspre rochița-rândunicii. Bătrânul Manning se propti în greblă. Totul era pregătit pentru o discuție matinală plăcută despre vremurile de demult și grădinăritul din frumoasele vremuri de demult.

– Presupun că știți majoritatea grădinilor din preajmă, i se adresează Giles încurajator.

– Hm, știu locul destul de bine, așa-i. Și toanele oamenilor. Doamna Yule, de la Niagra, avea un gard viu de tisă pe care-l voia tuns în formă de veveriță. O prostie, mi-am zis. Una sunt păunii, și alta sunt veverițele. Apoi, colonelul Lampard, acela era mare iubitor de begonii, avea niște straturi nemaipomenite. Acum nu mai e la modă să scoți begonii afară. N-aș vrea să vă spun de câte ori am sădit straturile de pe peluze și după aceea a trebuit să le acopăr cu brazde de iarbă. Se pare că oamenii nu mai au ochi pentru mușcate și straturi de lobelia.

– Ați lucrat pentru doctorul Kennedy, nu-i așa?

– Îhî. Acum multă vreme. Trebuie să fi fost prin 1920. De atunci s-a mutat, a ieșit la pensie. Acuma, la Crosby Lodge stă doctorul cel tânăr, Brent. Are tot felul de idei trăsnite, cum ar fi niște hapuri albe. Le zice vitapine.

– Presupun că vă amintiți de domnișoara Helen Kennedy, sora doctorului.

– A, îmi aduc aminte de don'șoara Helen. Era frumușică, avea un păr lung și galben. Doctorul ținea la ea ca la ochii din cap. S-a întors și a trăit chiar aici, în casa asta, după ce s-a măritat. Cu un ofițer din India.

– Da, spuse Gwenda. Știm asta.

– Îhî. Sâmbătă seara, parcă, am auzit că mata și soțu' sunteți un fel de neamuri. Era frumoasă ca o icoană don'șoara Helen, când a venit prima dată acasă de la școală. Și tare nostimă. Voia să se ducă peste tot, la baluri, la tenis și tot restul. A trebuit să marchez terenul de tenis, nu fusese folosit de vreo douăj' de ani, așa fi zis. Și tufele îl năpădiseră. A trebuit să le tund zdravăn. Și am avut nevoie de mult var ca să fac liniile. Am muncit de mi-au ieșit ochii din cap – și până la urmă abia dacă a jucat de câteva ori acolo. Mereu m-am gândit că fusese o ciudățenie.

– Ce era o ciudățenie? întrebă Giles.

– Treaba cu plasa de tenis. Careva a venit într-o noapte și a sfâșiat-o în bucățele. N-a mai rămas nimic. A făcut-o din dușmănie, cum s-ar zice. Asta a fost, curată dușmănie.

– Dar cine să fi făcut așa ceva?

– Asta voia să știe și doctorul. Își ieșise din minți, și pe bună dreptate. Tocmai plătise pentru ea. Dar nimeni n-a putut spune cine o făcuse. N-am aflat niciodată. Și a spus că nu avea de gând să-și facă alta – tot pe bună dreptate, pentru că dușmănia ar fi putut lovi și a doua oară. Biata Miss Helen era furioasă. N-a avut noroc. Întâi pățania cu plasa și apoi rana de la picior.

– O rană la picior? repetă Gwenda.

– Da, a căzut peste o rindea și s-a tăiat. Părea numai o zgârietură, dar nu se mai vindeca. Doctorul era îngrijorat la culme. O tot bandaja și-o trata, însă nu se mai făcea bine. Mi-aduc aminte cum spunea: „Nu pot înțelege, trebuie să fi fost ceva

spectic – ori un cuvânt de felul ăsta – pe rindea. Și oricum“, zice el, „ce căuta rindeaua în mijlocul aleii?“ Pentru că acolo era atunci când don’șoara Helen s-a împiedicat de ea, întorcându-se acasă într-o noapte fără lună. Biata fătucă, zăcea cu piciorul în sus și nu se putea duce la baluri. Parcă a avut numai ghinioane.

Venise momentul, se gândi Giles. Întrebă ca din întâmplare:

– Vă amintiți de cineva pe nume Afflick?

– Îhî. Nu era prieten cu don’șoara Helen? Aia a fost o aiureală. Don’ doctor a pus capăt drăgostelii, și pe drept cuvânt. Nu era de soi Jackie Afflick. Și era prea șmecher. Țștia ca el sfârșesc întotdeauna prost. Da’ n-a făcut prea mulți purici pe-aici. S-a fript și am scăpat de el. Nu ne plac ipochimenii ăștia pe-aici, la Dillmouth. Să se ducă și s-o facă pe deșteptul în altă parte, asta a trebuit să facă.

– Era aici când a fost sfâșiată plasa de tenis? vru Gwenda să știe.

– Îhî. Văd unde bateți. Da’ el n-ar fi făcut una ca asta. Jackie Afflick era deștept. Oricine ar fi făcut-o, a fost numai din dușmănie.

– Mai era cineva care să-i poarte sâmbetele domnișoarei Helen? Care ar fi putut să se poarte dușmănos?

Bătrânul Manning chicoti încet.

– Unele tinerele ar fi putut să fie ranchiunoase. Cele mai multe nu-i ajungeau nici până la genunchi lu’ don’șoara Helen. Nu, aș zice că a fost o prostie. Vreun vagabond care le purta răcă.

– Helen s-a supărat tare din cauza lui Jackie Afflick? se interesă Gwenda.

– Nu cred că don’șoarei Helen îi păsa prea mult de vreun flăcău. Numai îi plăcea să se veselească. Pe unii îi prinsese cu totul în mreje, de pildă, domnișorul Walter Fane. Umbla după ea ca un câțel.

– Dar nu-i păsa deloc de ei?

– Nu era felul don’șoarei Helen. Numai râdea, asta era tot ce făcea. El a plecat prin țări străine. Dar s-a întors după aceea. Acuma e șeful firmei. Nu s-a însurat niciodată. Nu-l învinuiesc. Femeile stârnesc o sumedenie de necazuri în viața

unui bărbat.

– Ești căsătorit? întrebă Gwenda.

– Am îngropat două neveste. Ei, nu mă pot plânge. Acuma pot trage din lulea unde mi se năzare.

În tăcerea care urmă, se apucă iarăși să grebleze.

Giles și Gwenda se întoarseră spre casă pe cărare, iar Miss Marple, renunțând la atacul contra lăstarilor de rochița-rândunicii, li se alătură.

– Miss Marple, i se adresă Gwenda. Nu arătați prea bine. Aveți vreo problemă?

– Nu, draga mea, nici gând. Bătrâna doamnă se opri un moment, după care spuse cu o insistență ciudată: Știi, nu-mi place povestea aceea despre plasa de tenis care a fost sfâșiată în bucățele. Chiar și atunci...

Se întrerupse. Giles o privi nedumerit.

– Nu înțeleg..., începu el.

– Nu? Mi se pare cumplit de clar. Poate însă e mai bine să nu înțelegeți. Și, oricum, este posibil să mă înșel. Acum spuneți-mi ce-ați făcut în Northumberland.

Îi relatară aventurile lor, iar Miss Marple ascultă cu atenție.

– E foarte trist, conchise Gwenda. Ba chiar tragic de-a dreptul.

– Într-adevăr. Biata făptură!

– Asta am simțit și eu. Cum trebuie să sufere bărbatul acela...

– El? A, da. Desigur.

– Dar vă refereați...

– Păi, da, mă gândeam la ea, la soție. Probabil că se îndrăgostise nebunește de el, iar el a luat-o de nevestă pentru că era convenabilă din punct de vedere social, sau pentru că-i părea rău pentru ea, ori pentru unul dintre motivele acelea

amabile și rezonabile pe care le au bărbații adesea, și care în realitate sunt atât de nedrepte.

– „Știu o sută de feluri de dragoste, Și fiecare-l face pe cel iubit să-i pară rău“, cită Giles cu glas scăzut.

Miss Marple se întoarce spre el.

– E cum nu se poate mai adevărat. Știți ceva, gelozia nu este, de obicei, o problemă cu niște cauze bine definite. Este ceva mult mai – cum să spun – fundamental de atât. Se bazează pe cunoașterea faptului că dragostea nu este reciprocă. Astfel, respectivul așteaptă, urmărește, speră chiar ca persoana iubită să se îndrepte spre altcineva. Lucru care, invariabil, se întâmplă. Prin urmare, această doamnă Erskine i-a făcut viața un iad soțului ei, iar el, fără să se poată abține, i-a făcut, la rândul său, viața un iad. Însă cred că ea a suferit cel mai mult. Și totuși îndrăznesc să spun că realmente o iubește.

– Nu se poate! strigă Gwenda.

– O, draga mea, ești foarte tânără. Nu și-a părăsit niciodată soția, iar asta înseamnă ceva, să știi.

– Din cauza copiilor. Din cauza îndatoririlor lui.

– Copiii, poate. Însă trebuie să mărturisesc că domnii nu par să aibă prea multă considerație pentru îndatoririle lor atunci când vine vorba de neveste. Activitățile în slujba statului sunt altă poveste.

Giles izbucni în râs.

– Sunteți o cinică minunată, Miss Marple!

– Scumpul meu domn Reed, sper că nu e chiar așa. Întotdeauna trebuie să nutrim speranțe pentru firea omenească.

– Tot nu cred că ar fi putut să fie Walter Fane, zise Gwenda meditativ. Și sunt sigură că n-a fost maiorul Erskine. De fapt, știu că nu el a fost.

– Sentimentele nu sunt întotdeauna cele mai bune călăuze, o preveni Miss Marple. Oamenii aflați deasupra oricăror bănueli fac unele lucruri extraordinare.

În sătucul meu a fost mare vâlvă când s-a constatat că trezorerul Clubului Crăciunului jucase toate fondurile, până la ultimul penny, pe un cal. Dezaproba cursele de cai și orice tip de pariuri sau jocuri de noroc. Tatăl lui fusese agent de pariuri și o tratase foarte rău pe maică-sa – deci, intelectual vorbind, era sincer. Într-o bună zi însă, a trecut din întâmplare pe lângă Newmarket și a văzut caii la antrenament. Și atunci l-a apucat. Sângele apă nu se face.

– Antecedentele lui Walter Fane și Richard Erskine par să nu trezească nici o suspiciune, rosti Giles grav, dar cu o undă de amuzament în colțul gurii. Dar crima este un exemplu de infracțiune comisă de amatori.

– Aspectul important e că se aflau acolo, sublinie Miss Marple. La fața locului. Walter Fane era aici, la Dillmouth. Maiorul Erskine, conform propriei relatări, a fost împreună cu Helen Halliday cu foarte puțin timp înainte de moartea ei – și nu s-a întors la hotel decât târziu în acea noapte.

– Dar a fost sincer în această privință. El...

Gwenda se întrerupse. Miss Marple o privea cu asprime.

– Vreau doar să scot în evidență însemnătatea prezenței lor la fața locului. Se uită la ei pe rând, cu un aer sever. Cred că n-o să vă fie greu să găsiți adresa lui J.J. Afflick. Ca proprietar al firmei Daffodil Coaches, ar trebui să fie floare la ureche.

Giles încuviință.

– O să mă ocup de asta. Probabil că are numărul în cartea de telefon. Făcu o pauză. Credeți că ar trebui să mergem să stăm de vorbă cu el?

Miss Marple așteptă o secundă sau două, apoi spuse:

– Dacă o faceți, trebuie să fiți foarte atenți. Amintiți-vă ce-a zis bătrânul grădinar, Jackie Afflick e deștept. Vă rog din suflet să aveți grijă...

Capitolul XXI. J.J. Afflick

I

J.J. Afflick, Daffodil Coaches, Devon & Dorset Tours etc. avea două numere listate în cartea de telefon. Adresa birourilor era în Exeter, iar cea privată, la marginea oraşului.

Stabiliră o întâlnire pentru ziua următoare.

În momentul în care Giles şi Gwenda plecau cu maşina, doamna Cocker se repezi după ei gesticulând. Giles frână şi opri.

– E doctorul Kennedy la telefon, domnule.

Giles alergă înapoi spre casă. Ridică receptorul.

– Giles Reed la aparat.

– Bună dimineaţa. Tocmai am primit o scrisoare destul de ciudată. De la o femeie pe nume Lily Kimble. Mi-am scormonit creierul să-mi aduc aminte cine e. Întâi m-am gândit la o pacientă, însă era o pistă greşită. Mă gândesc, mai degrabă, că e vorba de fata care a lucrat demult în casa voastră. Era menajeră în perioada care ne interesează. Sunt aproape sigur că o chema Lily, deşi nu-mi amintesc numele ei de familie.

– Era o Lily. Gwenda o ţine minte. I-a legat o fundă pisicii.

– Gweenie trebuie să aibă o memorie absolut remarcabilă.

– Aşa e.

– Ei bine, aş dori să discutăm despre scrisoarea asta, dar nu la telefon. Vă găsesc dacă trec pe acolo?

– Tocmai plecam spre Exeter. Am putea să ne oprim pe la dumneavoastră, dacă preferați. Ne este în drum.

– Ar fi perfect.

– Nu-mi place să vorbesc despre asta la telefon, le explică medicul când ajunseră. Am întotdeauna senzația că sunt ascultat de centraliste. Iată scrisoarea femeii.

Întinse foaia pe masă. Era scrisă de o mână neinstruită pe o hârtie liniată, ieftină.

Domnu dragă,

Vaș fi recunoscătoare dacă mia-ți da un sfat despre tăietura de ziar care vi-o trimit aicea. M-am gândit și am stat de vorbă cu domnu Kimble, da nu știu cei mai bine de făcut. Credeți că se dau bani ori o răsplată căci banii ar fi buni da nu voiesc să-și vâre nasul polițaii, mam tot gândit la noaptea când a plecat doamna Halliday și nu cred c-a plecat căci straietele era anapoda, întâi am zis că conașul a făcuto da acuma nu mai sunt sigură din cauza lu mașina care am văzuto pe geam.

O mașină fistichie și o mai văzusem și înainte da nu voiesc să fac nimic până nu vă întreb dacă e niște oameni de treabă și nu polițaii căci io nam avut niciodată dea face cu polițaii și lu domnu Kimble nu iar place. Aș veni să vă văd dacă se poate joia viitoare că e zi de târg și domnu Kimble o să fie plecat. Miaț face un mare bine dacă maț primi.

Cu stimă și respect,

Lily Kimble

– Îmi era adresată la vechea locuință din Dillmouth și mi-a fost retrimisă aici, spuse Kennedy. Tăietura din ziar este anunțul vostru.

– E minunat, exclamă Gwenda. Această Lily, vedeți, nu crede că tata a făcut-o!

Din glas îi răzbătea triumful. Doctorul Kennedy o privi cu ochi obosiți, dar blânzi.

– Bravo, Gweenie. Sper să ai dreptate. Acum, uite ce cred eu că trebuie să

facem. O să-i răspund invitând-o să treacă pe aici joia viitoare. Are legături de tren convenabile. Dacă schimbă la nodul de cale ferată Dillmouth, poate ajunge aici la puțin timp după 4 și jumătate. Dacă veniți și voi, o s-o putem chestiona împreună.

– Excelent, zise Giles. Se uită la ceas. Haide, Gwenda, trebuie să ne grăbim. Avem o întâlnire, explică el. Cu domnul Afflick de la Daffodil Coaches, care, după cum ne-a spus, este un om foarte ocupat.

– Afflick? se încruntă Kennedy. Bineînțeles! Turul Devonului în autocarele Daffodil, niște monștri oribili de culoarea untului. Dar numele mi s-a părut cunoscut din altă parte.

– Helen, murmură Gwenda.

– Doamne, Dumnezeu! Doar nu e individul ăla?

– Ba da.

– Dar era un șobolan nenorocit. Deci a reușit să parvină?

– Vă rog să-mi spuneți un lucru, interveni Giles. Ați pus capăt relației dintre el și Helen. Cauza a fost numai... ei bine, poziția lui socială?

Doctorul Kennedy îi aruncă o privire opacă.

– Sunt de modă veche, tinere. În gândirea modernă, orice om e la fel de bun ca altul. Moralicește, e valabil, fără îndoială. Însă eu cred în faptul că te naști cu o anumită condiție și că ești cel mai fericit dacă te menții în ea. În plus, eram de părere că individul nu era de nici o ispravă, după cum s-a și dovedit.

– Ce-a făcut, mai precis?

– Nu-mi aduc aminte acum. Din câte știu, a încercat să vândă informații obținute de la locul lui de muncă, la firma lui Fane. O chestiune confidențială referitoare la un client.

– A fost... tare supărat pentru concediere?

Kennedy îl săgetă cu privirea și rosti laconic:

– Da.

– Și nu mai aveți nici un alt motiv să dezaprobați relația lui cu sora dumneavoastră? Nu vi se părea că era cumva... bizar?

– Dacă ați adus vorba despre asta, o să vă răspund sincer. Mi s-a părut, mai ales după ce a fost dat afară, că Jackie Afflick manifesta anumite simptome ale unui temperament dezechilibrat. Mai exact, mania persecuției în stadiu incipient. Dar, din cât se vede, suspiciunea aceasta nu a fost confirmată de evoluția lui ulterioară.

– Cine l-a dat afară? Walter Fane?

– N-am idee dacă Walter Fane a fost implicat. A fost concediat de firmă.

– Și s-a plâns că i se făcuse o nedreptate?

Kennedy încuviință din cap.

– Înțeleg... Ei bine, acum trebuie să ne grăbim. Ne vedem joi, domnule doctor.

II

Casa fusese construită recent. Era clădită din ciment alb, cu o curbură marcată și ferestre mari. Au fost conduși printr-un hol cu numeroase decorațiuni până într-un birou ocupat pe jumătate de o masă de lucru cromată.

Agitată, Gwenda îi șopti lui Giles:

– Zău, nu știu ce ne-am fi făcut fără Miss Marple. Ne bazăm pe ea de fiecare dată. Mai întâi prietenii ei din Northumberland, iar acum excursia anuală a clubului soției vicarului din satul ei.

Giles ridică o mână în semn de avertisment în clipa în care se deschise ușa, iar J.J. Afflick se năpusti în încăpere.

Era un bărbat voinic de vârstă mijlocie, îmbrăcat într-un costum ecosez țipător. Ochii îi erau închiși la culoare și vicleni, fața rubicondă și bonomă. Întruchipa concepția populară referitoare la un agent de pariuri de succes.

– Domnul Reed? Bună dimineața. Mă bucur să vă cunosc.

Giles o prezintă pe Gwenda, care își simți mâna prinsă într-o strângere cam prea puternică.

– Ce pot face pentru dumneavoastră, domnule Reed?

Afflick se așază în spatele biroului imens și le oferă țigări dintr-o cutie de onix.

Giles intră în subiect, vorbind despre excursia celor din Boys' Club. De organizare se ocupau niște vechi prieteni de-ai lui și ținea neapărat să aranjeze un tur de vreo două zile prin Devon.

Afflick replică prompt, ca un veritabil om de afaceri, indicând prețuri și formulând sugestii. Pe fața lui se observa însă o expresie nedumerită.

În cele din urmă, spuse:

– Ei bine, totul e destul de limpede, domnule Reed, și o să vă trimit traseul spre confirmare. Însă astea sunt chestiuni care țin strict de firmă. Mi-a zis secretara că doreați o întâlnire particulară la adresa mea de acasă.

– Așa este, domnule Afflick. De fapt, erau două probleme pentru care voiam să vă văd. Am rezolvat-o pe prima, iar a doua este pur privată. Soția mea, aici de față, este nerăbdătoare să ia legătura cu mama ei vitregă, de care nu mai știe nimic de mulți ani, și sperăm că ne-ați putea ajuta.

– Păi, dacă-mi spuneți numele doamnei – înțeleg că o cunosc?

– Ați cunoscut-o la un moment dat. O cheamă Helen Halliday, iar înainte de căsătorie se numea Helen Kennedy.

Afflick rămase nemișcat. Miji ochii și își înclină scaunul pe spate.

– Helen Halliday... Nu-mi aduc aminte. Helen Kennedy...

– Era din Dillmouth, îi suflă Gwenda.

Picioarele scaunului lui Afflick se izbiră de podea.

– M-am prins. Sigur. Chipul său rotund și rumen strălucea de încântare. Micuța Helen Kennedy! Da, mi-o aduc aminte. Dar a trecut atâta vreme! Trebuie să fie vreo douăzeci de ani.

– Optsprezece.

– Chiar așa? Timpul zboară, cum se zice. Dar mă tem c-o să vă dezamănesc, doamnă Reed. N-am mai văzut-o pe Helen de atunci. Nici n-am mai aflat vești despre ea.

– Of, Doamne, ce decepție! murmură Gwenda. Atâta am sperat c-o să ne puteți ajuta!

– Care-i problema? Ochii lui se plimbară rapid de la unul la celălalt. Ceartă? A plecat de acasă? O chestiune bănească?

– A plecat – pe nepusă masă – de la Dillmouth, acum optsprezece ani, cu altă persoană.

Jackie Afflick spuse amuzat:

– Și credeți c-ar fi putut fugi cu mine? Dar de ce?

Gwenda rosti cu îndrăzneală:

– Deoarece am aflat că dumneavoastră și cu ea ați avut... ați fost... în fine, îndrăgostiți.

– Eu și cu Helen? A, dar n-a fost nimic important. Doar o poveste între un băiat și o fată. Nici unul din noi n-a luat-o în serios. N-am fost încurajați să o facem, adăugă el sec.

– Probabil că ne considerați teribil de impertinenți, începu Gwenda, însă el o întrerupse.

– Ce contează? Nu sunt sensibil. Vreți să găsiți o anumită persoană și credeți că

v-aș putea ajuta. Întrebați-mă tot ce doriți, n-am nimic de ascuns. O privi gânditor. Prin urmare, sunteți fiica lui Halliday?

– Da. L-ați cunoscut pe tata?

Afflick negă printr-un gest.

– Am trecut o dată s-o văd pe Helen când aveam niște treburi la Dillmouth. Auzisem că se măritase și locuia acolo. A fost politicoasă, dar nu m-a invitat să rămân la cină. Nu, nu l-am întâlnit pe tatăl dumneavoastră.

Era oare o urmă de ranchiună în acel „nu m-a invitat să rămân la cină”? – se întreabă Gwenda.

– Din ce vă amintiți, părea fericită?

Bărbatul ridică din umeri.

– Destul de fericită. Dar țineți seama că asta a fost demult. Oricum, mi-aș fi amintit dacă ar fi avut un aer nefericit. Apoi, cu o curiozitate ce părea întru totul firească, adăugă: Vreți să spuneți că n-ați mai aflat nimic despre ea de când era la Dillmouth, acum optsprezece ani?

– Nimic.

– Nici o scrisoare?

– Au fost două scrisori, spuse Giles. Dar avem motive să credem că nu ea le-a scris.

– Credeți că nu ea le-a scris? Afflick părea ușor amuzat. Sună ca un film polițist!

– Așa ni se pare și nouă.

– Dar fratele ei, doctorul, nu știe nici el unde e?

– Nu.

– Aha. Un mister în toată regula, nu-i așa? De ce nu dați un anunț?

– Am dat.

Afflick rosti pe un ton nepăsător:

– Păi, atunci se poate să fie moartă, iar dumneavoastră să nu fi fost anunțați.

Gwenda se înfioră.

– Vă e frig, doamnă Reed?

– Nu, mă gândeam la Helen moartă. Nu-mi place să mi-o închipui astfel.

– Aici aveți dreptate, nici mie nu-mi place să mă gândesc la asta. Era o frumusețe.

Gwenda spuse impulsiv:

– O cunoșteți. O cunoșteți bine. Eu nu am decât niște amintiri din copilărie despre ea. Cum era? Cum o priveau ceilalți? Ce părere vă făcea dumneavoastră?

O privi preț de câteva clipe.

– O să fiu cinstit cu dumneavoastră, doamnă Reed. Credeți-mă sau nu, cum vreți. Mi-a părut rău pentru puștoaica asta.

– V-a părut rău? Gwenda se uită la el mirată.

– Întocmai. Tocmai se întorsese de la internat. Tânjea după distracție, ca orice fată, dar îl avea pe cap pe frate-său, deja la vârsta mijlocie, cu idei de neclintit despre ce are voie o domnișoară să facă și ce nu. Puștoaica asta n-a avut parte de nici o distracție. Ei bine, am luat-o cumva sub aripa mea, i-am arătat ce înseamnă viața. Nu eram leșinat după ea, iar ea nu era leșinată după mine. Doar o amuzau aventurile. Apoi, desigur, s-a aflat că ne întâlneam, iar el a intervenit. Nu-l pot învinovăți. Nu eram de nasul ei, fără îndoială. Nu ne logodiserăm, nici vorbă. Aveam de gând să mă însor la un moment dat, însă la o vârstă mai coaptă. Și voiam să mă ajung și să găesc o nevastă care să-mi dea o mână de ajutor la asta. Helen nu avea bani și, oricum, n-ar fi fost o pereche potrivită pentru mine. Eram doar niște prieteni buni care se întâmpla să mai flirteze.

– Dar trebuie să vă fi înfuriat pe doctor...

Gwenda se opri, iar Afflick răspunse:

– Recunosc, m-a enervat. Nimănui nu-i place să i se spună că nu e destul de bun. Pe de altă parte, nu-i bine nici să fii prea simțitor.

– Și după aceea v-ați pierdut slujba, interveni Giles.

Chipul lui Afflick nu mai era atât de amabil.

– Am fost dat afară. De la firma lui Fane și Watchman. Și știu foarte bine cine a fost de vină.

– Da? Tonul lui Giles era interogativ, însă Afflick clătină din cap.

– N-o să vă spun nimic. Am eu ideile mele. Mi s-a făcut o înscenare și mi-e foarte clar cine a pus totul la cale. Și de ce! Roșeața îi năpădi obrazii. O treabă murdară, mormăi el. Să spionezi un om, să-i pui capcane, să minți în privința lui! Aveam dușmanii mei, bineînțeles. Însă nu i-am lăsat niciodată să mă doboare. Întotdeauna am lovit înapoi pe cât am putut. Și eu nu uit.

Se opri. Dintr-odată, atitudinea i se schimbă iarăși. Redeveni binevoitor.

– În concluzie, mă tem că nu vă pot ajuta. Între mine și Helen a fost doar o distracție nevinovată, atâta tot. N-a mers în profunzime.

Gwenda îl privi stăruitor. Era o poveste destul de limpede, însă era și adevărată? se întrebă ea. Ceva scârțâia. Brusc, acel ceva se ridică la suprafața minții sale.

– Cu toate acestea, ați căutat-o când v-ați dus la Dillmouth după aceea.

El râse.

– Aici m-ați prins, doamnă Reed. Da, am căutat-o. Voiam să-i arăt un lucru: nu mă doborâse faptul că un avocat cu fața lungă mă dăduse afară din biroul lui. Aveam o afacere înfloritoare, conduceam o mașină elegantă și mă descurcasem excelent.

– V-ați dus s-o vedeți de mai multe ori, nu-i așa?

Afflick ezită o clipă.

– De două, poate trei ori. Doar am trecut pe-acolo. Dintr-odată, puse capăt

confesiunilor: Îmi pare rău că nu vă pot ajuta.

Giles se ridică.

– Iertați-ne că v-am răpit atât de mult timp.

– Nici o problemă. De dragul schimbării, e interesant să-ți amintești de vremurile trecute.

Ușa se deschise, iar o femeie vârî capul și se scuză imediat.

– Vai, îmi pare rău, nu știam că ai pe cineva...

– Intră, draga mea! V-o prezint pe soția mea. Aceștia sunt domnul și doamna Reed.

Doamna Afflick le strânse mâinile. Era o femeie înaltă, slabă, cu o mină deprimată, purtând, oarecum neașteptat, niște haine foarte bine croite.

– Sporovăiam despre vremurile de odinioară, îi explică soțul ei. Cu mult înainte de a te cunoaște pe tine, Dorothy.

Se întoarse spre ei.

– Am cunoscut-o pe soția mea în cursul unei croaziere. Nu se trage din partea asta a lumii. E verișoară cu lordul Polterham.

Era plin de mândrie, iar femeia cea slabă roși.

– Sunt foarte agreabile croazierele acestea, comentă Giles.

– Foarte instructive, întări Afflick. Mai ales că eu stăteam cam prost cu instruirea de la bun început.

– Mereu îi zic soțului meu că trebuie să mergem într-o croazieră prin insulele grecești, le spuse doamna Afflick.

– N-am timp. Sunt un om ocupat.

– Și nu vrem să vă reținem, profită Giles de ocazie. La revedere și mii de mulțumiri. Aștept devizul pentru excursie!

Gazda îi conduse până la ușă. Gwenda se uită înapoi peste umăr și o văzu pe doamna Afflick stând în prag. Privirea ei, fixată pe spatele soțului, era, în mod curios și oarecum neplăcut, extrem de temătoare.

Giles și Gwenda își luară încă o dată rămas-bun și se îndreptară spre mașină.

– La naiba, mi-am uitat eșarfa! bombăni ea cu năduf.

– Întotdeauna lași ceva în urmă, remarcă Giles.

– Nu-ți lua aerul ăsta de martir. Mă duc eu s-o recuperez.

Se duse cu pași repezi spre casă. Prin ușa deschisă a biroului, îl auzi pe Afflick tunând:

– Cine te-a pus să te bagi în vorbă? N-ai minte deloc!

– Iartă-mă, Jackie, n-am știut. Cine erau oamenii ăștia și de ce te-au supărat într-un așa hal?

– Nu m-au supărat. Eu... Se opri zărind-o pe Gwenda în prag.

– O, domnule Afflick, mi-ați văzut cumva eșarfa?

– Eșarfa? Nu, doamnă Reed. Nu e aici.

– Ce aiurită pot să fiu! Trebuie s-o fi lăsat în mașină.

Ieși din nou.

Giles întorsese automobilul. Lângă bordură era parcată o enormă limuzină galbenă cu aplicații cromate strălucitoare.

– Asta da mașină, observă Giles admirativ.

– O mașină extravagantă. Îți amintești, iubitele? Edith Pagett, când ne povestea ce zisese Lily? Lily pariase pe căpitanul Erskine, nu pe „tipul misterios cu mașina fistichie“. Nu-ți dai seama? Tipul misterios cu mașina fistichie era tocmai Jackie Afflick.

– Într-adevăr. Iar în scrisoarea ei către doctor, Lily menționase o „mașină

fistichie“.

Făcură un schimb de priviri.

– Era acolo, „la fața locului“, cum ar zice Miss Marple, în acea noapte. O, Giles, nu mai am răbdare până joi, când o să auzim în sfârșit ce are de spus Lily Kimble!

– Și dacă i se face teamă și nu mai apare la întâlnire?

– Ba o să vină. Iubitule, dacă automobilul acela extravagant a fost acolo în noaptea respectivă...

– Crezi că era un monstru galben ca ăsta?

– Îmi admirați comoara pe roți? Vocea prietenoasă a domnului Afflick îi făcu să tresară. Proprietarul se aplecă peste gardul viu tuns la perfecție din spatele lor. Gălbeneaua, așa îi zic eu. Întotdeauna mi-au plăcut caroseriile neobișnuite. Sare în ochi, nu-i așa?

– Cu siguranță, răspunse Giles.

– Sunt pasionat de flori, mărturisi domnul Afflick. Zarnacadele, gălbenele, condurul-doamnei – toate-mi plac la nebunie. Iată eșarfa dumneavoastră, doamnă Reed! Alunecase în spatele canapelei. La revedere! Mi-a făcut plăcere să vă cunosc.

– Crezi că ne-a auzit când i-am făcut mașina „monstru galben“? se interesă Gwenda în timp ce se îndepărtau.

– Nu, părea destul de amabil, nu-i așa?

Giles era ușor stânjenit.

– Mda, dar nu cred că asta înseamnă prea mult... Iubitule, nevasta lui e speriată de el, i-am văzut fața.

– Poftim? Tipul ăsta jovial și simpatic?

– Poate că în adâncul lui nu e atât de jovial și de simpatic. Giles, nu cred că-mi

place de domnul Afflick. Mă întreb de când stătea acolo să tragă cu urechea la discuția noastră. De fapt, ce-am spus cu exactitate?

– Nu mare lucru, spuse Giles.

Însă tot părea tulburat.

Capitolul XXII. Lily își respectă întâlnirile

I

– Să fiu al naibii, exclamă Giles.

Tocmai deschisese o scrisoare sosită cu poșta de după-amiază și se holba la conținutul ei, nevenindu-i să creadă.

– Ce s-a întâmplat?

– E raportul experților grafologi.

– Și ea nu a scris epistola aceea din străinătate, se repezi Gwenda să anticipeze.

– Ba chiar asta e problema. A scris-o.

Se priviră lung.

Plină de scepticism, Gwenda încercă să pună lucrurile cap la cap.

– Atunci scrisorile acelea nu erau false. Erau autentice. Helen a plecat din casă în noaptea aceea. Și a scris din străinătate. Și deci n-a fost sugrumată?

– Se pare că nu, îngăimă Giles. Dar e de-a dreptul supărător. Nu înțeleg. Exact când totul părea să indice în celălalt sens...

– Se poate ca experții să se înșele?

– Este posibil, însă par foarte încrezători în rezultat. Iubito, chiar nu pricep nimic. Oare ne-am făcut de râs în cel mai penibil mod cu putință?

– Totul pe baza purtării mele protesti de la teatru? Știi ceva, hai s-o vizităm pe Miss Marple. Avem timp până la patru și jumătate, când trebuie să ajungem la doctorul Kennedy.

Miss Marple reacționează însă cu totul altfel decât se așteptaseră ei. Spuse că era un rezultat foarte interesant.

– Draga mea Miss Marple, se frământă Gwenda, ce vreți să ziceți prin asta?

– Vreau să zic, scumpă Gwenda, că o anumită persoană n-a fost atât de isteță pe cât ar fi putut fi.

– Dar cum? În ce fel?

– A făcut o gafă, explică Miss Marple satisfăcută.

– Păi, cum?

– Ei bine, domnule Reed, sunt convinsă că vă dați seama în ce mod se îngustează terenul de cercetat.

– Acceptând faptul că Helen este autoarea acelor scrisori, vreți să spuneți că totuși este posibil să fi fost ucisă?

– Cred că pentru o anumită persoană era foarte important ca scrisorile să fie întocmite realmente de mâna lui Helen.

– Pricep... Sau cel puțin am senzația că pricep. În niște împrejurări aparte, Helen a fost determinată să scrie acele epistole. Asta ar restrânge cercul căutărilor. Dar ce împrejurări, mai precis?

– O, haideți, domnule Reed. Nu vă gândiți cu adevărat. Este extrem de simplu, credeți-mă.

Giles avea un aer iritat și răzvrătit.

– Pentru mine nu este deloc evident, vă asigur.

– Dacă ați reflecta puțin...

– Hai, Giles, interveni Gwenda. O să întârziem.

O lăsară pe Miss Marple zâmbind în sinea ei.

– Bătrâna aceea mă scoate uneori din fire, mormăi Giles. Nu știu unde bătea cu

toate cimiliturile ei.

Ajunseră la timp acasă la doctorul Kennedy.

Însuși proprietarul le deschise.

– I-am dat liber menajerei azi după-amiază, explică el. Mi s-a părut că e mai bine așa.

Îi conduse în camera de zi, unde îi aștepta o tavă cu cești și farfurioare de ceai, pâine cu unt și prăjituri.

– O ceașcă de ceai e o idee bună, nu? o întrebă el ezitant pe Gwenda. O s-o facă pe madam Kimble să se simtă în largul ei.

– Aveți perfectă dreptate, spuse tânăra.

– Și cum procedez cu voi? Vă fac cunoștință de îndată sau asta o s-o pună pe fugă?

– Oamenii de la țară sunt foarte bănuitori, replică Gwenda. Cred că ar fi mai bine s-o primiți singur.

– Sunt de aceeași părere, o susținu Giles.

– Dacă ați aștepta în camera de alături și dacă ușa de legătură ar fi puțin întredeschisă, ați putea să auziți ce se întâmplă. În condițiile de față, cred că ați fi îndreptățiți.

– Seamănă cu ascultatul pe la uși, dar nu-mi pasă, zise Gwenda.

Doctorul Kennedy zâmbi slab.

– Nu cred să fie vreun principiu etic la mijloc. Oricum, nu propun să-i fac promisiunea de a ține secretul, deși sunt dornic să-mi ofer sfaturile dacă mi se cer.

Se uită la ceas.

– Trenul ajunge la Woodleigh Road la 4.35. Trebuie să sosească în scurt timp. După aceea, femeii o să-i ia cam cinci minute ca să urce dealul.

Nu contenea să străbată camera cu pași mari. Chipul îi era ridat și avea ochii duși în fundul capului.

– Nu înțeleg, spuse el. Nu înțeleg nicidecum ce înseamnă asta. Dacă Helen nu a părăsit casa deloc, dacă scrisorile către mine erau falsuri... Gwenda făcu un gest rapid, însă Giles o potoli printr-un semn. Doctorul continuă: Dacă bietul Kelvin n-a ucis-o, atunci ce Dumnezeu s-a petrecut acolo?

– A ucis-o altcineva, sugeră Gwenda.

– Dar, scumpa mea copilă, dacă altcineva a omorât-o, de ce ar fi stăruit Kelvin că el o făcuse?

– Pentru că așa credea. A găsit-o zăcând pe pat și și-a închipuit că o ucisese. Este posibil, nu?

Doctorul Kennedy își frecă nasul, iritat.

– Cum aş putea să știu? Nu sunt psihiatru. Șocul? Probleme nervoase deja prezente? Da, presupun că se poate. Dar cine ar fi vrut s-o omoare pe Helen?

– Avem în vedere trei posibili autori, îl informă Gwenda.

– Trei? Care trei? Nimeni n-ar fi putut avea vreun motiv s-o ucidă pe Helen, dacă nu era complet nebun. Nu avea dușmani. Tuturor le plăcea de ea.

Deschise sertarul biroului și scotoci înăuntru.

Scoase un instantaneu îngălbenit de vreme. Înfățișa o elevă înaltă în costum de gimnastică. Avea părul legat la spate și fața veselă. Kennedy, într-o versiune mai tânără și mai fericită, stătea lângă ea, ținând în brațe un pui de terier.

– M-am gândit foarte mult la ea în ultima vreme, spuse el pe un ton lipsit de expresie. Ani în șir nu m-am gândit la ea deloc, aproape că reușisem să uit... Acum mă gândesc la ea mereu. Asta, din cauza voastră.

Vorbele lui sunau oarecum acuzator.

– Cred că e din cauza ei, spuse Gwenda.

Se întoarse imediat spre ea.

– Ce vrei să spui?

– Doar atât. Nu pot explica, însă nu noi suntem de vină. Este opera lui Helen însăși.

Țipătul slab și trist al unei locomotive le ajunse la urechi. Doctorul Kennedy ieși pe ușa vitrată, iar ei îl urmară. O urmă de fum dispărea încet în vale.

– Iată și trenul, observă gazda.

– Intră în stație?

– Nu, pleacă. Făcu o pauză. Invitata noastră o să ajungă aici în câteva minute.

Minutele se scurseră, dar Lily Kimble nu-și făcu apariția.

II

Lily Kimble coborî din tren la nodul feroviar Dillmouth și traversă un pod până la linia secundară unde aștepta trenulețul local. Erau puțini pasageri, vreo cinci sau șase. Nu era o oră aglomerată și, în orice caz, la Helchester era zi de târg.

În câteva momente, trenul porni și își croi drum pufăind printr-o vale sinuoasă. Oprea în trei stații până la capăt, la Lonsbury Bay: Newton Langford, Matchings Halt (pentru Woodleigh Camp) și Woodleigh Bolton.

Lily Kimble se uita pe geam, însă ochii ei nu vedeau peisajele luxuriante, ci un set de mobilă iacobină cu tapițeria verde-jad.

Era singura persoană care coborâse în micuța gară Matchings Halt. Își predă biletul și traversă holul cu casa de bilete. Pe șosea, un indicator „Spre Woodleigh Camp” semnala o cărare ce urca pe un deal abrupt.

Lily Kimble urmă săgeata și luă dealul pieptiș. Cărarea șerpuia la marginea unei

păduri; de partea cealaltă, dealul se înălța semeț, acoperit cu iarbă-neagră și grozamă.

Cineva ieși dintre copaci, făcând-o să tresară.

– Doamne, ce m-ați speriat, exclamă ea. Nu mă așteptam să vă găsesc aici.

– Ți-am făcut o surpriză, așa-i? Mai am o surpriză pentru tine.

Era o zonă izolată. Nu era nimeni care să audă un țipăt ori zgomote de luptă. De fapt, n-a fost nici un strigăt, iar lupta se încheie rapid.

Un porumbel, deranjat, își luă zborul din pădure.

III

– Pe unde o fi umblând femeia asta? bombăni doctorul Kennedy.

Acele ceasului de perete arătau cinci fără zece.

– Se poate să se fi rătăcit venind dinspre gară?

– I-am dat indicații clare. Oricum, este foarte simplu. Trebuia să o ia la stânga la ieșirea din gară și apoi să facă prima la dreapta. După cum spuneam, sunt doar cinci minute de mers.

– Poate că s-a răzgândit, sugeră Giles.

– Așa se pare.

– Sau a pierdut trenul, opină Gwenda.

Kennedy rosti încet:

– Nu, cred că e mai probabil să fi renunțat complet la venirea înapoi. Poate că s-a amestecat bărbatu-său. Oamenii ăștia de la țară sunt foarte imprevizibili.

Străbătea încăperea de la un capăt la celălalt și înapoi.

Apoi se duse la telefon și ceru un număr.

– Alo? Gara? Aici doctorul Kennedy. Așteptam pe cineva pe la patru treizeci și cinci. O femeie de vârstă mijlocie, de la țară. A întrebat cineva cum se poate ajunge la mine? Sau... Poftim?

Ceilalți erau destul de aproape încât să audă accentul molcom al unicului hamal din Woodleigh Bolton.

– Nu cred că ar fi careva pentru dumneavoastră, dom' doctor. În trenul de patru treiș'cinci nu era nici un străin. Domnu' Narracotts din Meadows, și Johnnie Lawes, și fata bătrânului Benson. Nu mai era nici un pasager în afară de ei.

– Prin urmare, s-a răzgândit, conchise doctorul Kennedy. Ei bine, vă pot oferi vouă un ceai. Ibricul e pe foc. Mă duc să-l prepar.

Se întoarse cu un ceainic și se așezară cu toții.

– E doar un obstacol temporar, spuse el mai binedispus. Avem adresa ei. Poate că ar fi o idee să mergem pe la ea.

Telefonul sună și gazda se duse să răspundă.

– Domnul doctor Kennedy?

– La aparat.

– Aici inspectorul Last de la secția de poliție din Longford. Așteptați în vizită, astăzi după-amiază, o femeie pe nume Lily Kimble, doamna Lily Kimble?

– Într-adevăr. De ce? A avut un accident?

– Nu l-aș numi tocmai un accident. E moartă. Asupra cadavrului am găsit o scrisoare de la dumneavoastră, de aceea v-am sunat. Vă puteți organiza în așa fel încât să veniți la secția de poliție din Longford cât mai repede cu putință?

– Sosesc imediat.

IV

– Acum să lămurim povestea asta, spuse inspectorul Last. Își plimba privirea de la Kennedy la Giles și Gwenda, care îl însoțiseră pe doctor. Tânăra era foarte palidă și își ținea mâinile împreunate strâns. O așteptați pe femeia aceasta să vină cu trenul care pleacă de la nodul Dillmouth la 4.05 p.m.? Și ajunge la Woodleigh Bolton la 4.35 p.m.?

Doctorul Kennedy încuviință din cap.

Inspectorul Last studie scrisoarea pe care o găsisese asupra cadavrului. Era cum nu se poate mai limpede.

Stimată doamnă Kimble,

Aș fi bucuros să vă dau sfaturi în măsura în care-mi stă în puteri. Așa cum observați din antetul acestei scrisori, nu mai locuiesc la Dillmouth. Dacă veți lua trenul care pleacă de la Coombeleigh la 3.30 p.m., schimbați la nodul Dillmouth și mergeți cu trenul de Lonsbury Bay până la Woodleigh Bolton, casa mea este la numai câteva minute de mers pe jos. Luați-o la stânga atunci când ieșiți din gară, apoi faceți dreapta pe prima stradă. Casa mea se află la capătul acesteia, pe partea dreaptă. Numele este scris la poartă.

Al dumneavoastră,

James Kennedy

– Nu s-a pus problema să vină cu un tren de mai devreme?

– Un tren de mai devreme?

Doctorul Kennedy era uluit.

– Pentru că asta a făcut. A plecat din Coombeleigh nu la 3.30 p.m., ci la 1.30 p.m., a prins trenul de 2.05 p.m. de la Dillmouth și a coborât nu la Woodleigh Bolton, ci la Matchings Halt, stația de dinainte.

- Extraordinar!
- Vă consulta pe plan profesional, domnule doctor?
- Nu. Am ieșit la pensie acum câțiva ani.
- Asta gândeam și eu. O cunoșteți bine?

Kennedy negă printr-un gest.

- N-am văzut-o de aproape douăzeci de ani.
- Dar... acum ați recunoscut-o?

Gwenda se înfioră, însă un doctor nu se lasă afectat de vederea unui cadavru, astfel încât Kennedy răspunse cumpănit:

- Date fiind împrejurările, mi-e greu să spun dacă o recunosc sau nu. Îmi imaginez că a fost strangulată.
- Așa este. Trupul i-a fost găsit într-o dumbravă, nu departe de cărarea care duce de la Matchings Halt până la Woodleigh Camp. L-a descoperit un excursionist care cobora dinspre Camp, pe la patru fără zece. Legistul a plasat momentul morții între două și un sfert și trei. Probabil că a fost ucisă la scurt timp după ce a părăsit gara. Nici un alt pasager nu s-a dat jos la Matching Halt. Ea a fost singura persoană care a coborât aici. Dar de ce la Matching Halt? Oare a încurcat stațiile? Nu cred. În orice caz, se afla aici cu două ore mai devreme față de întâlnirea stabilită cu dumneavoastră și nu venise cu trenul pe care l-ați sugerat, deși avea scrisoarea la ea. Acum, vă rog să-mi spuneți ce treabă avea cu dumneavoastră, domnule doctor.

Doctorul Kennedy își pipăi buzunarul și scoase scrisoarea de la Lily.

- Am adus asta cu mine. În plic se află și tăietura din ziar cu anunțul dat de domnul și doamna Reed, aici de față.

Inspectorul Last citi scrisoarea lui Lily Kimble și anunțul, apoi își mută privirea către Giles și Gwenda.

- Aș putea afla ce se ascunde în spatele acestei povești? Înțeleg că este vorba de

niște evenimente de demult.

– Optsprezece ani, zise Gwenda.

Bucată cu bucată, cu adăugiri și paranteze, istorisirea se contură treptat. Inspectorul Last era un bun ascultător, îi lăsă pe cei trei să povestească fiecare în felul său. Kennedy era sec și la obiect, Gwenda era ușor incoerentă, însă narațiunea ei beneficia de forța imaginației. Contribuția lui Giles era probabil cea mai valoroasă. Se exprima clar, fără înflorituri, cu mai puțină rezervă decât Kennedy și cu mai multă coerență decât Gwenda. Vorbiră mult timp.

În cele din urmă, inspectorul Last oftă și rezumă ce i se spusese.

– Doamna Halliday era sora domnului doctor Kennedy și mama dumneavoastră vitregă, doamnă Reed. A dispărut acum optsprezece ani din casa în care locuiți în prezent. Lily Kimble (pe numele de fată Abbott) era pe atunci servitoare (menajera de salon). Dintr-un motiv oarecare, Lily Kimble ajunge să creadă, după trecerea anilor, că acolo s-a produs o crimă. În acel moment s-a presupus că doamna Halliday plecase cu un bărbat (a cărui identitate este necunoscută). Maiorul Halliday a murit într-o instituție psihiatrică acum cincisprezece ani, nutrind până la capăt impresia că-și strangulase soția – dacă era doar o impresie. Polițistul făcu o pauză. Toate aceste fapte sunt interesante, însă nu au prea mare legătură între ele. Cheia de boltă pare să fie răspunsul la întrebarea dacă doamna Halliday trăiește sau a murit. Dacă a murit, când s-a întâmplat asta? Și ce știa Lily Kimble? Din câte se pare, trebuie să fi avut cunoștință de un element important. Atât de important, încât a fost ucisă ca să nu vorbească despre el.

Gwenda strigă:

– Dar cum ar fi știut cineva, în afară de noi, că avea să vorbească despre asta?

Inspectorul Last își întoarse ochii meditativi către ea.

– Este un aspect semnificativ, doamnă Reed, faptul că a luat trenul de 2.05 p.m. în locul celui de 4.05 p.m. de la Dillmouth. Trebuie să fi avut un motiv pentru asta. De asemenea, s-a dat jos cu o stație înainte de Woodleigh Bolton. De ce? O variantă care mi se pare plauzibilă este aceea că, după ce i-a scris doctorului, i-a mai scris și altcuiva, propunându-i o întâlnire la Woodleigh Camps, poate, și plănuiind ca, în cazul în care acea întâlnire ar fi fost nesatisfăcătoare, să meargă la doctorul Kennedy și să-i ceară sfatul. Este posibil ca ea să fi bănuțit o persoană

anume și să-i fi scris acestei persoane, făcând aluzie la informațiile pe care le deținea și solicitându-i o întrevedere.

– Șantaj, rosti Giles fără ocolișuri.

– Nu cred că ea vedea lucrurile în felul acesta, remarcă inspectorul Last. Era doar lacomă și plină de speranță – și nu prea înțelegea ce putea obține din toată povestea. Vom vedea. Probabil că soțul va putea să ne spună mai multe.

V

– Am prevenit-o, zău, spuse domnul Kimble greoi. „N-ai nimic de-a face cu asta“, așa au sunat vorbele mele. S-a dus pe la spatele meu, asta a făcut. Credea că ea știe mai bine. Asta era Lily a mea. Prea deșteaptă pentru binele ei.

Interogatoriul scoase la iveală faptul că domnul Kindle nu știa mare lucru.

Lily lucrase la St Catherine's înainte să se cunoască și să aibă o relație cu el. Îi plăceau la nebunie filmele și-i povestise că fusese angajată într-o casă unde se săvârșise un omor.

– N-am prea băgat-o în seamă, mi-am zis că toate erau închipuiri de-ale ei. Lily nu se mulțumea niciodată cu faptele ca atare. Mi-a tot trăncănit că stăpânul i-a făcut felul conitei și poate dusesse leșul în beci – și ceva despre o franțuzoaică ce se uitase pe geam și văzuse ceva ori pe careva. „Nu te uita în gura străinilor, fătuco“, i-am zis. „Toți îs niște mincinoși. Nu ca noi.“ O ținea întruna cu povestea asta, da' n-am ascultat-o, că fabrica totul din nimica. Istorisirile despre crime erau pe gustul ei, draga de ea. Obişnuia să citească Sunday News, care avea un foileton despre ucigașii vestiți. Avea capul plin de mistere dintr-astea, și dacă îi plăcea să creadă că fusese într-o casă unde se luase viața cuiva, păi, gânditul n-a omorât pe nimeni. Dar când mi-a zis că voia să răspundă la anunțul ăsta, „las-o baltă“, i-am zis. „O cauți cu lumânarea“. Iar dacă ar fi făcut așa cum i-am spus, azi ar fi în viață.

Cugetă câteva clipe.

– Hă! Azi ar fi în viață. Prea deșteaptă pentru binele ei, așa era Lily.

Capitolul XXIII. Care dintre ei?

Giles și Gwenda nu-i însoțiseră pe inspectorul Last și pe doctorul Kennedy la discuția cu domnul Kimble. Ajunseră acasă pe la ora șapte. Gwenda era albă la față și părea bolnavă. Medicul îi spusese lui Giles:

– Dați-i niște brandy și ceva de mâncare, după care duceți-o în pat. A suferit un șoc teribil.

– E atât de groaznic, iubitele, repeta Gwenda. Atât de groaznic! Ce netoată, să-și dea întâlnire cu ucigașul și să se ducă atât de încrezătoare la moarte! Ca un miel la tăiere.

– Nu te mai gândi la asta, scumpa mea! În definitiv, știam că există cineva, un ucigaș.

– Nu, nu știam. Nu un ucigaș în prezent. Vreau să spun că s-a comis o crimă atunci, în urmă cu optsprezece ani. Nu era ceva atât de palpabil. Totul putea să fi fost o greșeală.

– Ei bine, asta dovedește că n-a fost o greșeală. Ai avut dreptate în tot acest timp.

Giles se bucură s-o găsească pe Miss Marple la Hillside. Ea și doamna Cocker își făceau de lucru în jurul Gwendei, care refuză brandy-ul pe motiv că-i amintea întotdeauna de vapoarele cu aburi ce traversau Canalul Mânecii, dar acceptă niște whisky fierbinte cu lămâie și apoi, convinsă de doamna Cocker, se așeză și mănca o omletă.

Giles ar fi vorbit despre cu totul alte lucruri, însă Miss Marple, cu o tactică pe care tânărul nu putu să n-o admire, abordă crima în discuție într-o manieră blândă și rezervată.

– Înfriorător, draga mea. Și, desigur, un șoc absolut cumplit, dar interesant, trebuie să recunosc. Sunt atât de bătrână, încât moartea nu mă zguduie în aceeași măsură ca pe tine, numai ceva chinuitor și prelungit precum cancerul mă tulbură cu adevărat. Lucrul cu adevărat important este că dovedește în mod clar, fără posibilitate de îndoială, că biata Helen Halliday a fost ucisă. Am tot despicat

firul în patru, iar acum știm cu certitudine.

– Și, după cum spuneți dumneavoastră, ar trebui să știm unde se află cadavrul, adăugă Giles. În pivniță, presupun.

– Nu, nu, domnule Reed. Vă amintiți că, potrivit lui Edith Pagett, ea s-a dus acolo în dimineața următoare pentru că o neliniștiseră vorbele lui Lily, dar n-a găsit nimic nelalocul lui, deși ar fi trebuit să se observe niște semne, dacă persoana respectivă le căuta cu atenție.

– Atunci ce s-a întâmplat cu trupul? A fost dus cu mașina și aruncat în mare de pe o stâncă?

– Nu. Haideți, dragilor, care e primul lucru care v-a frapat când ați venit aici, care te-a frapat pe tine, Gwenda, mai exact? Faptul că de la fereastra salonului nu aveți vedere spre mare. Ți-ai dat seama, pe bună dreptate, că treptele ar fi trebuit să ducă la pajiște; în loc de asta, dădeau într-o plantație de tufișuri. Ulterior ai aflat că tufișurile se aflaseră acolo inițial, dar, la un moment dat, fuseseră mutate la capătul terasei. De ce au fost mutate?

Gwenda o privi îndelung, începând să înțeleagă.

– Vreți să spuneți că acolo...

– Trebuie să fi fost un motiv pentru această schimbare – și nu-mi vine în minte nici unul convingător. Sincer, nu e defel punctul cel mai potrivit pentru a plasa treptele spre peluză. Pe de altă parte, locul de la capătul terasei e foarte liniștit, nu se vede din casă decât printr-o fereastră, cea de la odaia copiilor, situată la etaj. Dacă vrei să îngropi un cadavru, pământul va fi răscolit; și trebuie să existe o justificare pentru asta. Justificarea era aceea că se decisese mutarea treptelor din dreptul salonului la capătul terasei. Am aflat deja de la doctorul Kennedy că Helen Halliday și soțul ei erau pasionați de grădină și tocmiseră tot felul de lucrări. Grădinarul pe care-l angajaseră cu ziua nu făcea decât să le îndeplinească ordinele, iar dacă ar fi descoperit că modificarea era în curs de execuție și unele dale fuseseră deja deplasate, s-ar fi gândit pur și simplu că stăpânii începuseră un proiect când el nu era acolo. Desigur, corpul ar fi putut fi îngropat oriunde, însă, după toate probabilitățile, a fost ascuns la capătul terasei, și nu în fața ferestrei de la salon.

– Cum puteți fi atât de sigură? întrebă Gwenda.

– Din cauza celor afirmate de biata Lily Kimble în scrisoare – că își schimbase opinia despre ascunderea cadavrului în pivniță din cauză că Léonie spusese ceva când se uitase pe geam. Asta limpezește lucrurile, nu credeți? În cursul nopții, elvețianca s-a uitat pe fereastra camerei copilului și a văzut cum se săpa groapa. Poate chiar a văzut cine o săpa.

– Și nu a spus nimic la poliție?

– Draga mea, în acel moment nu se punea problema comiterii unei crime. Doamna Halliday fugise cu un amant, asta era tot ce pricepuse Léonie. Probabil că, oricum, nu stăpânea prea bine engleza. I-a menționat lui Lily, poate nu atunci, dar mai târziu, un amănunt curios pe care-l observase de la fereastră în acea noapte, stimulând convingerea lui Lily că avusese loc un omor. Dar nu am nici o îndoială că Edith Pagett a repezit-o pe Lily, spunându-i că vorbea în dodii, iar micuța elvețiancă s-a resemnat. În orice caz, nu voia să aibă de-a face cu poliția. Oamenii par întotdeauna să se teamă de poliție când se află într-o țară străină. Prin urmare, s-a întors în Elveția și, foarte probabil, nu s-a mai gândit niciodată la asta.

– Dacă e în viață... Dacă poate fi găsită..., sugeră Giles.

Miss Marple încuviință din cap.

– E posibil.

– Cum am putea să procedăm?

– Poliția o poate face mult mai bine decât noi.

– Inspectorul Last o să vină pe aici mâine-dimineață.

– Atunci cred că ar trebui să-i spunem despre trepte.

– Și despre ceea ce am văzut – ori mi s-a părut că văd – în hol? rosti Gwenda agitată.

– Da, scumpa mea. Ai fost foarte înțeleaptă să nu spui nimic despre asta până acum. Foarte înțeleaptă. Dar cred că a sosit momentul.

Giles chibzui cu voce tare.

– A fost sugrumată în hol, iar după aceea ucigașul a cărat-o la etaj și a așezat-o pe pat. Kelvin Halliday a intrat, a leșinat din cauza whisky-ului cu droguri și, la rândul lui, a fost dus în dormitor. Și-a revenit în simțiri și a crezut că el o omorâse. Criminalul trebuie să fi urmărit totul dintr-un loc convenabil. Când Kelvin a pornit spre doctorul Kennedy, ucigașul a luat cadavrul, probabil l-a ascuns în tufișurile de la capătul terasei și a așteptat ca toată lumea să se ducă la culcare și să adoarmă; apoi a săpat o groapă și a ascuns corpul. Asta înseamnă că pe tot parcursul nopții s-a învârtit pe lângă casă.

Miss Marple îl aprobă.

– Trebuia să fie la fața locului. Dumneavoastră spuneți cât de important e acest detaliu. Trebuie să vedem care dintre cei trei suspecți corespunde cel mai bine criteriilor noastre. Să-l luăm pe Erskine mai întâi. Cu siguranță, el a fost la fața locului. După propria mărturisire, a condus-o acasă pe Helen Kennedy, venind dinspre plajă, pe la ora nouă. Și-a luat rămas-bun. Însă a făcut-o cu adevărat? Să presupunem că a strangulat-o.

– Dar totul se terminase între ei, exclamă Gwenda. Cu mult timp în urmă. El însuși a spus că nu rămăsese niciodată singur cu Helen.

– Iubito, nu vezi că în condițiile actuale nu ne putem baza pe ceea ce spun oamenii?

– Mă bucur să vă aud zicând asta, comentă Miss Marple. Deoarece mă îngrijora puțin modul în care păreați dornici să acceptați ca atare toate lucrurile pe care vi le-au povestit interlocutorii. Mă tem că am o fire neîncrezătoare, însă, mai ales în chestiuni legate de crimă, nu iau de bun nimic din ceea ce mi se spune până când nu verific. De pildă, este cert că Lily Kimble a declarat că hainele împachetate și dispărute odată cu valiza nu erau cele pe care le-ar fi luat Helen Halliday însăși, căci nu doar Edith Pagett ne-a spus că Lily îi atrăsese atenția, ci Lily însăși a pomenit acest lucru în scrisoarea adresată doctorului Kennedy. Prin urmare, este un fapt. Doctorul Kennedy ne-a relatat despre convingerea lui Kelvin Halliday că soția îl înșela în secret, iar Kelvin Halliday o confirmă în jurnalul său, deci avem un alt fapt, și încă unul foarte bizar, nu credeți? Totuși, nu ne vom lega acum de acest amănunt. Însă aș dori să subliniez că multe dintre ipotezele pe care le-ați formulat s-au bazat pe ceea ce vi s-a spus, poate într-un mod foarte plauzibil.

Giles o fixa cu privirea.

Gwenda, căreia culoarea îi revenise în obraji, sorbi din cafea și se aplecă peste masă.

– Haideți să verificăm ce ne-au spus cei trei bărbați, propuse Giles. Să-l luăm pe Erskine. El zice...

– Ai ceva cu el, îl întrerupse Gwenda. E o pierdere de timp să-l acuzăm, pentru că acum e scos din cauză. N-ar fi putut s-o ucidă pe Lily Kimble.

Giles continuă imperturbabil:

– El zice că a cunoscut-o pe Helen pe vapor, în drum spre India, și că s-au îndrăgostit unul de celălalt, dar n-a putut să-și părăsească soția și copiii, astfel că au decis să se despartă. Să presupunem că n-a fost chiar așa. Să presupunem că s-a îndrăgostit nebunește de Helen și că ea n-a acceptat să fugă cu el. Să presupunem că a amenințat-o că, dacă s-ar fi măritat cu altul, avea s-o ucidă.

– De necrezut, bombăni Gwenda.

– Lucrurile de felul acesta se întâmplă uneori. Amintește-ți ce i-a spus nevasta, când trăgeai cu urechea. Ai pus totul pe seama geloziei, dar putea să fie adevărul adevărat. Poate că realmente el i-a făcut mari necazuri umblând după alte femei, poate e un soi de maniac sexual.

– Nu cred.

– Nu, pentru că e atrăgător. Eu cred că e ceva ciudat cu acest Erskine. Să-mi continui însă teoria. Helen rupe logodna cu Fane, se întoarce acasă, se mărită cu tatăl tău și se stabilește aici. Apoi, pe neașteptate, Erskine își face apariția. Vine într-o vacanță de vară împreună cu soția lui. Și asta e o bizarerie. Recunoaște că a venit aici ca s-o revadă pe Helen. Acum, să presupunem că Erskine era bărbatul cu care era ea în salon în ziua în care Lily a auzit-o spunând că se temea de el. „Mi-e frică de tine. Mi-e frică de tine de foarte multă vreme. Ești nebun.“ Și, pentru că se teme, plănuiește să se mute în Norfolk, însă păstrează secretul cu mare grijă. Nimeni nu trebuie să știe. Adică, nimeni nu trebuie să știe până ce Erskine nu pleacă din Dillmouth. Până aici, se potrivește. Acum ajungem la noaptea fatală. Nu știm ce-a făcut cuplul Halliday la începutul serii...

Miss Marple tuși.

– De fapt, am revăzut-o pe Edith Pagett. Își amintește că în seara aceea cina s-a servit devreme, la ora șapte, deoarece maiorul Halliday avea o întrunire, fie la clubul de golf, fie la parohie, din câte crede ea. Doamna Halliday a ieșit după cină.

– Corect. Helen se întâlnește cu Erskine pe plajă, poate că au stabilit dinainte locul și ora. El pleacă a doua zi. Poate că refuză să o lase în pace. Îi cere lui Helen să fugă cu el. Ea se întoarce aici, iar el vine după ea. În final, într-un acces de nebunie, o sugrumă. Asupra continuării ne-am pus deja de acord.

E dezechilibrat psihic, vrea ca maiorul Halliday să creadă că el a ucis-o. Ulterior, Erskine îngroapă cadavrul. Vă amintiți, i-a spus Gwendei că nu s-a întors la hotel decât foarte târziu, deoarece se plimbase prin jurul orașelului.

– Mă întreb ce făcea soția lui, medită Miss Marple.

– Probabil turba de gelozie, opină Gwenda. Și i-a făcut un scandal monstru când s-a întors la hotel.

– Asta e versiunea mea asupra faptelor, conchise Giles. Și este plauzibilă.

– Dar n-ar fi putut-o omorî pe Lily Kimble, îi atrase atenția Gwenda, întrucât el locuiește în Northumberland. Prin urmare, dacă-l luăm în vizor, nu facem decât să ne pierdem timpul. Să trecem la Walter Fane.

– Bine. Walter Fane e tipul închis în sine. Pare cumsecade, blând și ușor de manevrat. Însă Miss Marple ne-a adus o mărturie prețioasă. Odată, Walter Fane a fost atât de mânios, încât aproape că și-a ucis fratele. E drept, pe atunci era doar un copil, dar gestul a fost șocant, deoarece a părut întotdeauna să aibă o fire iertătoare. Oricum, Walter Fane se îndrăgostește de Helen Halliday. Mai mult, e înnebunit după ea. Fata nu-l vrea, iar el pleacă în India. După un timp, ea îi scrie că acceptă să se mărite cu el și pornește în călătorie. Apoi vine a doua lovitură. Ea ajunge în India și imediat îl părăsește. „A cunoscut pe cineva pe vapor.“ Se întoarce acasă și-l ia de bărbat pe Kelvin Halliday. Walter Fane își imaginează, probabil, că maiorul Halliday a fost cauza despărțirii sale de Helen. Cugetă, nutrește gânduri negre, e măcinat de o gelozie cumplită și, până la urmă, revine și el acasă. Are un comportament prietenos și iertător, vizitează frecvent tânăra pereche, devine un fel de animal de companie, un câine credincios. Dar Helen își dă seama că nu e sincer, întrezărește ranchiuna din străfundul sufletului său.

Poate că, de mult, a simțit ceva neliniștitor la tânărul Walter Fane. Îi spune: „Cred că întotdeauna mi-a fost frică de tine“. În secret, plănuiește să fugă din Dillmouth și să locuiască în Norfolk. De ce? Pentru că se teme de Walter Fane. Acum ajungem la noaptea fatală. Nu știm ce-a făcut Walter Fane atunci și nu văd cum am putea afla. Dar el îndeplinește criteriul lui Miss Marple de a se fi aflat „la fața locului“, întrucât casa lui se găsește la numai două, trei minute de mers pe jos. O fi pretextat că se culcă devreme, suferind de o migrenă, sau că se închide în birou pentru că are mult de lucru, ceva de felul ăsta. Ar fi putut face toate lucrurile pe care am stabilit că le-a făcut ucigașul, și cred că, dintre cei trei, e cel mai susceptibil de a fi comis greșeli la umplerea valizei. N-avea de unde să știe ce poartă femeile ca să se poată descurca.

– A fost straniu, observă Gwenda. În biroul lui, atunci când am fost la el, am avut senzația ciudată că era ca o casă cu obloanele trase... Și chiar mi-a dat prin minte că în casă era un mort.

Se uită la Miss Marple.

– Vi se pare o prostie?

– Nu, scumpa mea. Cred că este posibil să fi avut dreptate.

– Și acum, continuă Gwenda, ajungem la Afflick. Firma de voiaj a lui Afflick. Jackie Afflick, întotdeauna foarte deștept. Primul element care îl acuză este convingerea doctorului Kennedy că suferea de mania persecuției în stadiu incipient. Adică n-a fost niciodată pe deplin normal. Ne-a povestit despre relația lui cu Helen, dar acum știm cu toții că era o minciună gogonată. N-o vedea numai ca pe o puștoaică drăguță, ci era îndrăgostit la culme. Însă ea nu-l iubea. Voia doar să se distreze. Era nebună după bărbați, după cum spune Miss Marple.

– Nu, draga mea. Eu n-am spus niciodată așa ceva.

– Atunci, o nimfomană, dacă preferați termenul acesta. Oricum, a avut o aventură cu Jackie Afflick și apoi a vrut să scape de el. El nu voia să fie părăsit. Fratele ei a scos-o de la strâmtoare, însă Jackie Afflick n-a uitat și n-a iertat niciodată. Și-a pierdut slujba – din câte zice, în urma unei înscenări puse la cale de Walter Fane. Astea sunt semne clare de mania persecuției.

– Într-adevăr, o aprobă Giles. Pe de altă parte, dacă era adevărat, e un alt cap de acuzare împotriva lui Fane, și încă unul prețios.

Gwenda continuă:

– Helen pleacă în străinătate, iar el părăsește orașul. Dar nu o uită, iar atunci când ea se întoarce la Dillmouth, căsătorită, vine să o viziteze. La început a zis că a venit o dată, însă apoi a recunoscut că a venit de mai multe ori. Și, iubitule, nu-ți amintești? Edith Pagett a folosit o expresie de genul „bărbatul misterios într-o mașină fistichie“. Vezi, a venit destul de des încât să-și atragă bârfele servitorilor. Dar Helen a făcut tot posibilul să nu-l invite la masă, nu voia să - provoace o întâlnire între el și Kelvin. Poate că se temea de el. Sau poate...

Giles o întrerupse:

– E o lamă cu două tăișuri. Să presupunem că Helen fusese îndrăgostită de el – primul bărbat cu care avusese o relație – și să presupunem că mai era îndrăgostită de el și acum. Poate că erau în continuare împreună, însă ea a păstrat secretul. Dar poate că Afflick îi cerea să plece cu el, iar ea n-a acceptat, astfel că a ucis-o. Și tot restul. Lily spunea, în scrisoarea către doctorul Kennedy, că o mașină extravagantă fusese parcată afară în noaptea cu pricina. Era automobilul lui Jackie Afflick. Și el era „la fața locului“. E o ipoteză, dar mi se pare absolut rezonabilă. Mai rămân totuși scrisorile lui Helen, care trebuie să se încadreze în teoria mea. Mi-am stors creierii gândindu-mă la „împrejurările“, cum s-a exprimat Miss Marple, în care ar fi fost determinată să scrie acele epistole. Cred că pentru a le explica trebuie să admitem că avea realmente un amant și că se aștepta să plece cu el. Îi vom verifica iarăși pe cei trei. Mai întâi, Erskine. Să zicem că tot nu era pregătit să-și părăsească nevasta ori să-și distrugă căsnicia, însă Helen fusese de acord să-l lase pe Kelvin Halliday și să meargă undeva unde Erskine ar fi putut-o vizita din când în când. Primul lucru ar fi să-i adoarmă bănuielele doamnei Erskine, așa că Helen îi scrie fratelui ei două scrisori care, urmând să-i parvină pe rând mai târziu, dau de înțeles că a plecat în străinătate cu cineva. Asta corespunde perfect misterului cu care l-a înconjurat pe bărbatul în chestiune.

– Dar dacă avea de gând să-și părăsească soțul pentru el, de ce a ucis-o? Întrebă Gwenda.

– Poate pentru că Helen s-a răzgândit brusc. A decis că ținea sincer la Kelvin. Iar Erskine a văzut negru în fața ochilor și a sugrumat-o. Apoi, a luat hainele și valiza și s-a folosit de scrisori. E o explicație desăvârșită, care acoperă toate nelămuririle.

– Aceleași considerente i se aplică și lui Walter Fane. Îmi imaginez că un scandal are efecte dezastruoase pentru un avocat de țară. Poate că Helen acceptase să se mute undeva în apropiere, unde Fane ar fi putut-o vizita, anunțând, în același timp, că plecase peste hotare cu altul. A pregătit scrisorile și apoi, cum ai sugerat tu, s-a răzgândit. Walter a luat-o razna și a omorât-o.

– Și Jackie Afflick?

– În cazul lui e mai greu să se găsească motivul întocmirii scrisorilor. Nu cred că un scandal l-ar fi afectat în vreun fel. Poate că Helen se temea, nu de el, ci de tatăl meu, astfel că s-a gândit că ar fi fost mai bine să pretindă că fugise în străinătate; sau e posibil ca soția lui Afflick să fi avut pe atunci mulți bani pe care el voia să-i investească în afacere. Într-adevăr, sunt nenumărate variante cu privire la scrisorile acelea.

– Pe care o preferați, Miss Marple? vru Gwenda să știe. Nu cred că Walter Fane... Dar atunci...

Doamna Cocker tocmai intrase să ia ceștile de cafea.

– A, doamnă, spuse ea. Era să uit. Toată povestea asta cu biata femeie care a fost omorâtă și cu amestecul dumneavoastră și al domnului Reed nu e deloc bună pentru dumneavoastră, mai ales acum. Domnul Fane a fost pe-aici după-amiază, a întrebat de dumneavoastră. A așteptat vreo jumătate de ceas. Părea să creadă că îl așteptați.

– Foarte ciudat, zise Gwenda. La ce oră?

– Trebuie să fi fost ceasurile patru, sau puțin după aceea. Apoi a fost un alt domn, a venit cu o mașină mare și galbenă. Era încredințat că-l așteptați. N-a vrut să priceapă că nu era așa. A stat douăzeci de minute. Mă întrebam dacă nu cumva aveți invitați la ceai și ați uitat de ei.

– Nu, replică Gwenda. Ce bizar!

– Să-i dăm un telefon lui Fane, propuse Giles. Cred că nu s-a culcat.

Zis și făcut.

– Alo, domnul Fane? Aici Giles Reed. Am aflat că ați trecut pe la noi în cursul

după-amiezii. Poftim? Nu, nu, sunt sigur, nu, e ciudat. Da, mă mir și eu.

Puse jos receptorul.

– Asta-i bună! A primit un apel la birou azi-dimineață. I s-a transmis să vină pe la noi după-masă. Era foarte important.

Giles și Gwenda schimbă niște priviri uimite, după care tânăra spuse:

– Sună-l pe Afflick.

Giles se duse iarăși la telefon, găsi numărul și sună. Dură ceva mai mult timp, dar în cele din urmă i se făcu legătura.

– Domnul Afflick? Aici Giles Reed, aș...

În mod evident, fusese întrerupt de un șuvoi de cuvinte de la celălalt capăt al firului.

În cele din urmă, reuși să îngaime:

– Dar noi n-am... Nu, vă asigur, nimic de felul acesta... Da, da, știu că sunteți un om ocupat. Nu m-aș fi gândit... Stați un pic, cine v-a sunat, un bărbat? Nu, vă spun că n-am fost eu. Nu, nu, înțeleg. Sunt de acord, e cu totul ieșit din comun.

Așeză receptorul și se întoarse la masă.

– Ei bine, asta e. Cineva, un bărbat care s-a dat drept Giles Reed, l-a sunat pe Afflick și i-a cerut să vină aici. Era urgent, se punea problema unei mari sume de bani.

Se priviră unii pe alții.

– Putea fi oricare din ei, spuse Gwenda. Nu vezi, Giles? Oricare ar fi putut s-o ucidă pe Lily și să vină aici ca să aibă un alibi.

– Nu e un alibi prea bun, scumpa mea, remarcă Miss Marple.

– Nu mă refer la un alibi în toată puterea cuvântului, ci la o scuză pentru a pleca de la birou. Ce vreau să zic e că unul spune adevărul și unul minte. Unul l-a sunat pe celălalt și i-a cerut să vină aici, pentru a arunca bănuielele asupra lui,

însă nu știm care a făcut-o. Acum este clar că avem de ales între ei doi. Fane sau Afflick. Eu aș spune că e Jackie Afflick.

– Eu pariez pe Walter Fane, spuse Giles.

Amândoi se uitară la Miss Marple.

Bătrâna doamnă clătină din cap.

– Mai e o posibilitate, observă ea.

– Desigur. Erskine.

Giles se repezi la telefon.

– Ce ai de gând să faci? întrebă Gwenda.

– Cer o convorbire interurbană în Northumberland.

– O, Giles, doar nu crezi...

– Trebuie să știm. Dacă e acolo, n-ar fi putut s-o omoare pe Lily Kimble după-amiază. Doar n-are avion particular!

Așteptară în tăcere până când sună telefonul.

Giles ridică receptorul.

– Ați solicitat o convorbire personală cu domnul maior Erskine. Vorbiți, vă rog. Domnul maior Erskine este pe linie.

Dregându-și emoționat glasul, Giles rosti:

– Ăăă... Erskine? Aici Giles Reed. Reed, da.

Îi lansă Gwendei o privire chinuită care spunea extrem de limpede: „Ce naiba zic acum?”

Gwenda veni și-i luă receptorul din mână.

– Domnul maior Erskine? Doamna Reed la aparat. Am auzit despre... despre o

casă. Linscott Brake. Este... Știți cumva ceva despre ea? E pe lângă dumneavoastră, dacă nu mă înșel.

Vocea lui Erskine se auzi în difuzor:

– Linscott Brake? Nu, nu cred că am auzit de ea. De ce oraș aparține?

– Anunțul nu e deloc citeț, se plânse Gwenda. Știți ce hârtii dactilografiate mizerabil trimit agenții imobiliari. Dar scrie aici că e la douăzeci și cinci de kilometri de Daith, așa că ne-am gândit...

– Îmi pare rău. N-am auzit de ea. Cine locuiește acolo?

– O, e goală. Dar nu vă faceți probleme, de fapt, ne-am hotărât asupra unei case. Îmi pare rău că v-am deranjat. Presupun că erați ocupat.

– Nu, nicidecum. Sau, cel puțin, mă ocupam doar de treburile casnice. Soția mea e plecată. Iar bucătăreasa a trebuit să se ducă până la mama ei, așa că mă ocup de chestiunile gospodărești. Mă tem că nu-s foarte priceput. Mă descurc mai bine în grădină.

– Și eu prefer întotdeauna grădinăritul muncii în gospodărie. Sper că soția dumneavoastră nu e bolnavă, nu?

– A, nu, a chemat-o sora ei pe la ea. O să se întoarcă mâine.

– Atunci, noapte bună și iertați-mă pentru deranj.

Puse receptorul în furcă.

– Erskine e scos din cauză, spuse ea triumfător. Soția lui e plecată și el se ocupă de corvezile casnice. Prin urmare, rămân cei doi. Nu-i așa, Miss Marple?

Aceasta avea un aer foarte serios.

– Nu cred, dragii mei, că ați chibzuit îndeajuns. O, Doamne, chiar sunt teribil de îngrijorată! Numai dacă aș ști precis ce să fac...

Capitolul XXIV. Labele de maimuță

I

Gwenda își sprijini coatele pe masă și-și prinse bărbia în mâini în timp ce contempla fără entuziasm resturile prânzului luat în grabă. Acum trebuia să strângă vesela, s-o ducă la chiuvetă, s-o spele, s-o pună la loc și să se gândească la felurile pentru cină.

Nu era însă nici o grabă. Simțea că avea nevoie de puțin timp ca să reflecteze. Totul se întâmplase atât de repede!

Evenimentele din cursul dimineții păreau, la o trecere în revistă, haotice și de-a dreptul imposibile. Totul se petrecuse prea repede și prea bizar.

Inspectorul Last își făcuse apariția devreme, la nouă și jumătate. Îl însoțeau inspectorul detectiv Primer, de la sediul central, și șeful poliției comitatului. Ultimul nu zăbovise prea mult. Inspectorul Primer era acum însărcinat cu ancheta în cazul uciderii lui Lily Kimble, cu toate ramificațiile aferente.

Inspectorul Primer, un bărbat cu o atitudine înșelător de blândă și o voce domoală, de parcă-și cerea mereu scuze, fusese cel care o întrebase dacă ar fi deranjat-o efectuarea unor săpături în grădină.

După tonul vocii lui, parcă ar fi propus să le ofere subordonaților prilejul unor exerciții fizice înviorătoare, nu misiunea de a căuta un cadavru îngropat cu optsprezece ani în urmă.

În momentul acela, Giles luase cuvântul.

– Cred că v-am putea ajuta cu unele sugestii, spusese el.

Îi povestise inspectorului despre mutarea treptelor care duceau la peluză, după care îl condusesese pe terasă.

Polițistul se uitase la fereastra cu gratii de la etaj, aflată pe colțul casei, și opinase:

– Presupun că asta e camera copilului.

Giles confirmase.

Apoi, inspectorul și Giles se întorseseră în casă, în timp ce doi agenți înarmați cu hârlețe ieșiseră în grădină. Înainte ca inspectorul să înceapă cu întrebările, Giles spusese:

– Cred, domnule inspector, că ar trebui să aflați ceva ce soția mea nu a povestit până acum nimănui în afară de mine și... hm... de o altă persoană.

Privirea blândă, fascinantă a inspectorului se opri asupra Gwendei, trădând un proces de evaluare rapidă. Tânăra se gândi că încerca să-și dea seama dacă era o femeie pe care putea conta sau făcea parte din categoria celor care inventează povești.

Sentimentul acesta era atât de puternic, încât primele ei cuvinte sunară defensiv:

– Poate că mi-am imaginat. Este posibil să fi fost așa. Însă părea îngrozitor de real.

Inspectorul Primer i se adresă domol, liniștitor:

– Ei bine, doamnă Reed, să auzim despre ce e vorba.

Gwenda începu să explice. Cum i se păruse casa cunoscută atunci când o văzuse prima dată. Cum aflase ulterior că, de fapt, locuise acolo în copilărie. Cum își amintise de tapetul din camera copilului și de ușa de legătură și cum simțise că trebuia să existe niște trepte către peluză.

Inspectorul Primer încuviință din cap. Nu spuse că amintirile din copilărie ale Gwendei nu erau deosebit de interesante, însă Gwenda se întrebă dacă nu cumva asta era opinia lui.

După aceea își adună puterile pentru final. Cum își amintise dintr-odată, la teatru, de seara când privise printre stâlpii balustradei de la Hillside și văzuse o femeie moartă în hol.

– Cu o față albăstruie, sugrumată, și cu părul blond-auriu, și era Helen... Dar am fost proastă, nu știam cine era Helen...

– Credem că..., începu Giles, dar inspectorul Primer, cu o autoritate neașteptată, îl opri cu un gest al mâinii.

– Vă rog, lăsați-o pe doamna Reed să relateze cu propriile sale cuvinte.

Gwenda continuă poticnit, cu fața îmbujorată, în timp ce inspectorul Primer o ajută cu blândețe, manifestând o iscusință pe care tânăra n-o aprecie la adevărata ei valoare.

– Webster? rosti el gânditor. Hm. Ducesa de Malfi. Labe de maimuță?

– Acesta a fost probabil un coșmar, sugeră Giles.

– Vă rog, domnule Reed.

– Se prea poate să fi fost un coșmar, întâri Gwenda.

– Nu, nu cred, o contrazise inspectorul Reed. Ar fi foarte greu să explicăm decesul lui Lily Kimble dacă n-am presupune că a fost ucisă o femeie în această casă.

Explicația părea atât de rezonabilă, aproape liniștitoare, încât Gwenda se grăbi să-și depene istorisirea.

– Și nu tata a omorât-o. Serios, n-a fost el. Chiar și doctorul Penrose spune că nu se încadra în tipologia criminalului și că n-ar fi putut ucide pe nimeni. Iar doctorul Kennedy era sigur că n-o făcuse, ci doar își închipuise asta. Prin urmare, vedeți dumneavoastră, a fost cineva care voia să lase impresia că tata săvârșise crima, și cred că știm cine, cel puțin este unul din doi suspecti...

– Gwenda, interveni Giles. Nu putem...

– Mă întreb, domnule Reed, zise inspectorul, dacă v-ar deranja să mergeți în grădină și să vedeți cum se descurcă oamenii mei. Spuneți-le că v-am trimis eu.

Închise ușa vitrată în urma lui Giles, puse zăvorul și reveni la Gwenda.

– Acum vreau să aud toate ideile dumneavoastră, doamnă Reed. Nu contează dacă sunt incoerente.

Gwenda revărsă toate speculațiile și raționamentele făcute de ea și de Giles, precum și demersurile întreprinse pentru a afla cât mai multe despre cei trei bărbați din viața lui Helen Halliday, și concluziile la care ajunseseră; de asemenea, modul în care Walter Fane și J.J. Afflick fuseseră sunați ca din partea lui Giles și convocați la Hillside în după-amiaza zilei precedente.

– Dar e limpede, domnule inspector, că unul din ei minte, nu-i așa?

Cu o voce amabilă, trădând oboseala, polițistul spuse:

– Aceasta este una dintre marile dificultăți ale muncii noastre. Atât de mulți oameni ar putea minți! Și atât de mulți oameni mint de obicei! Deși nu întotdeauna din motivele pe care le-am bănuî. Iar unii nici măcar nu știu că mint.

– Credeți că mă număr printre aceia? întrebă Gwenda neliniștită.

Inspectorul zâmbi.

– Cred că sunteți un martor foarte sincer, doamnă Reed.

– Și sunteți de părere că am dreptate în privința criminalului?

– Nu e o chestiune de părere, nu în cazul nostru, oftă polițistul. E o chestiune de verificare. Unde s-a aflat fiecare, ce mișcări a făcut fiecare și cum le relatează. Știm cu destulă precizie, cu o eroare de vreo zece minute, când a fost ucisă Lily Kimble. Între 2.20 și 2.45 p.m. Oricine ar fi putut s-o omoare și apoi să vină aici ieri după-masă. Eu nu văd nici un motiv pentru acele apeluri telefonice. Nu-i conferă nici unuia din oamenii menționați de dumneavoastră un alibi pentru momentul crimei.

– Dar veți descoperi ce făceau atunci, nu-i așa? Între 2.20 și 2.45 p.m. O să-i întrebați.

Inspectorul Primer surâse.

– Vom pune toate întrebările necesare, doamnă Reed, vă asigur de asta. Toate la momentul potrivit. Nu e bine să grăbim lucrurile. Trebuie să privim în

perspectivă.

Gwenda avu dintr-odată viziunea unei munci pline de răbdare și lipsite de orice aspect senzațional. Fără zor, fără cruțare...

– Bineînțeles, doar sunteți profesioniști, pe când eu și Giles suntem doar niște amatori. Am putea prinde un fir, printr-un noroc, dar n-am ști ce să facem după aceea.

– Cam așa ceva, doamnă Reed.

Polițistul zâmbi iarăși. Se ridică și descuie ușa vitrată. Apoi, chiar în clipa în care se pregătea să iasă, se opri. Ca un câine de vânătoare la pândă, se gândi Gwenda.

– Îmi cer iertare, doamnă Reed. Doamna aceea nu e cumva Miss Jane Marple?

Gwenda i se alătură. La capătul grădinii, Miss Marple își continua războiul inegal cu rochița-rândunicii.

– Da, e Miss Marple. A fost extraordinar de amabilă să ne ajute la refacerea grădinii.

– Miss Marple, murmură inspectorul. Pricep.

La privirea întrebătoare a Gwendei, care tocmai spunea că Miss Marple „e o scumpă“, el explică:

– E o doamnă foarte apreciată Miss Marple. Îi are la discreția ei pe șefii poliției din cel puțin trei comitate. Încă nu l-a prins și pe șeful meu, dar îndrăznesc să spun că nu mai e mult până atunci. Prin urmare, Miss Marple este implicată în povestea asta.

– A făcut o mulțime de sugestii extrem de utile, zise Gwenda.

– N-am nici o îndoială. Ea v-a sfătuit unde s-o căutați pe defuncta doamnă Halliday?

– A spus că eu și Giles trebuia să știm unde să căutăm. Și ni s-a părut o prostie că nu ne-am gândit la asta mai devreme.

Inspectorul râse încet și se îndreptă spre bătrâna doamnă.

– Nu cred că am făcut cunoștință, Miss Marple, însă domnul colonel Melrose mi-a atras odată atenția asupra dumneavoastră.

Miss Marple se ridică, roșind toată și strângând în mână niște plante agățătoare.

– A, da. Scumpul colonel Melrose. A fost întotdeauna deosebit de amabil. Încă de când...

– Încă de când un epitrop a fost împușcat în biroul vicarului. Vremuri de mult trecute. Dar ați mai avut niște succese remarcabile de atunci. Necazul cu scrisorile anonime de lângă Lymstock.

– Păreți să știți o sumedenie de lucruri despre mine, domnule inspector...

– Primer, acesta este numele meu. Și presupun că aici sunteți foarte ocupată.

– Păi, încerc să fac tot ce pot în grădină. Din nefericire, a fost lăsată în paragină. Această rochița-rândunicii, de pildă, e atât de enervantă! Rădăcinile ei, spuse Miss Marple privindu-l pe inspector cu ochi mari și sinceri, coboară adânc în pământ. Foarte adânc – și sunt foarte lungi.

– Cred că aveți dreptate. Coboară foarte adânc. Și a trecut foarte mult timp... de la crima aceasta, vreau să spun. Optsprezece ani.

– Și poate chiar mai mult, zise Miss Marple. Se desfășoară sub pământ... Și sunt foarte dăunătoare, domnule inspector, iau substanța vitală a florilor.

Unul dintre agenții de poliție se ivi pe cărare. Transpirase și avea fruntea murdară de pământ.

– Am găsit ceva, domnule. Se pare că despre ea e vorba.

II

În acel moment, reflectă Gwenda, ziua se transformase într-un coșmar. Giles

intrase palid și o anunțase:

– Ea este, într-adevăr, iubito.

Apoi, un agent dăduse un telefon, iar medicul legist, un bărbat scund și agitat, sosise îndată.

Tot atunci, doamna Cocker, calma și imperturbabila doamnă Cocker, ieșise în grădină – nu mânată de o curiozitate macabră, cum s-ar fi putut crede, ci doar în căutarea unor ierburi aromate pentru masa de prânz. Iar doamna Cocker, care reacționase la vestea crimei din ziua precedentă cu reținere și preocupare pentru sănătatea Gwendei (căci doamna Cocker hotărâse că odaia copilului de la etaj avea să-și primească ocupantul convenit după un număr de luni), dăduse nas în nas cu descoperirea sinistră și o luase razna într-un mod de-a dreptul îngrijorător.

– Oribil, oribil, doamnă. Oasele sunt ceva ce nu pot să suport. Să nu văd schelete în fața ochilor. Și tocmai aici, în grădină, chiar lângă straturile de mentă! Iar inima îmi bate de să-mi spargă pieptul, am palpitații, abia pot să respir. Dacă nu îndrăznesc prea mult, doar un degețel de brandy...

Alarmată de icnetele doamnei Cocker și de culoarea pământie a tenului ei, Gwenda se repezise la servanță, turnase niște brandy într-un pahar și i-l adusese în grabă.

Iar doamna Cocker spusese:

– De asta aveam nevoie, doamnă...

Când, dintr-odată, rămăsese fără glas și căpătase o paloare atât de alarmantă, încât Gwenda țipase după Giles, iar Giles răcnise la medicul legist.

– Noroc că mă aflam aici, remarcase acesta ulterior. Era pe muchie de cuțit. Fără un doctor, femeia asta ar fi murit pe loc.

După aceea, inspectorul Primer luase carafa de brandy și, împreună cu medicul, amândoi se aplecară asupra ei. Polițistul o întrebase pe Gwenda când băuseră ultima dată din ea.

Gwenda spuse că, din câte își amintea, trecuseră câteva zile. Fuseseră plecați în

nord, iar ultimele dăți când băuseră alcool preferaseră ginul.

– Dar era să beau niște brandy ieri, continuă ea. Numai că mă face să mă gândesc la feriboturile care traversează Canalul Mânecii, așa că Giles a deschis o sticlă nouă de whisky.

– Ați avut mare noroc, doamnă Reed. Dacă ați fi băut brandy ieri, mă îndoiesc că ați mai fi în viață.

– Giles a vrut să bea, dar în cele din urmă a preferat și el whisky-ul.

O străbătu un fior.

Chiar și acum, când era singură în casă, întrucât polițiștii plecaseră și Giles îi însoțise după un prânz grăbit încropit din conserve (de vreme ce doamna Cocker fusese dusă la spital), Gwendei nu-i venea să creadă că avusese o dimineată atât de agitată.

Un lucru era clar: Jackie Afflick și Walter Fane fuseseră prezenți în casă cu o zi înainte. Fiecare ar fi putut să pună ceva în brandy, și care fusese scopul apelurilor telefonice, dacă nu să-i dea unuia din ei ocazia de a otrăvi carafa de băutură? Gwenda și Giles ajunseseră prea aproape de adevăr. Sau, poate, o a treia persoană venise de afară, prin ușa deschisă a sufrageriei, în timp ce ea și Giles așteptau, acasă la doctorul Kennedy, sosirea lui Lily Kimble? O a treia persoană care pusese la cale apelurile ca să arunce bănuiala asupra celor doi?

Dar nu era logic să fie o a treia persoană, reflectă Gwenda. Căci o a treia persoană i-ar fi telefonat, evident, numai unuia din cei doi bărbați. O a treia persoană ar fi vrut să existe un suspect, nu doi. Și, oricum, cine ar fi putut să fie? Mai presus de orice îndoială, Erskine se aflase în Northumberland. Nu, fie Walter Fane îl sunase pe Afflick și pretinsese că primise și el un telefon, fie Afflick îl sunase pe Fane și, la fel, se prefăcuse că fusese și el convocat la Hillside. Unul din aceștia doi, iar polițiștii, care erau mai experimentați și aveau mai multe resurse decât ea și Giles, urmau să afle care. În această perioadă, ambii aveau să fie supravegheați. N-ar fi putut să încerce iarăși.

Din nou, Gwenda se cutremură. Îi luase ceva timp să se obișnuiască și cu ideea că se încercase asasinarea ei. „Primejdios“, spusese Miss Marple demult. Însă ea și Giles nu luaseră în serios gândul primejdiei. Chiar și după ce fusese omorâtă Lily Kimble, tot nu-și imaginase că s-ar fi avut în vedere uciderea ei și a lui

Giles. Numai pentru că ei doi se apropiau prea mult de adevăr în privința celor întâmplate cu optsprezece ani în urmă. Erau pe cale să descopere ce se petrecuse atunci și cine fusese autorul.

Walter Fane și Jackie Afflick...

Care din ei?

Gwenda închise ochii, contemplându-i pe cei doi în lumina noilor informații.

Tăcutul Walter Fane, stând în biroul său – păianjenul albicios în mijlocul pânzei. Atât de liniștit, cu un aspect atât de inofensiv! O casă cu obloanele trase. Un mort în casă. Cineva care murise cu optsprezece ani în urmă – dar era încă acolo. Cât de sinistru părea acum taciturnul Walter Fane! Walter Fane, care odinioară se repezise să-și ucidă fratele. Walter Fane, cu care Helen, plină de dispreț, refuzase să se mărite, o dată acasă și altă dată în India.

O dublă respingere. O dublă jignire. Walter Fane, atât de imperturbabil, atât de placid, care se putea exprima numai prin izbucniri bruște de violență criminală – așa cum este posibil să fi făcut și Lizzie Borden odinioară...

Gwenda deschise ochii. Se convinsese că Walter Fane era cel căutat. Sau nu?

Poate că merita să-l ia în considerare și pe Afflick. Cu ochii deschiși, de această dată.

Costumul ecosez țipător, atitudinea dominantă – exact opusul lui Walter Fane –, nici o urmă de reținere sau de calm. Dar poate că adoptase această atitudine din cauza unui complex de inferioritate. Potrivit experților, așa se întâmpla. Dacă nu ești sigur pe tine, trebuie să te lauzi, să te afirmi, să-i copleșești pe ceilalți. A fost refuzat de Helen pentru că nu era destul de bun pentru ea. Rana a făcut puroi, nu s-a vindecat. Hotărârea de a parveni. Persecuția. Toată lumea împotriva lui. Dat afară în urma unei acuzații false fabricate de un „dușman“. Cu siguranță, acestea demonstrau că Afflick nu era normal. Și ce senzație de putere ar fi încercat un om ca acesta în secunda crimei! Chipul său cumsecade, jovial, era în realitate plin de cruzime. Era un bărbat crud, iar soția lui, femeia aceea slabă și palidă, o știa și se temea de el. Lily Kimble îl amenințase și își pierduse viața. Gwenda și Giles se amestecaseră, astfel că trebuiau să moară și ei – și avea să dea vina pe Walter Fane, care îl concediase cu mult timp în urmă. Toate se potriveau perfect.

Scuturând din umeri, Gwenda părăsi lumea imaginației și reveni la chestiunile practice. Giles avea să se întoarcă și să vrea un ceai. Trebuia să strângă și să spele vasele.

Aduse o tavă și strânse vesela, transportând-o la bucătărie. Încăperea strălucea de curățenie. Doamna Cocker era cu adevărat o comoară.

Pe marginea chiuvetei se afla o pereche de mănuși chirurgicale. Doamna Cocker le purta întotdeauna la spălatul vaselor. Nepoata ei, care lucra la un spital, îi făcea rost de ele la preț redus.

Gwenda și le puse și începu să curețe vesela. Era o idee bună să-și păstreze mâinile frumoase.

Spălă farfuriile și le puse pe suport, spălă și șterse și restul lucrurilor și le așeză la locul lor.

Apoi, încă pierdută în gânduri, urcă la etaj. Ar fi putut să spele și niște ciorapi și vreo două pulovere. Avea să păstreze mănușile pe mâini.

Ideile acestea se găseau la primul nivel al minții ei. Dedesubt însă era ceva care nu-i dădea pace.

Walter Fane sau Jackie Afflick, spusese ea. Unul sau celălalt. Și formulase teorii convingătoare în privința amândurora. Poate că asta o îngrijora de fapt. Deoarece ar fi fost mult mai satisfăcător dacă ar fi putut stabili o acuzație clară numai la adresa unuia. De acum ar fi trebuit să fie sigură care era făptașul, însă Gwenda nu era deloc sigură.

Dacă ar mai fi fost cineva... Dar nu mai putea fi nimeni. Pentru că Richard Erskine era scos din cauză. Richard Erskine se găsea în Northumberland atunci când Lily Kimble fusese ucisă și brandy-ul din carafă fusese otrăvit. Într-adevăr, Richard Erskine nu avea nimic de-a face cu crimele.

Era bucuroasă, întrucât îi plăcea de Richard Erskine. Era un bărbat atrăgător, foarte atrăgător. Ce păcat că era însurat cu matahala aceea cu ochi bănuitori și voce groasă! Ca o voce de bărbat...

Ca o voce de bărbat...

Ideea îi fulgeră prin minte, aducându-i o presimțire stranie.

O voce de bărbat... Era posibil ca doamna Erskine, și nu soțul ei, să-i fi răspuns la telefon lui Giles în ajun?

Nu, nu, imposibil. Nicidecum. Ea și Giles și-ar fi dat seama. Și, în orice caz, doamna Erskine n-ar fi putut ști cine suna. Nu, sigur că Erskine era la aparat, iar soția lui, după cum spusese, era plecată.

Soția lui era plecată...

Precis... Nu, era cu neputință... Ar fi putut fi doamna Erskine? Doamna Erskine, înnebunită de gelozie? Doamna Erskine, căreia Lily Kimble îi va fi adresat o scrisoare? Nu cumva Léonie văzuse o femeie în grădină, în noaptea când privise pe fereastră?

Dintr-odată, se auzi un zgomot puternic din hol. Cineva intrase pe ușa din față.

Gwenda ieși din baie, se duse în capul scărilor și privi printre stâlpii balustradei. Cu ușurare, constată că era doctorul Kennedy. Îl strigă:

– Sunt aici!

Își ținea mâinile în față – ude, strălucitoare, gri-rozalii, îi aminteau de ceva...

Kennedy ridică privirea, umbrindu-și ochii cu palma.

– Tu ești, Gweenie? Nu-ți pot vedea fața. Mă orbește...

Gwenda începu să țipe.

Zărea labele netede de maimuță și auzea vocea aceea din hol...

– Dumneata erai, icni ea. Dumneata ai ucis-o... ai ucis-o pe Helen... Acum știu. Dumneata erai... tot timpul... Dumneata...

Urcă pe scări în direcția ei. Încet. Privind-o.

– De ce nu m-ai lăsat în pace? De ce a trebuit să te amesteci? De ce a trebuit s-o aduci înapoi? Tocmai când începusem să uit... Să uit. Ai adus-o înapoi pe Helen, pe Helen a mea. Ai răscolit totul. A trebuit s-o omor pe Lily, iar acum trebuie să

te omor pe tine. Cum am ucis-o și pe Helen... Da, cum am ucis-o și pe Helen.

Ajunsesse în dreptul ei, cu mâinile întinse, urmărind să-i cuprindă gâtul. Acel chip cumsecade, nostim, de bătrânel – același chip, cu excepția ochilor. Ochii nu erau aceiași.

Gwenda se dădu în spate cu mișcări aproape imperceptibile. Țipătul îi înghețase în gât. Iar dacă ar fi țiptat, n-ar fi auzit-o nimeni.

Pentru că nu era nimeni acasă, nici Giles, nici doamna Cocker, nici măcar Miss Marple nu se afla în grădină. Nimeni. Iar casa vecină era prea departe ca s-o audă cineva. Oricum, nu putea să ție... Deoarece îi era prea frică. Îi era frică de acele mâini oribile care stăteau s-o apuce.

Ar fi putut să se retragă până în camera copilului și apoi – apoi – mâinile acelea aveau să i se strângă în jurul gâtului...

Dintre buze îi ieși un scâncet înăbușit de toată mila.

Și atunci, dintr-odată, doctorul Kennedy se opri și se clătină în spate în secunda în care un jet de apă cu săpun îl lovi între ochi. Abia reușind să respire, clipea neajutorat, încercând să-și apere fața cu mâinile.

– Ce noroc, rosti Miss Marple cu răsuflarea tăiată, întrucât urcase în fugă pe scara de serviciu, ce noroc că tocmai curățăm trandafirii de păduchi!

Capitolul XXV. Epilog la Torquay

– Dar, scumpă Gwenda, nici prin gând nu mi-ar fi trecut să plec și să te las singură în casă, spuse Miss Marple. Știam că un om foarte periculos bântuie prin preajmă, astfel că supravegheam totul discret din grădină.

– Ați știut tot timpul că el era? întrebă Gwenda.

Toți trei, Miss Marple, Gwenda și Giles, stăteau pe terasa hotelului Imperial de la Torquay.

„O schimbare de peisaj“ ar fi fost cel mai bun lucru pentru Gwenda, propusese Miss Marple, iar Giles se declarase de acord. Cum inspectorul Primer fusese de aceeași părere, porniseră de îndată spre Torquay.

Miss Marple răspunse la întrebarea Gwendei:

– Păi, spre el duceau toate firele, draga mea. Deși, din păcate, nu aveam nici o dovadă pe care să mă sprijin. Doar indicii, nimic mai mult.

Privind-o curios, Giles mărturisi:

– Dar nu pot vedea nici măcar indiciile.

– O, nu trebuie decât să vă gândiți puțin. Pentru început, era la fața locului.

– La fața locului?

– Evident. În seara aceea, când Kelvin Halliday a venit la el, tocmai se întorsese de la spital. Iar pe atunci, după cum ne-au spus mai mulți oameni, spitalul era alături de Hillside sau St Catherine's, cum se numea. Elementul acesta îl plasează, așadar, la locul potrivit, la momentul potrivit. Și au mai fost o mulțime de amănunte semnificative. Helen Halliday i-a spus lui Richard Erskine că se dusese în India să-l ia de bărbat pe Walter Fane pentru că nu era fericită acasă. Adică nu era fericită să locuiască împreună cu fratele ei. Însă, potrivit tuturor relatărilor, fratele ei îi era extrem de devotat. Prin urmare, de ce nu era fericită? Domnul Afflick v-a spus că „îi părea rău pentru biata puștoaică“. Cred că era

absolut sincer în acel moment. Realmente îi părea rău pentru ea. De ce trebuia să se vadă cu tânărul Afflick pe ascuns? După toate aparențele, nu era îndrăgostită de el până peste cap. Oare pentru că nu se putea întâlni cu tinerii de vârsta ei în modul firesc? Fratele ei era „strict“ și „de modă veche“. Asta nu vă aduce aminte de domnul Barrett de pe Wimpole Street¹⁰?

Gwenda se cutremură.

– Era nebun. Nebun de legat.

– Într-adevăr, spuse Miss Marple. Nu era normal. Își adora sora vitregă, iar această afecțiune a devenit posesivă și bolnăvicioasă. Aceste lucruri se petrec mai frecvent decât ați bănuî. Tați care nu vor ca fiicele lor să se mărite sau chiar să se întâlnească cu bărbați. Precum domnul Barrett. M-am gândit la asta când am auzit de plasa de tenis.

– Plasa de tenis?

– Da, mi s-a părut foarte semnificativ. Gândiți-vă la biata Helen, proaspăt venită de la internat și dornică, asemenea oricărei fete, să cunoască viața, nerăbdătoare să întâlnească tineri de vârsta ei, să flirteze...

– Cam înnebunită după sex.

– Nu, rosti apăsător Miss Marple. Țsta este unul dintre aspectele cele mai mârșave ale acestei crime. Doctorul Kennedy n-a ucis-o doar fizic. Dacă priviți în urmă cu atenție, veți constata că singura dovadă a pasiunii lui Helen pentru bărbați – ce cuvânt ai folosit tu, dragă? A, da, nimfomanie – a provenit, în realitate, de la doctorul Kennedy însuși. În opina mea, era o fată perfect normală care voia să se distreze, să flirteze puțin și apoi să se mărite cu alesul inimii, nu mai mult de atât. Gândiți-vă la pașii pe care i-a făcut fratele ei. Întâi, era strict și de modă veche, limitându-i drastic libertatea. Apoi, când a vrut să organizeze partide de tenis – o dorință cu totul nevinovată și firească –, s-a prefăcut de acord, dar într-o noapte a sfâșiat pe ascuns plasa în bucățele, o faptă extrem de grăitoare și plină de sadism. Apoi, întrucât ea putea să meargă în altă parte să danseze ori să joace tenis, a profitat de rana de la picior pe care i-o trata, infectându-i-o ca să nu se mai vindece. O, da, cred că a făcut-o și pe asta. De fapt, sunt sigură. Vă atrag însă atenția că Helen, după toate probabilitățile, nu și-a dat seama de nimic. Știa că fratele ei o iubește enorm și sunt de părere că nu înțelegea de ce se simțea nefericită acasă. Dar avea această senzație și, în cele din urmă, s-a hotărât să

plece în India și să se mărite cu tânărul Fane pur și simplu ca să scape. Să scape de ce? Nu știa. Era prea tânără și naivă ca să-și dea seama. Așadar, s-a dus în India și pe drum l-a cunoscut pe Richard Erskine, de care s-a îndrăgostit. Nici acum nu s-a purtat ca o fată nebună după bărbați, ci într-o manieră decentă și onorabilă. Nu l-a îndemnat să-și părăsească soția, ba l-a implorat să n-o facă. Însă atunci când l-a văzut pe Walter Fane, a devenit conștientă că nu se putea căsători cu el și, cum nu știa ce să facă, i-a telegrafiat fratelui ei, cerându-i bani să se întoarcă acasă. Pe vapor l-a întâlnit pe tatăl tău – și astfel i s-a ivit o nouă portiță de scăpare. De data aceasta, una cu perspective clare de fericire. Nu s-a măritat cu tatăl tău din prefăcătorie, Gwenda. El își revenea încet după moartea soției preaiubite. Ea încerca să treacă peste o poveste de dragoste nefericită. Fiecare îl putea ajuta pe celălalt. Cred că este elocvent faptul că ea și Kelvin Halliday s-au căsătorit la Londra și apoi s-au dus la Dillmouth să-l informeze pe doctorul Kennedy. Instinctul trebuie s-o fi avertizat că era mai înțelept să procedeze astfel decât să facă nunta la Dillmouth, cum ar fi fost firesc. Sunt de părere că nu știa ce o așteaptă, dar se simțea nesigură, astfel că a preferat să-l pună pe fratele ei în fața faptului împlinit. Kelvin Halliday s-a purtat foarte prietenos cu Kennedy și l-a plăcut sincer. Se pare că doctorul a făcut toate eforturile să pară mulțumit de această căsătorie. Cuplul a închiriat casa mobilată pe care o cunoaștem. Și acum ajungem la elementul acela foarte semnificativ, - sugestia că maiorul Halliday era drogat de soția lui. Există numai două explicații posibile, pentru că numai doi oameni ar fi avut prilejul să facă așa ceva. Fie Helen Halliday își droga într-adevăr soțul, și dacă da, de ce? Fie drogurile îi erau administrate de doctorul Kennedy. Acesta era medicul curant al lui Halliday, după cum o atestă faptul că maiorul îl consulta. Avea încredere în cunoștințele lui medicale, iar sugestia că propria soție îl droga i-a fost plasată foarte inteligent de către doctor.

– Dar ce drog i-ar putea induce unui om halucinația că și-a sugrumat nevasta? întrebă Giles. Doar nu există nici un drog care să aibă efectul acesta anume, nu?

– Dragul meu Giles, ai căzut iarăși în capcană, în capcana de a crede ce ți se spune. Avem doar cuvântul doctorului Kennedy că Halliday ar fi avut vreodată acea halucinație. Kelvin însuși nu pomeneste nimic despre asta în jurnal. A avut halucinații, e drept, însă nu le menționează niciodată natura. Presupun însă că doctorul Kennedy i-a vorbit despre bărbați care și-au strangulat soțiile după ce au trecut printr-o fază ca aceea pe care o traversa Kelvin Halliday.

– Era cu adevărat un ticălos, murmură Gwenda.

– Cred că pe atunci trecuse deja granița dintre sănătate mintală și nebunie, opină Miss Marple. Iar Helen, sărăcuța, a început să-și dea seama. Probabil că tocmai cu fratele ei discuta în momentul în care a auzit-o Lily. „Cred că întotdeauna mi-a fost frică de tine.” Acesta este unul dintre lucrurile pe care le-a spus. Și a fost mereu foarte important. Prin urmare, s-a hotărât să plece din Dillmouth. Și-a convins soțul să cumpere o casă în Norfolk și să nu spună nimănui despre planul lor. Secretul pe care l-au păstrat vorbește de la sine. În mod clar, se temea foarte tare să nu afle cineva despre asta, fapt care nu corespundea cu teoriile care-l acuzau pe Walter Fane sau pe Jackie Afflick, și nicidecum cu versiunea care-l învinovătea pe Richard Erskine. Nu, în acest mod era pusă în cauză o persoană mult mai apropiată de casă. În cele din urmă, Kelvin Halliday, pe care, fără îndoială, păstrarea secretului îl irita, părându-i-se lipsită de sens, i-a spus cumnatului său. Și astfel și-a pecetluit soarta, atât pe a lui, cât și pe a soției, căci doctorul Kennedy nu avea de gând s-o lase pe Helen să plece și să ducă o viață fericită cu bărbatul ei. Poate că se gândea numai să distrugă sănătatea lui Halliday cu ajutorul drogurilor. Aflând însă că victima sa și Helen urmau să-i scape, s-a dezlănțuit. De la spital s-a dus direct în grădina de la St Catherine's, luând cu el o pereche de mănuși chirurgicale. A prins-o pe Helen în hol și a strangulat-o. Nimeni nu l-a văzut, nu era nimeni acasă, ori cel puțin așa credea el, astfel că, răscolit de dragoste și de nebunie, a recitat versurile acelea tragice care se potriveau atât de bine situației. Miss Marple oftă și scoase un sunet de nemulțumire. Am fost proastă. Foarte proastă. Toți am fost proști. Ar fi trebuit să ne dăm seama imediat. Versurile acelea din Ducesa de Malfi erau cheia întregii povești. Ele sunt rostite de un frate care tocmai a orchestrat uciderea surorii lui pentru a-i pedepsi îndrăzneala de a se fi căsătorit cu bărbatul pe care-l iubea. Da, am fost proști...

– Și apoi? vru Giles să știe.

– Și apoi și-a pus în aplicare planul diabolic. A cărat trupul la etaj. A pus hainele în valiză. Un bilet, scris și aruncat în coșul de hârtii pentru a-l convinge pe Halliday ulterior.

– Dar așa fi zis, interveni Gwenda, că din punctul lui de vedere ar fi fost mai bine ca tata să fie condamnat pentru crimă.

Miss Marple clătină din cap.

– O, nu, nu putea să riște. Era un scoțian deosebit de șiret. Îi respecta în cel mai

înalt grad pe polițiști. Polițiștii au nevoie de multe dovezi solide ca să considere pe cineva vinovat de crimă. I-ar fi putut pune o sumedenie de întrebări dificile și i-ar fi putut investiga amănunțit mișcările. Nu, planul lui era mai simplu și, cred eu, mai perfid. Nu trebuia să-l convingă decât pe Halliday. În primul rând, că-și omorâse soția. În al doilea rând, că era nebun. L-a făcut să se interneze într-un azil de nebuni, dar nu cred că voia realmente să-i vâre în cap că totul fusese doar un delir. Tatăl tău a acceptat această teorie, Gweenie, în principal de dragul tău, presupun. A continuat să creadă că o ucisese pe Helen. A murit cu această convingere.

– Mârșav, rosti Gwenda. Mârșav, mârșav!

– Într-adevăr, o aprobă Miss Marple. Nu există alt cuvânt pentru asta. Și, scumpa mea, cred că de asta impresia ta din copilărie a rămas atât de puternică. În noaptea aceea ai avut de-a face cu răul în stare pură.

– Dar scrisorile? interveni Giles. Scrisorile lui Helen? Scrisul îi aparținea, deci nu puteau fi falsuri.

– Sigur că erau falsuri! Dar aici și-a depășit limita. Vedeți voi, nu știa cum să pună capăt investigației voastre. Probabil că putea imita destul de bine scrisul lui Helen, însă n-ar fi păcălit un expert. Așadar, nici eșantionul cu scrisul lui Helen pe care vi l-a trimis odată cu scrisoarea nu-i aparținea ei. L-a scris el însuși. Deci, în mod firesc, corespundea.

– Dumnezeu! exclamă Giles. Nu mi-a trecut prin minte.

– Nu, întări Miss Marple. Ai crezut ce ți-a spus. Este foarte primejdios să-i crezi pe ceilalți, eu nu-i mai cred de ani buni.

– Și brandy-ul?

– A făcut-o în ziua în care a venit la Hillside să aducă scrisoarea lui Helen și a stat de vorbă cu mine în grădină. A așteptat înăuntru cât timp doamna Cocker a ieșit să mă anunțe de vizita lui. N-a avut nevoie decât de un minut.

– Iisuse! se minună Giles. Și m-a îndemnat s-o duc pe Gwenda acasă și să-i dau niște brandy după ce am fost la secția de poliție, când cu asasinarea lui Lily Kimble. Cum a făcut să se întâlnească cu ea mai devreme?

– A fost foarte ușor. În scrisoarea pe care i-a trimis-o o anunța că aveau să se vadă la Woodleigh Camp și îi cerea să vină la Matchings Halt cu trenul de la 2.05 p.m. de la Dillmouth. A ieșit din crâng, probabil, a acostat-o în timp ce urca pe drumeag și a sugrumat-o. După aceea, pur și simplu a pus scrisoarea pe care ați văzut-o cu toții în locul celei pe care o purta asupra ei (și pe care îi spusese s-o aducă, întrucât conținea indicațiile traseului), apoi s-a dus acasă să se pregătească pentru vizita voastră și să joace comedia așteptării lui Lily.

– Dar Lily chiar reprezenta o amenințare pentru el? Nu reieșea din scrisoarea ei. Parcă dădea de înțeles că-l suspecta pe Afflick.

– Poate că așa era. Însă Léonie, elvețianca, vorbise cu Lily, iar Léonie constituia realmente un pericol pentru Kennedy, deoarece se uitase pe fereastra de la camera copilului și-l văzuse săpând în grădină. A doua zi de dimineață a discutat cu ea, i-a spus fără menajamente că maiorul Halliday își asasinase soția, că era nebun și că el, Kennedy, voia ca totul să rămână secret de dragul copilului. Dacă Léonie era de părere că trebuia să se ducă la poliție, putea să o facă, dar ar fi fost foarte neplăcut pentru ea – și așa mai departe. Léonie s-a speriat când i s-a pomenit de poliție. Te adora și, implicit, avea încredere în ceea ce-i spunea monsieur le docteur. Kennedy i-a dat o sumă frumoasă de bani și a expediat-o înapoi în Elveția. Înainte de a pleca însă, i-a povestit voalat lui Lily că tatăl tău și-ar fi ucis soția și că ea ar fi văzut cum era îngropat cadavrul. Asta se potrivea cu ideile lui Lily din acel moment, așa că a presupus că Léonie îl văzuse pe Kelvin Halliday săpând mormântul.

– Dar Kennedy nu știa asta, desigur, zise Gwenda.

– Evident că nu. Când a primit scrisoarea de la Lily, pasajul care l-a speriat a fost cel ce relata cum Léonie îi spusese lui Lily ce văzuse pe fereastră și menționa automobilul de afară.

– Automobilul? Mașina lui Jackie Afflick?

– O altă neînțelegere. Lily își amintea, ori a crezut că-și amintea, că o mașină ca a lui Jackie Afflick era parcată pe șosea. Imaginația ei s-a pus imediat în mișcare, avându-l în centru pe bărbatul misterios care venise s-o viziteze pe doamna Halliday. Cum spitalul se găsea alături, nu încapă îndoială că pe drumul acesta erau parcate o mulțime de mașini. Dar trebuie să vă gândiți că automobilul doctorului se afla în fața spitalului în noaptea aceea – probabil că el

a tras concluzia că se refera la mașina lui. Adjectivul „fistichiu“ nu i-a stârnit interesul.

– Înțeleg, spuse Giles. Da, pentru o conștiință vinovată scrisoarea lui Lily ar fi reprezentat o formă de șantaj. Cum de ați aflat însă despre Léonie?

Cu buzele strânse, Miss Marple explică:

– Doctorul chiar că a depășit orice limită. De îndată ce oamenii pe care-i lăsase inspectorul Primer de pază au dat buzna să-l aresteze, s-a apucat să povestească tot ce făcuse. Din câte se pare, Léonie a murit la foarte puțin timp după întoarcerea în Elveția. O supradoză de somnifere. O, nu, individul acesta nu-și asuma nici un risc.

– Cum a încercat să mă otrăvească pe mine cu brandy-ul.

– Erați foarte periculoși pentru el, tu și Giles. Din fericire, nu i-ai spus că-ți aminteai de Helen zăcând în hol. N-a știut niciodată că existase un martor ocular.

– Apelurile către Fane și Afflick, spuse Giles. Tot el le-a dat?

– Da. Dacă s-ar fi făcut o anchetă cu privire la otrava din brandy, oricare din ei ar fi fost un suspect de mâna întâi, iar dacă Jackie Afflick venea singur cu mașina, îl putea lega de asasinarea lui Lily Kimble. După toate probabilitățile, Fane ar fi avut un alibi.

– Și părea să țină la mine, murmură Gwenda. Micuța Gweenie.

– Trebuia să-și joace rolul, o lămuri Miss Marple. Imaginează-ți ce însemna pentru el. După optsprezece ani, tu și Giles ați apărut punând întrebări, scormonind trecutul, deranjând o crimă care părea moartă, dar era numai adormită. Crimă în retrospectivă... Un lucru extrem de primejdios, dragii mei. Am fost îngrijorată la culme.

– Biata doamnă Cocker, o compătimi Gwenda. A fost atât de aproape de o tragedie! Mă bucur că se restabilește. Crezi că o să mai lucreze pentru noi, Giles? După toate astea?

– Da, dacă odaia copilului va fi ocupată, rosti Giles pe un ton grav.

Gwenda roși, iar Miss Marple zâmbi subțire și se întoarse să contemple golful.

– Ce bizar că s-a întâmplat astfel! medită Gwenda. Faptul că purtam mănușile de cauciuc și mă uitam la ele, apoi el a venit în hol și a rostit niște cuvinte atât de asemănătoare cu cele de atunci! „Fața“, și apoi: „Mă orbește“...

Se cutremură înfiorată.

– Acoperă-i fața. Mă orbește, a murit atât de tânără... Ar fi putut fi vorba de mine, dacă Miss Marple n-ar fi fost acolo. Făcu o pauză, apoi rosti încet: Biata Helen... Biata Helen, atât de frumoasă, a murit atât de tânără... Știi, Giles, nu mai e acolo, în casă, în hol. Am simțit asta ieri, înainte să plecăm. Acum nu mai e decât casa. Și casa ne iubește. Putem să ne întoarcem dacă vrem...

Edward Barrett, tatăl poetei Elizabeth Barrett Browning, s-a opus cu înverșunare căsătoriei tuturor copiilor săi, dezmoștenindu-i. Drama familială a fost reprodusă într-o piesă de teatru de succes, *The Barrets of Wimpole Street*, scrisă de Rudolph Besier în 1930. (n.tr.)